

RECONSTITUIRI ISTORICE

privind

Neamul Buzeştilor

din veacul XV. — până în veacul XVIII.

după

Documente, hrisoave, note şi acte asupra acestui neam, culese şi alcătuite

de

Maiorul Gh. S. Buzescu.

Partea II-a.

SIBIU, 1936

Tiparul inst. de arte grafice „Dacia Traiană".

www.dacoromanica.ro

D-lui Bajenaru, în amintirea campaniei 1916-1918 făcută împreună; din partea mea cu tot dragul.
Lt. Colonel Buzescu
5-III-938

Reconstituiri istorice

privind

Neamul Buzeștilor

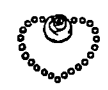
din veacul XV. — până în veacul XVIII.

după

Documente, hrisoave, note și acte asupra acestui neam, culese și alcătuite

de

Maiorul Gh. S. Buzescu

SIBIU, 1936
Tiparul institutului de arte grafice „Dacia Traiană".

www.dacoromanica.ro

Cuvânt înainte.

In „Reconstituiri istorice“ *partea I-a, s'a urmărit filiaţiunea* „Familiei Buzeştilor“, *din secolul XVIII. încoace, vorbindu-se prea puţin de cei din trecut.*

In partea II-a, prin documentele, hrisoavele, notele şi actele ce am cules — din izvoarele ce arăt aci —, am căutat pe cât mi-a fost în putinţă, să reconstituiesc genealogia acestui neam, începând din secolul XV-lea; — aceasta conform dorinţii cititorilor, de a completa firul „Neamului Buzeştilor“, *dela obârşie până la „Urmaşii lui, cari separaţi în mai multe ramuri şi anonimizaţi în massa poporului, de prin satele unde au trăit, şi-au pierdut numele de cele mai multe ori,* dar ei există şi azi“. [1])

Şi de astă dată, rog stăruitor pe cei ce sunt în posesia altor acte, hrisoave şi documente vechi, a mă completa, spre a se reconstitui istoria acestui vestit neam, *de obârşie neaoş românească, şi care în vremuri grele, a jucat un rol mare în istoria ţerii româneşti.*

Maior Gh. S. Buzescu
Costeştii-Vale depe Răstoacă-Dâmboviţa.

---

[1]) Recensia făcută de Dl Profesor C. D. Fortunescu.

www.dacoromanica.ro

Sigilul familiei Buzeştilor

Reprezintă un cavaler cu coiful în cap şi cu crucea în mână, probând religiozitatea Buzeştilor. [1])

[1]) Vezi „Revista Foaia Soc. Românismului" Nr. 8—9 din 1870, pag. 399 şi 413,

— originalul se află în arhivele Statului, — docum. M-rei Stăneşti.

www.dacoromanica.ro

Recensie

Reconstituiri istorice privind familia Buzeştilor (din prima jumătate a sec. XVIII.) şi *Buzeştii din Costeştii-Vale, depe Răstoacă-Dâmboviţa (originari din Vâlcea), după documente, hrisoave, cu note şi acte* asupra acestui neam, culese şi alcătuite de *Maiorul Gh. S. Buzescu. Partea I.* — După cuprinsul epitafului de pe mormântul căminarului Const. Buzescu dela Strejeşti, inscripţie posterioară (1831) datei morţii, urmează a socoti că neamul Buzeştilor, boerii din vremea lui Mihai Viteazul, s'a stins în linie bărbătească de cu anul 1829. Autorul întreprinde o cercetare prin care vrea *să dovedească documentar, că afirmaţia de mai sus e inexată, cum e şi interesantă, întrucât cei ce au pus-o, înrudiţi întradevăr prin femei cu Buzeştii, au avut prin aceasta să justifice intrarea lor în posesiunea averei întregi a Buzeştilor, cărora au încercat să le ia şi numele.* E vorba de familia Darvaris. Fam. Buzescu se urmăreşte din sec. XVI, dela un moş Vlad, care a lăsat un fiu Buzea; acesta a avut urmaş pe Radu Armaşul, tată al renumiţilor trei fraţi: Stroe, Preda şi Radu. Averea familiei era foarte mare, anume mai mult ca 300 de moşii. In sec. XVII, familia împuţinată o aflăm aşezată la moşia lor Cepturoaia din Romanaţi, care trece pe urmă în proprietatea Ştirbeilor, după care Buzeştii rămân la altă moşie, Strejeştii, în acelaş judeţ. Alţi Buzeşti se constată la începutul sec. XIX la Costeştii depe Răstoacă, în jud. Dâmboviţa. Alţii în jud.

www.dacoromanica.ro

Vâlcea, la Cacova şi Răscăeţi. *Din actele ce publică dl Maior Gh. Buzescu reiese că neamul Buzeştilor nu s'a stins;* urmaşii lui, separaţi în mai multe ramuri şi anonimizaţi în masa poporului de prin satele unde au trăit, şi-au pierdut numele de cele mai multe ori, *dar ei există şi azi.* Filiaţiunea lor însă e greu de dovedit din pricina renunţării multora la numele lor patronimic de Buzeşti. Din crâmpeiele interesante, adunate cu osteneală în vreme de 30 de ani de autor, şi cu ajutorul datelor ce se vor mai afla şi colecta de prin diferite alte publicaţii, vremea îşi va face, poate, ea datoria de a întregii cercetările dlui Maior Gh. S. Buzescu. In acest sens se face o rugăciune tuturor cari ar şti să dea o informaţie, ori o indicaţie nouă de natură a mai umple câte ceva din lapsusurile genealogiei Buzeştilor, să o comunice autorului, comandant al legiunei de jandarmi, la Sibiu.[1])

Profesor *C. D. Fortunescu*
Directorul „Arhivelor Olteniei", Craiova.

---

[1]) Arhivele Olteniei Nr. 77—78 din Ianuarie—Aprilie 1935, pag. 186—187.

www.dacoromanica.ro

Reconstituiri istorice

Documente, — hrisoave — acte și scrisori

asupra

„Neamului Buzeștilor“

(începând din veacul XV).

1. — 7000 (1492) Iulie 9 — Vlad Voevod, fiul lui Vlad Voevod, lui jupân Chirtop cu feciorii și fetele lui, să le fie satul Rușii și Racovița și Sturzeini și Mușeteștii și Tătuleștii ot Cernăteștii și ocina Sintenștilor și toți țiganii . . . . . . —

Divan: Dragomir Manev, Drăghici Stoicov, *Cârstian bivornic (Buzescu)* Pârvu vel vornic (Craiovescu), Stoica vel log., Tudor vist., Danciu comis (Craiovescu) Stroe spătar, Albu stolinc, Dumitru pah., Neagul și Radul stratornici perg. slav. [1])

* * *

2. — 7002 (1494) Fevruarie 16 — Vlad Voevod fiul lui Vlad Voevod dă poruncă „dregătorului din casa domniei mele" *jupân Vlad spătar* [2]) și *fratelui său Frecea* cu fiii lor și *unchiului lor Gorga* cu *fiică-sa Stana* și cu fii ei, ca să le fie în *Bădeni,* veri câtă va fi partea lui Gorga, pentrucă a venit Gorga la domnie de a înfrățit pe nepoții săi *Vlad spătar* și *Frecea* și pe fiică-sa *Stana* peste a sa moșie câtă o are în *Bădeni,* ca să fie frați nedespărțiți în viața lor. Insă până va fi *Gorga*

[1]) Vezi arhiv. Gr. Cantacuzino-Filitti pg. 18.

[2]) *Vlad spătar Buzescu* 1494 — vezi arhiva Cantacuzino de Filitti, pag. 201 și 350.

www.dacoromanica.ro

în viaţă, singur el să stăpânească această moşie, iar după moartea lui *Gorga* să fie stăpâni *Vlad spătar* şi frate-său *Frecea* peste jumătate din aceasta moşie, iar *Stana fiica lui Gorga* să fie stăpână singură pe cealaltă jumătate „şi domniei mele au dat un cal".

Divan: Drăghici vel vornic, *Cristian biv vornic*[1] *(Buzescu)* Stoica log., Teodor vist., Danciu comis, Stroe spătar, Dumitru pah., Albu stolnic, Radu stratornic. Scris în Bucureşti. Perg. slavon. Pecetea căzută. Fără semnătură domnească. Trad. Pessiacov 1873. (Nr. 2 cond. Băleni).

* * *

3. — (14... Martie 9) — Vlad Voevod fiul lui Vlad Voevod[2]) dă poruncă, dregătorului din casa domniei mele Jupân Mihai spătar cu fiii săi şi fratelui său Ioan cu fiii săi şi verilor săi Mihai cu fiii săi, şi lui Balea cu fiii săi, ca să le fie în Ruşii a treia parte, pentrucă a cumpărat-o dela Maciu drept 3000 aspri, şi domniamea le-am iertat calul.

... Divan: Dragomir al Manei, Neagoe al Borcei, *Cristian vel vornic (Buzescu † 1512),* Stoica log., Vladislav spătar, Hârgota pah., Danciu stolnic, Manea Negru vistier, Albu comis, Colţea şi Rodea postelnici. Scrie carlig. grămătiul, în Târgovişte. Pergament slavon — Nr. 1 cond. Băleni.[3])

* * *

[1]) *Cristian Buzescu biv vornic începătorul „Neamului Buzeştilor".*

[2]) Vlad Călugărul, cumnat prin soţia sa Rada cu *Gherghina vestitul părcălab* al cetăţii Poenari la 1502, unchiul lui Radu Vodă cel Mare despre mama acestuia.

Gherghina = Neaga, a avut fii pe Drăghici pah. şi o fiică, Gogoşoaia = Drăghici pretendentul, fiul lui Danciu Gogoaşă.

Gherghina este fondatorul mânăstirei Nucet şi strămoş al boerilor Băleni. (Stoica Nicolaescu, Doc. slavo-române, 8—11. cf. dre. 97).

[3]) Vezi arh. Cantacuzino-Filitti pag. 17 şi 18.

www.dacoromanica.ro

4. — Din hrisovul 7024 (1516) — al Neagului Basarab se poate vedea că Mânăstirea *Căluiu Cepturoaia* este începută de *fraţii Buzeşti: Banul Vladu, pârcălabul Dumitru* şi *Spătarul Balica,* apoi săvârşită şi înzestrată de *Clucerul Radu Buzescu,* fiul celui din urmă, pe la anul 7118 (1610), mai adaogându-se averea şi de *jupăneasa Kaplea,* nepoata de *fică a răp. Preda Buzescu, fratele clucerului Radu,* fără să o înstreineze aiurea. [1]

*
* *

5. — Intr'un doc. datând din veacul al XVI-lea, găsit la moşia Argetoaia, se pomeneşte de un oarecare *Vârjoaghe (Virgil) Argetoianu,* a cărui fată sau nepoată s'ar fi *căsătorit cu unul din fraţii Buzeşti.* [2]

*
* *

6. — ... 1535, Vlad VIII. Vintilă (?) Radu Şerban (a. 1610 mai jos), spune că a văzut „cartea lui Vlad Voevod de cumpărare, veche şi spartă şi ştearsă, prin care Oprea cumpărase o moşie în *hotarul Costeştilor.* [3]

*
* *

7. — 1600, „Tot satul Costeşti, cu tot hotarul şi cu toţi vecinii se vând Panului, *Radul Buzescul.* [4]

*
* *

8. — „Preda Buzescu era din *Cepturoaia.* Mama sa *Maria era fiica lui Giura Logofăt din Stăneşti.* Aşa se explică ctitoria lor dela *Stăneşti,* prin femei. Nu este aceasta fundaţiunea *neamului Buzeştilor,* ci *Mână-*

[1] Condica Metrop. Nr. VI. pag. 716. Mânăstiri zise închinate şi călugări streini de Ion Brezoianu 1861 pag. 42.

[2] Arhiv. Olteniei Nr. 4 pag. 338.

[3] Costeşti de Vâlcea.

[4] *(Vezi chrisovul Buzeştilor din 1656, unde se spune aceasta).* Arhiv. Olteniei Nr. 47—8 pag. 8.

www.dacoromanica.ro

stirea Căluiul — Romanaţi, începută de *Vlad Banul* şi fraţii săi, *Balica spătar* şi *Dumitru pârcălab,* boeri din *Cepturoaia* şi sfârşită de *Preda* şi *fraţii* săi la 1588.[1])

*
* *

9. — 7090 (=1582) Iunie 6.

Cu mila lui Dumnezeu Io Mihnea Voevod şi Domn a toată Ţara Românească, fecior marelui şi preabunului Alexandru Voevod; dat-am Domnia mea această poruncă a Domnii mele sluigi[i] Domnii mele *Oprei Banu i Jupăniţei lui Vlădai[i]* i [2]) cu feciorii lor câţi Dumnezeu le va dărui, ca să-i fie lui moşie în Drăgăşani partea lui *Mogoş* toată oricâtă să va aleage depretutindenea; şi iar să-i fie moşie în Drăgăşani din partea Brâsei a treia parte, pentrucă au cumpărat del[a] Tudora *fata lui Mogoş* drept 3200 aspri gata de argint, şi au vândut Tudora de bună voia ei şi cu ştirea tuturor fraţilor ei şi a megiiaşilor dinprejurul locului. Drept aceasta am dat şi Domniia mea slugii Domnii mele Oprei Banu i Jupâniţii lui cei mai sus scrise, ca să le fie într'u moştenire şi ohabnică, lui şi feciorilor lui, nepoţilor i strenepoţilor şi de niminea să nu să clătească după zisa Domnii mele. Iată dar şi mărturii am pus Domniia mea: Jupân Ivaşco vel Dvornic, i Iovan vel log[ofăt], i Dumitru spătar, i Radu comis, i Goiţea pah[arnic], i Costan[din] vistier, i Danciul stolnic, i Mâinea vel postel[nic] i Isprav[nic], Iovan vel logof[ăt]. Şi am scris eu Stan Grămătic în scaunul Cetăţii Bucureşti.

Io Mihnea Voevod[3])

*
* *

---

[1]) Arhiv. Olteniei Nr. 43—44 pag. 219.
(c. f. Stefulescu, Tismana ediţia II-a pag. 67).

[2]) Jupăniţa Vlădaia poate fi tot o Buzească fiind trecută în Pomelnicul Buzeştilor.

[3]) Condica Sf. Episcopii a Râmnicului (fila 519—20).
(Din colecţia Pr. T. Bălăşel — Ştefăneşti-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

10. — 7094 (1586) Aprilie 23.

Cu mila lui Dumnezău Io Mihnea Voevod Domn a toată Țara Românească, fiul marelui și preabunului Alexandru Voevod, dat-am Domnia mea această poruncă a Domnii mele Sfintei Episcopii a Râmnicului, unde iaste hramul Sf[ă]ntului și făcătoriului de minuni Nicolae dela Miralichia, ca să fie ei Sf[ă]nta mân[ă]stire Dobrușa metoh, cu tot venitul și cu toate satele, și cu Țiganii, și să să știe și satele anume: Dobrușa și Fumureanii și partea lui Negov toată și toată Crivina, precum aceste ce scriu mai sus, ale mânăstirii, și sate și Țigani, au fost de moștenire ale Jupânesii Stancăi, Jupâneasa *Radului Logofăt i vel[1]) Armaș.* Iar după aceia Jupăneasa Stanca iar au venit înaintea Domniei meale înpreună cu *Jupân Radu biv vel Armaș,* și de a lor bună voe, fără de nici o silă și-au dat și au inchinat Sf[ă]nta Mân[ă]stire dela Dobrușa cu toate ale ei, și cu tot venitul, cu toate satele, i toți Țiganii, cum scrie mai sus, dându-le metoh Sf[i]ntei Episcopii dela Râmnic, și s'au scris ei și toate rudele lor la *Pomealnicul cel mare la Sf[â]nta Episcopie,* ca să aibă veacinică pomenire. Iară alte sate, ce are dela părinți, și Țigani, i-au lăsat, fiind cu limbă și vie, ca să [le] ție și stăpânească *Jupan Radu Armaș,* cât va fi el cu viață, iar după moartea Radului Armaș, nici cum să nu aibă niminea a despărți, nici unul din feciorii din trupul lui, nici să aibă voe ca să vânză, nici să despartă toată moștenirea ei, sate și Țigani, dela Sf[â]nta mânăstire Dobrușa, din doao cu mân[ă]stirea Căluiului, pentrucă așa au tocmit însuș *Jupâneasa Stanca* cu limba ei, ca ceialalți oameni din neamul [lui] nici unul nici un amestec cu ocinile ei și cu Țiganii ei. Pentru aceasta am dat Domnia mea această poruncă a Domnii

[1]) In originalul slavon se scrie numai „Jupăneasca Stanca soția Radului fost mare Armaș", nu și „Logofăt".

www.dacoromanica.ro

meale Sf[i]ntei Episcopii Râmnicului, unde iaste hramul Sf[â]ntului făcătoriului de minuni Nicolae, ca să-i fie ei mân[ă]stirea Dobruşa întru ajutor Sf[i]ntei Episcopii şi ctitorilor mântuire sufletelor. Şi de niminea neclătită, după zisa Domnii meale. Şi la aceasta şi mărturii am pus Domniea mea: Jupân Mitrea vel Vornic, Jupân Pârvu vel Logofăt, Pătru Spătariu, Andrei Vistieriu, Mihai Stolnicul, Vlad Paharnicu, i Jupân Gheorghie Postelnicu. Şi eu Pătru care am scris.

Io Mihnea Voevod[1])

*
* *

11. — 7095 (=1587) Mai 24.

Cu mila lui Dumnezeu Io Mihnea Voevod Domn a toată Ţara Rumânească, fiul marelui Alecsandru Voevod, dat-am Domnia mea acastă poruncă a Domnii meale boerului Domnii meale *Jupan Radul biv vel Comis şi fiilor* [lui] câţi Dumnezeu îi va dărui, ca să-i fie lui ocină în Dobruşa partea lui Socol Postelnicu, feciorul lui Hamza Bengăi, toată din sat şi din câmp şi din pădure şi cu viile, cu venitul de peste tot hotarul, precum au cumpărat Jupân Radul Comisul dela Socol, încă din pribegie din pământul Ţării acestia drept aspri 2208. [2]) Şi iar au mai cumpărat Jupân Radul Comisul un Ţigan anume Neagoe dela Socol Postelnicul, ce scrie mai sus, drept aspri 1000. Şi iar au mai cumpărat *Jupân Radul şi cu frate-său* [3]) *Jupân Preda Paharnic şi Jupân Stroe Comisu,* dela Preda jumătate de hotar din Câineşti, drept aspri 1300. Şi iar au mai cumpărat Jupân Radu Comisu şi Preda

---

[1]) Condica metoaşelor Episc. Râmnicului fila 152, la Academia Română, m.-scrisul 2083. Ibid. Arhivele Statului Doc. Episc. Râmnic pach. LXXV, doc. 1 pe pergament în slavoneşte. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea)

[2]) In originalul Slavon dela Arhive scrie: 2250 aspri.

[3]) In originalul slavon scrie: „Şi cu fraţii săi".

www.dacoromanica.ro

Paharnicu şi Stroe Comisu partea lui Stănislav şi a fraţilor lui Brăilă şi Frăţilă, drept aspri 2070 [1]) în Câineşti toată, de pretutindenea, de peste tot hotarul. Şi au vândut acest mai sus numit boer Socol Postelnicu şi cei mai susnumiţi oameni de a lor bunăvoe, fără nici o silă, cu ştirea tuturor megieşilor cari sînt înprejur, aceste ocine mai sus numite înaintea Domnii meale. Pentru aciasta am dat Domnia mea celor mai susnumiţi boeri, Jupân Radu Comisu, i Jupân Preda Paharnicu, i Stroe Comisu, ca să fie lor ocine [le] mai susnumite ohabnice lor şi fiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor, de nimenea nezâtignite după porunca Domnii meale. La aciasta şi mărturii am pus Domnia mea: Jupan Iordache vel Ban Craiovei, i Jupan Chesar vel Vornic, i Jupan Dumitru vel Logofăt, i Jupan Pătru Spatariu, i Moroslav Vistieru, i Vlad Paharnic, i Iane Postelnic şi Ispravnic Dumitru vel Logofăt. Şi am scris eu Ivaşco din Boişoară, în scaunul Bucureştilor.

Iö Mihnea Voevod [2])

*
* *

12. — 1592 Noemvre 27.

Jupâniţa Maria (fiica Jupânesei Velica din Şitoaia, a vândut satul Vianul lui *Radu vel armaş din Cepturoae,* împreună cu fiul ei Şerban Postelnicul dela Coiani, iar Radu îl dărueşte Mânăstirei din Cepturoaia [3]).

*
* *

13. — 7102 (=1594) Mai 25.

Cu mila lui Dumnezeu Io Mihail Voevod, Domn a toată Ţara Rumânească, fiul marelui şi prea bunului

---

[1]) In originalul slavon scrie: 2800 aspri gata.

[2]) Cond. metoş. Ep. R. fila 152 (verso). Acad. R. ms. 2080. Ibid. Arhivele Statului Doc. Episc. Râmnicului, pachetul LXXV, doc. 2 pe pergament în slavoneşte. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel—Vâlcea).

[3]) Arh. St. Condica Brâncov. Nr. 4 pag. 439 V. II. Greceanu pg. 286.

www.dacoromanica.ro

Io Pătraşcu V[oe]vod, dat-am Domnia mea aciasta poruncă a Domnii meale *Jupân Radului biv vel Spătar* şi fiilor [lui] câţi Dumnezeu îi va dărui, ca să-i fie lui Satul Orleşti, însă partea feciorilor lui Lăudat Logofăt, anume Radul şi Tudor şi Dragomir jumătate, precum au cumpărat cinstitul boer al Domnii meale Radul biv vel Spătar dela Radul şi Tudor şi Dragomir toată partea lor drept aspri 5000.[1]) Şi iar au mai dat cinstitului boer al Domnii meale Radul biv vel Spătar satul Dobruşa, însă partea feciorilor lui Lăudat Logofăt: Radul şi Tudor şi Dragomir, toată partea lor câtă să va alege de peste tot hotarul, precum au cumpărat cinstitul boierul Domnii meale Jupân Radul biv vel Spătar dela Radul i dela Tudor i Dragomir, drept aspri gata 1010.[2]) Şi au vândut acestia de a lor bunăvoe şi cu ştirea tuturor megiaşilor dinprejurul locului şi înaintea Domnii meale. Pentru aceia am dat Domnia mea boierului Domnii meale, Jupân Radul biv vel Spătar, ca să-i fie lui aciaste ocine, ce scrie mai sus, ohabnice lui şi feciorilor lui, nepoţilor şi strănepoţilor de nimenea nezătignit, după zisa Domnii meale. Şi la aciasta şi mărturii am pus Domnia mea: Pan Mitrea vel Vornic, i Pan Dumitraşco, i Pan Andrei Logofot, i Pan Pangratie vel Vistier, i Pan Pană vel Comis, i Pan Sărbul vel Stolnic, i Pan Manta vel Paharnic, i Pan Cocea vel Postelnic, i Ispravnic Andrei vel Logofăt. Şi am scris eu Nan Logofăt în luminatul scaun al Bucureştilor.

Iŏ Mihail Voevod[3])

*
* *

[1]) In originalul dela Arhive scrie: 6000 aspri.

[2]) In originalul dela Arhive scrie: *10200 aspri.*

[3]) Cond. metoş. Ep. R. fila 53 (recto), la Acad. Rom. ms. 2082 Ibid. Arhivele Statului Doc. Episc. Râmnicului pach. LXXV doc. 3, pe pergament în slavoneşte. In original data actului e 27 Mai. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

14. — 7104 (=1596) April 14.

Cu mila lui Dumnezeu Iö Mihail V[oe]vod şi Domn a toată Ţara Rumânească, feciorul marelui şi preabunului răposatului Pătraşcu Voevod, dat-am Domnia mea această poruncă a Domnii meale Nanului feciorului lui Staico şi cu feciorii lui, câţi îi va dărui Dumnezeu, ca să-i fie lui moşie în satul Izvorani, partea lui toată, oricâtă să va aleage, din dealul cu viile şi din vadul de moară şi de peste tot hotarul, pentrucă iaste a lui dreaptă şi veache moşie şi de moştenire. Iar apoi au venit însuş Nanu feciorul lui Staico din *Băreşti*[1]) de au vândut această mai sus numită moşie din satul *Izvoran[i]*, toată cinstitului boieriului Domnii meale *Jupân Radului marele Clucer* drept 10.000 de aspri gata.[2]) Şi au vândut Nanul, feciorul Staico, de a sa bună voe, ca să fie această mai sus numită moşie de moştenire lui Jupân Radul marele Clucer şi feciorilor lui. Apoi au venit însuş Tudoran Sulgear[3]) feciorul lui Ivaşco Dvornicu şi cu Părintele egumenu Prohor şi cu toţi călugării dela Sf[â]nta mânăstirea Vierăşu[4]) unde iaste hramul Vovedeniia Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, de au făcut schimb cu cinstitu boieriul Domnii meale Jupân Radul marele Clucer, de au dat Tudoran Sulgearu şi egumen[ul] Prohor şi toţi călugării dela Sfânta mânăstire Vieroş părţile lor de moşie din satul Dobruşa, care au fost dată dela Danciul Dvornicul ot Popeşti, mânăstirii această moşie, toată câtă să va aleage de peste tot hotarul, Jupân Radului marele Clucer; iar Jupân Radul marele Clucer au dat partea sa de moşie din Izvorani toată, câtă au cumpărat dela Nanul feciorul

---

1) In originalul dela Arhive este scris: *Bărseşti.*

2) In original este scris: 8000 aspri.

3) In original e scris: Sluj[er].

4) In original e scris: Virăş.

www.dacoromanica.ro

lui Staico, şi aşa au făcut schimb şi aşezământ, ca să fie Sfinţei mânăstiri, cei mai sus numite, moşie în Izvorani, iar Jupânului Radului marele Clucer să-i fie această mai sus numită moşie *din Dobruşa,* care au fost dată dela Danciul Dvornicul Sfintei mânăstiri acea moşie toată, ca să le fie lor moşie, pentrucă au făcut ei toţ[i] acest schimb de alor bună voe şi cu ştirea tuturor cinstiţilor boerilor Domnii meale şi cu ştirea tuturor boerilor din curtea Domnii meale şi din naintea Domnii meale. Pentru aceasta am dat Domnia mea Sfintei mânăstiri Vierăşului, ca să-i fie acea moşie din Izvorani de moştenire în veaci, *iar Jupânului Radului marele Clucer să-i fie acea parte de moşie din Dobruşa toată de moştenire şi ohabnică lui şi fiilor lui, nepoţilor şi strănepoţilor şi de niminea neclătit, după cuvântul Domnii meale.* Iată şi mărturii pui Domniia mea: Jupân Mihalcea Banu, i Jupân Calotă biv vel Ban, Jupân Mitrea Dvornicu, i Jupân Ivan vel Dvornic, i Jupân Chesar vel Logofăt, i Jupân Miroslav Logofăt, i Jupân Theodosie vel Vistier, i Jupân Negrea vel Spătar, i Jupân Stroe vel Stolnic, i Jupân Radul vel Comis, i Jupân Şerban vel Paharnic, i Jupân Preda vel Postelnic, i Ispravnicul Ivan vel Dvornic şi cu Oancea din Cetatea din scaun Gherghiţa.

Iö Mihail Voevod [1])

* * *

15. — 1596 Iunie 15.

Mihail Voevod (cel viteaz) Sin Pătraşcu Voevod, dă hrisov, pentru satul *Pleniţa* către *fraţii Buzeşti, Ju-*

---

[1]) Cond. Metoş. Ep. R. fila 153 (verso), la Acad. Rom. ms. 2082. Ibid. Arhivele Statului, documentele Episc. Râmnicului pach. LXXV., doc. 4 scris pe hârtie în slavoneşte.

(Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

pânii Radu vel Clucer, Preda vel Postelnic şi *Stroe vel Stolnic* care le este de moştenire.[1])

*
* *

16. — 1600—1601, „la ieşirea din această ţară", Mihai Voevod a cumpărat *satul Costeşti* şi l-a dat mânăstirii Bistriţa, zice chrizovul lui Radu Şerban Voevod din 1604 Aprilie 12.

*
* *

17. — 7108 (1600) Iunie 25.

Cu mila lui Dumnezău Iŏ Nicola V[oe]vod, Domn a toată Ţara Rumânească, fiul marelui şi preabunului Mihail Voevod, dat-am Domnia mea această poruncă a Domnii meale cinstitului boieriului Domnii meale *Jupân Radul biv vel Clucer* şi fiilor lui câţi Dumnezeu îi va dărui, ca să-i fie lui tot satul şi Ţiganii Jupâneasei lui, *Jupâneasa Stanca,* oricât să va aleage, însă partea ei din Străjeşti şi jumătate din Oleşti şi a şasă parte din Dobruşa. Pentrucă aceaste sate şi ţigani fost-au de moştenire ale *Jupânesei Velicăi* şi ale ficei sale *Jupânesei Stancăi,* Jupâneasa boierului Domnii mele, *Jupân Radu Clucer.* După aceia când s'au întâmplat moarte Jupânesăi Velicăi ea au lăsat însuş cu limba ei toate aceste sate şi ţigani Jupân Radului Clucer, ca să-i fie lui ohabnice. Aşijderea şi Jupâneasa Stanca, Jupâneasa boieriului Domnii meale, Jupân Radu Clucer, când au fost la moartea ei, ea au lăsat cu a sa limbă aceale sate şi ţigani să fie ale boiariului Domnii meale Jupân Radu Clucer moştenire în veac. Iar de nu va vrea boiariul Domnii meale Jupân Radu Clucer a ţinea aceaste mai sus numite, să nu le vânză, ci să dea jumătate dintr-ânsele la Sfânta

[1]) Arh. St. Cond. Brâncov. Nr. 4 fila 539 (roşu) 250 (creion). (V. II. Greceanu, pg. 361).

www.dacoromanica.ro

mânăstire ce se chiamă *Ciuturoae*, unde [este] hramul Sfântului Ierarh făcătoriul de minuni Nicolae dela Miralichii, iară ceialaltă parte să o dea la Sfânta şi dumnezeiasca mânăstire ce să chiamă Dobruşa, unde iaste hramul Sfintei Vovedenii, Stăpânii noastre de Dumnezeu născătoarei. Şi iarăş să-i fie ocina Logofătului... fiul Niculei din Topoloveani, za aspri 10.000 gata. Şi iar au mai cumpărat la Ciociani şi dela megiaşi[ı] de acolo drept aspri 6500 gata şi aceastea le-au dat nepotului Jupânesei lui de pomană; şi iar au dat şi 2 sălaşe de ţigani, anume Slavu cu un fecior al lui; şi iar au dat boiariu Domnii meale Jupân Radu Clucer încă şi aspri gata 35.000 în mâna *nepotului Jupânesei sale, feciorul Jupâneasei Stanei ot Boldeşti* ca să cumpere el un sat pe Ialomiţa, să-i fie lui şi Jupânesei lui pomană în veaci.[1]) Pentru aceia am dat Domnia mea boiariului Domnii meale Jupân Radu Clucer, ca să-i fie lui aceaste mai sus numite sate şi ţigani moştenire ohabnice, nezătignite, după zisa Domnii meale. La această şi mărturii am pus Domniia mea: Pan Dumitru vel Dvornic, Pan Teodosie vel Logofăt, i Ion Spătar, i Andronic Vistier, i Mandea Comis, i Stroe Stolnicu, i Şerban Paharnicu, Radul vel Postelnic, i Ispravnic Dumitru vel Dvornic. Şi am scris Mihai Mazah Logofăt, în cetatea Târgovişte.

Iö Nicola Voevod.[2])

* * *

---

1) Vorbirea asupra celor 35.000 aspri şi asupra cumpărăturii unui sat pe Ialomiţa, fiind greşit traduse în Condică, s'au corectat după originalul dela Arhive.

2) Cond. metoş. Sf. E. R. fila 154 (verso), la Acad. Rom. ms. 2082. Ibid. la Arhivele Statului, Documentele Episcopiei Râmnicului pach. LXXV., doc. 5, pe hârtie.

(Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

18. — 1600 Decembre 21. — Craiova.

Preda Buzescu, Banul Craiovei, dărueşte un sat Mânăstirii Stăneşti, fundaţiunea familiei sale.

(In numele Tatălui şi al fiului şi al Sfântului Spirit amin).

† Scrie Jupânul Preda, marele Ban al Craiovei, şi Jupâneasa Catalina băneasa, şi cocoana Maria aceasta a noastră carte Sfintei Mânăstiri dela Stăneşti cum să se ştie că am dat Sfintei Mânăstiri satul *Balomireşti*, tot cu tot vinitul, ca să fie Sfintei Mânăstiri, că am miluit cu aceal sat păntru sufletul răposatului Jupânului Predei marelui Ban şi am cumpărat acel sat radi as. 9000 gata şi le-am scos birul. Drăpt aceea am miluit Sfânta Mânăstire să i fie în vaceia veacului, Amin.

Sigiliul familiei Buzeştilor

Reprezintă un cavaler cu coiful în cap şi cu crucea în mână, probând religiozitatea Buzeştilor. [1])

*
* *

19. — 7110 (=1602) Iunie 2.

Scris-am eu *Mariea Monahiea* din *Drăgăşani* această carte a mea Sfintei şi Dumnezaeştii Ep[ı]scopii cum că am dat şi am închinat toate bucatele şi moştenirea mea Sfintei Episcopii, ca să-i fie în vecie de moştenire; însă să să ştie anume: din Drăgăşani partea

[1]) Vezi Revista Foaia Soc. Romānismul Nr. 8—9, 1870, pag. 399 şi 413. (Originalul se află în Arhivul Statului documentele Mânăstirei Stăneşti).

www.dacoromanica.ro

mea toată şi din Momoteşti iarăşi partea mea toată, şi din Cioroiu partea mea toată, şi Ţigani anume: Neagoe cu sălaşul lui, i Stoica cu sălaşul lui, i Tudor cu sălaşul lui, i Ion cu sălaşul lui, i Mihai cu sălaşul lui, i Pădure, i Radu cu 2 feciori şi cu o fată, i Varsama cu un copil şi cu o fată; pentrucă am dat şi am închinat aceaste bucate, şi moşii, şi Ţigani, ce sînt mai sus scrise, Sf[i]ntei Episcopii, ca să am pomenire la Sf[â]ntul jărtvenic, şi să-m[i] îngroape oasele mele în Sf[â]nta Episcopie. Drept aceasta, nimenea să nu să ispitească a bântui sau a lua, sau a schimba aceaste bucate ce sînt mai sus zise. Iară carele va îndrăzni a lua sau a schimba, sau a strica acest aşezământ, şi voi cari veţi fi din neamul mieu, să lăsaţi în pace aşezământul mieu; iar cari veţi vrea a strica sau a lua, acela să fie proclet şi blestemat de 318 parin[ţi] din Nichea, aşijderea şi de mine. Într-acest chip am dat şi am lăsat după moartea mea. [1])

*
* *

20. — 7109 (1603) Dec. 20.

In acest hrisov al lui Radu Voevod, din divan face parte în primul rând: *Preda (Buzescu) Vel Ban.*[2])

*
* *

21. — 1603 Decembrie 28.

In hrisov se pomeneşte de Balea Spătarul nepotul Doamnei Stancăi şi de *Vistierul Radu den Cepturoaia (Buzescu).*[3])

*
* *

---

1) Cond. S. Ep. Râm. fila 520 (verso). (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

2) Vezi Arh. Cant. Filitti pag. 205.

3) Greceanu vol. II. pag. 315—316.

www.dacoromanica.ro

22. — 7113 (=1605) August 5.

În hrisovul dat de „Radul Voevod, nepotul răposatului Basarab Voevod" la *5 August, leat 7113 (=1605)*, „Sfintei şi dumnezăeştii mânăstiri care să chiamă Dobruşa „prin care îi întăreşte mila domnească" de 12 găleţi de grâu, 4 foi de brânză şi 4 cară de bolovani de sare, „găsim între ceilalţi boieri de divan, care sunt martori în el, şi pe: *„Jupân Radul Buzescul vel Clucer şi fratele său Preda vel Ban"*. [1])

* * *

23. — 7114 (1606) Aprilie 26 — Radu Voevod, nepotul răpos. bătrânului Basarab Voevod „cinstiţilor dregători şi întâilor sfetnici ai d-mele şi mai cu seamă din casa domniei mele, *Jupânului Radu Buzescu clucer şi jupânului Preda marelui Ban al Craiovei" să le fie satul Voinigeşti*, tot, cu toţi vecinii şi cu tot venitul cât se va alege, pentrucă a fost de moştenire *jupâniţei Caplea* [2]) mătuşa cinstiţilor dregători mai sus zişi şi a fiului jupâniţei *Caplea* anume *Petroşca*. In zilele răpos. Petraşcu Voevod acest Domn a luat satul *Voinigeşti* dela *jupâniţa Caplea* fără voia ei şi i-a aruncat 25000 aspri câte 2 bani un aspru. Apoi după moartea lui Petraşcu Voevod, jupâniţa Caplea a întors aceşti bani în mâna doamnei Voica soţia lui Petraşcu Voevod şi în mâna

[1]) Cond. metoş. Ep. R. fila 154 (verso) la Acad. Rom. ms. 2082. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

[2]) Pare a fi vorba de *Caplea soţia lui Ghiorma postelnicul* şi *Banul dela 1565, prietenul Doamnei Chiajna*, originar din Dipaliţi, fondatorul Hanului Greci şi al M-rei Sf. Niculai al Vornicesei, mai apoi Mihai Vodă din Bucureşti. A avut şi o nepoată Despa, soţia la 1631 a vorn. Mihalcea dela Pătârlage (Cândescu), şi care avea, după această dată, rude în Alexeni. Acest Ghiorma a fost bunicul marelui Ban Constantin Ghiorma din sec. al XVII, începătorul neamului, azi stins, al boierilor Alexeni. (Vezi Arhiv. Cantacuzino de Filitti pag. 20—21).

www.dacoromanica.ro

fiicei lui Petraşcu Voevod, anume Maria. Apoi în zilele răpos. Alexandru Voevod, Radu Bidicin post. fiul Mariei fiica lui Petraşco Voevod, a scos cărţi de moştenire a moşului său Petraşco Voevod de cumpărătoarea *satului Voinigeşti,* iar cinstitul dregător *Jupân Radu Clucer şi cu fratele său o au avut, prigonire cu Radul Bidivin înaintea răpos.* Alex. Voevod, cum că Jupâneasa Caplea a răscumpărat acel sat. Răpos. Alex. Voevod a zis că a fost cu cale a se răscumpăra (moşia) cât a fost Petraşco Voevod încă în viaţă, sau dela Radu Bidivin post. Ţinându-se de aceasta judecată, cinstiţii dregători zişi mai sus *au răscumpărat satul Voinigeşti a doua oară* (acum) *dela Radu post. Bidivin cu 25000 aspri. Şi a rămas satul Voinigeşti iarăş pe seama cinstiţilor dregători ce scrie mai sus.* Divan: (loc rupt) Vel vornic. Stoica Vel log. (Roşianu), (loc rupt) Vel vist., Mârzea Spătar, Grigore Vel Comis, Bârcă Vel Stolnic (Bucşanu), Stanciu pah. Leca Vel post. scrie în Târgovişte Paraschiva log. original Slavon hârtie. Pecetea hârtie. Semnătura domnească. Trad. Pesiacov 1873 (Nr. 8 Condica Tătărăi-Dâmb.)

*
* *

24. — 7115 (1606) Noembre 28 — Târgovişte.

Radu-Vodă dă lui „jupân Radul Buzescul" satul Moştiştea, cumpărat dela Jupăniţa Stanca, soţia Jupân Radu Clucerul Florescul cu 65.000 de aspri.

(St. doc. Iorga V. 5. pag. 296, doc. Nr. 16).

*
* *

25. — 7116 (1607) — Octombre 20 Târgovişte.

Radu-Vodă, pentru „Preda Mare-Ban [1]) al Craiovei", dându-i „Breza" şi „Floreştii" şi un al treilea

[1]) Preda Buzescu Mare Ban al Craiovei.

www.dacoromanica.ro

sat şters. Martori: „Radul Clucer Buzescul, Cernica vel Dvor.", etc.

(St. doc. Iorga V. 5, pag. 296, doc. Nr. 17).

* * *

26. — 7116 (1607) Sept. 20.

In hrisovul Radu-Voevod.

Divan: *Radu Clucer Buzescu, Preda (Buzescu)* vel *Ban,* Cernica (Ştirbei) vel vornic[1]) etc.

* * *

27. — 7116 (1608) Maiu 23.

„In scaunul cetăţii în Argeş.

Radu Vodă, lui „Pătru ot Argeş", pentru via lui din Măicăneşti, „partea lui Mrăzan", lui Neguţ ş. a. Marturi: Radul Cliuci. Buzes[cu], Cernic[a] vel Vor., Stoica Log., Nica V. Vist., Mră[za] V. Spăt. Bărcan V. Stol., Gligorie V. Com., Stanciul Pah., Leca V. Post., Cernica V. Vistier. Scrie Pădure. Monogramă cu roş. Pecete peste hîrtie, cusute cu şnur albastru, iscălitura domnească. Slavon. [2])

* * *

28. — Iulie 23 fără leat (până în 1610).

„Jupân [Radul] Buzăscul" prin o carte a sa întăreşte stăpânirea peste o vie „acestui om anume Stoica ot Zlătărei", care se judeca cu sora lui Voica, care cerea dela fratele său această vie pe temeiul că „această vie, ia iaste făcută pe ocina mumâni-sa şi zestre altele nu i-au dat". La care fratele său Stoica „el au zis că zestre el i-au dat ce au avut, 3 oi şi 300 aspri, cum i-au dat şi megieşii, şi încă i-au dat pentru căci au fost locul viei al featii, iar nici aceale n'ar fi dat, căci au fost rămas săracă mitutea de părinţi, deci tot Stoica o au hrănit şi o au înbrăcat şi o au gâlvit, s-au făcut mare. Iar ia nu l-au întrebat, ci s-au măritat fără ştirea

1) Arh. Cantac. Filitti, pg. 205.

2) (St doc. Iorga V. VII, pg. 31).

www.dacoromanica.ro

lui". Pe baza declarației și a probei adusă dela megiași, Radul Clucerul dă această hotărâre: „Iar eu am judecat și am dat să ție viea cum o au ținut, iar Voicăi să-i paie bine și de 3 oi și 300 de aspri ce i-au dat zeastre, iar în vie mai mult meteah și lucru să n'aibă Voica întrânsa." [1])

M[ese]ța Iulie 23 (fără leat).

*
* *

29. — Fără dată (ruptă). *Până la 1611.* Radu-Vodă (Șerban), pentru Stanciul Ghigăi, dându-i ocină la Copăciosa, partea lui Stan Cârneleagă, unchiul lui, ș. a. Boerii: *Radul Cliuci. Buz[e]scul, Preda Vel Ban de Craiova,* Cernica Vel Vornic, Stoica Vel Logofăt, Lupul Vel Vistier, Mârzea Spătar, Leca Vel Postelnic, Ispravnic Stoica Vel Logofăt. Monogramă și inițială cu roș.[2])

*
* *

30. — 7118 (1610) April 26.

„Iö Radul Voevod și Domn" „întărește prin hrisovul său domnesc lui „Stoica ot Zlătărei" stăpânirea peste o vie, asupra căreia se sculase „Vlad feciorul Stanei", vânzătoarea viei, „ca să o întoarcă" plecând „la pâră înaintea răposatului *Jupân Radul Clucer Buzescul",* carele „el au văzut cum că nu iaste cu cale și cu dreptate de atâta vreame și până acuma" să ceară întoarcerea viei, „apoi au rămas Vladul de leage dennaintea *răposatului Radului Clucer.* Pe temeiul cărții Clucerului, Voevodul dă și el dreptate de cauză lui Stoica „ca să fie volnic a ținea aciastă vie".
Iö Radu Voevod[3])

*
* *

---

[1]) Cond. metoș. Ep. R. fila 214 (recto și verso) la Acad. Rom. ms. 2082. (Din colecția Pr. Tr. Bălășel-Vâlcea).

[2]) St. și doc. Iorga — V. VI., pag. 461.

[3]) Cond. Ep. R. fila 214 (recto) la Acad. R. ms. 2082. (Din colecția Pr. T. Bălășel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

31. — 7118 (1610) Octombrie 27.

„Iö Radul Voevod şi Domn a toată Ţara Rumânească, nepotul Prea bunului şi răposatului Iö Basarab Voevod" întăreşte „Sfintei şi dumnezăeştii mânăstiri ce să chiamă Dobruşa" stăpânirea unei moşii „în Sârbi jumătate de sat, din câmp, din pădure şi din apă şi de peste tot hotarul", care aciastă ocină au fost cumpărat[ă] de *Prea cinstitul şi Prea numitul şi mai întâiul Sfetnic al Domnii meale Jupan Radu Clucer Buzescul,* dela Radul răposatul dela *Cepturari* dela frate-său drept aspri 12000 gata, carea singur Jupân Radul Clucer au dat şi au miluit sfânta şi dumnezăiasca mai sus numita mânăstire; şi iară au mai dat şi au miluit Jupân Radul Clucer sfânta şi dumnezăiasca mânăstire toată ocina din Măzărari cu viile şi cu tot dealul Şerbăneşti. Şi iară să fie sfintei şi dumnezăeştii mânăstiri moşie în Fumureani, partea *Jupâneasăi Stancăi,* precum i-să va aleage, căci că au dat şi au miluit singură *Jupâneasa Stanca cu limba ei, ca să-i fie veaşnică pomenire.*

. . . .

Şi s'au scris în *Strejeşti.* [1])

*
* *

32. — 7120 (1612) Iunie 22. — „Scris-am noi, buni megioşi" între cari un Iancul, un Sărbul, un Negreaiu, un Cicul, etc. „acestor oameni anume Giurca şi Ursul din Negoeşti, „ci-au avut pâră înaintea Jupânului *Radul Cliucearul Buzăscul* cu Dumitru feciorul Vladului din Poian[ă] păntru nişte oc[i]nă ci-am vândut Moneasălu Butan din Mirosloveani, partea Neagăei Dulimănesei".

. . . .

„Iar dup[ă] aceaia Jupânul *Radul Cluc. Buz[e]scul* el au dat pre noi să le căutăm dreptate şi s[ă] judecăm

[1]) Cond. metoş. Ep. R. fila 181 (verso) şi 182 (recto), la Acad. Rom. ms. 2082. (Din colectă Tr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

cum vom şti noi, cu sufletele noastre". Se decide ca Dumitru să ţie partea tatălui lui, „iară de aciasta ocină de partea Neagăi, featei i Dul[i]mănease, se se veaghe, ... eia să n'aibă nici meteah cu aciastă ocină".[1])

* * *

33. — 7123 (1615). Martie 28 Târgovişte — Radu-Vodă „jupâniţii *Catalinii Bănesii*", întărindu-i: Corbenii, „pentrucă a cumpărat *răp. jupân Preda, fostul Mare-Postelnic, bărbatul jupâniţii Catalinii Bănesii*, această de mai sus zisă jumătate de sat dela Stancul drept 7.000 aspri gata": alte părţi de acolo, luate de acelaşi, o vie „fiindcă această vie a fost zălogită în urmă la răp. *jupân Preda Post.*, care a şi cumpărat-o această vie drept aspri gata 100 dela Dumitru, încă din vremea de mai înainte, în zilele răp. Mihail VV., când au fost cursul anului 7104"; o altă parte din *Corbeni*, „încă de mai înainte vreme, în zilele răp. Alexandru Voevod fiul lui Mircea Vvd"; partea din *Berbeşti*, luată de *Preda* cu 100 de aspri; alta cumpărată de el „pe 12 boi, şi încă l-au plătit şi de bir, ce a dat aspri de argint"; alta, tot acolo, pentru care „văzut-am Domnie mea şi cartea răp. Alexandru Voevod de cumpărătura, când a fost cursul anului 7083". Boerii: Ianachi Ban, Gheorghe V. Vor., Vintilă V. Log., Dedul V. Vist., Leca V. Spăt., Mihalachi V. Stol., Bratul V. Com., Lupul V. Pah., Bărnad V. Post. Scrie Lepădat. — Trad. din 1835, de Gh. Pesacov.[2])

* * *

34. — 7128 (1620) Iulie 15. — Gavril Moghilă Voevod fiul răpos. Simeon Voevod, din mila lui Dumnezeu domnind şi stăpânind toată ţara românească, încă şi părţilor de peste munţi Almaş şi Făgăraş herteg., dă hrisov

[1]) St. Doc. Iorga V. VI. pg. 462.
[2]) (V. V. St. doc. Iorga, doc. 18 — pag. 297.)

www.dacoromanica.ro

boerului *Paraschiv v tori log.,* ca să ţie satele din *Vâlcea: Turceşti, Berbeşti, cumpărate dela răpos. Preda Buzescul biv vel ban,* în zilele răpos. Mihail Voevod leat 7104 (1596), *iar după moartea lui Preda Buzescu,* în zilele Radului Voevod fiul Mihnii Voevod, leat 7120 (1612) *jupâniţa Catalina Băneasa* şi *fiica ei Maria jupâniţa lui Teodosie spătarul (Corbeanul),* fiind la strâmtoare şi nevoe pentru datoriile lui Preda banul, au vândut aceste sate lui Paraschiv, Turceştii pe 40.000 asprii, Berbeştii pe 36.000. Şi iar să fie lui Paraschiv satul *Polovragii* jumătate, cumpărat dela *Hamza banul din Pârăiani* şi dela feciorii lui anume *Stanciu şi Danciu* pe 30.000 aspri. Şi iar să fie lui Paraschiv *în Vlaşca Drăghineştii* jumătate, pentrucă acest sat ei au fost cneji cu moşiile lor, iar în zilele lui Mihai Voevod acesta i-a silit de le-a luat moşiile cu puterea şi i-a făcut vecini fără de voe. Şi când a fost în zilele răpos. părintelui actualului Domn, satul Drăghineşti i s'a răscumpărat de vecinie şi deci a răscumpărat Paraschiv log., jumătate. Şi iar să-i fie lui Paraschiv *Vlăşenul* jumătate, cumpărătoare dela Badea feciorul lui Darea din Bracea. Şi iar să-i fie din Ciungeasca a patra parte. Şi iar să-i fie nişte ţigani... cumpăraţi dela Pahomie şi fraţii lui, feciorii log. Botea din Mărăşti, şi alţi ţigani cumpăraţi dela *Hamza banul din Pârăiani,* dela *Barbul şi fratele său Stan din Comistani, dela Radu post.* [1]) *din Cepturoaie şi dela jupâniţa lui Calea,* dela Mehedinţi log. din Frânceşti, dela Matei Pah. din Brâncoveni, dela jupâniţa Mara şi dela fiul ei Dumitraşco din Ţânţăreni, dela Nan şi dela frate-său Hrizan post. din Bărbăteşti. Urmează formula blestemului.

Divan: Enache (Catargi) vel ban, Ivaşco (Baleanu) vel vornic, Popa vel log., Fierea vel vist., Miho (Ra-

1) *Radu post. ot Cepturaie* — 1620 — cu soţia lui Calea. Cine să fie ?... Nu va fi tot din Buzeşti?...

www.dacoromanica.ro

cota) vel spătar, Mihalache stolnic, Buzinca vel comis, Vladul pah. Scris în Târgovişte, orig. slav., fără pecete [1]) — Trad. Stoica Nicolaescu 31 Martie 1902.

*
* *

35. — 1621 Ianuarie 20. In numele tatălui şi al fiului şi al duhului sfânt, amin.

Noi aceşti 6 boieri: *Fiera Vistier i Stoica Logofătul Tărăceanul i Vintilă Postelnicul ot Săteni i Dobrin Logofătul de Ungurei i Badea Şufarul de Tetcoi i Pătru Logofătul ot Merişani,* scris-am această a noastră carte se fie cu mare credinţă la mâna lui *Ivasco Postelnicul de Baloteşti,* ca să se ştie că ne-au luat Ivaşco Postelnicul şi *Radul Postelnicul de Cepturoaia şi jupâneasa lui Calea fata Radului Postelnicul Calofirescul,* dinaintea Domnu nostru Radu Vodă pre răvaşe Domneşti ca să le căutăm rîndul pentru nişte sate anume *Ulmuleţu* şi Zemnicele şi Zimnicelele, se adeverăm ale cui au fost de moşie: fost-au ale Cândei Pârcălabul de Voevodeşti moşul lui Ivaşco Postelnicul, au fost-au ale Marcei de Nanoveni şi fostu-şi-au Marcea de Nanoveni frate cu Cânda Părcălabul de Voevodeşti moşul lui Ivasco Postelnicul, au nu şi-au fost nimica.

. . . .

Acei 6 boieri au adeverit că n'au fost fraţi şi nici unde. [2]) — (Arh. St. M-rea Mărcuţa pach. 5 doc. 1).

*
* *

36. — 1261 Ianuarie 24. — Hrisovul lui Radu Voevod sin Mihnea Voevod prin care satele *Ulmuleţii, Zemnicelele şi Zemnicele* se dau lui Ivaşco Postelnicul — de

---

[1]) Arh. Cantacuzino — Filitti — pg. 209—210.

[2]) Vezi Genealogii Boiereşti. Şt. Greceanu, V. I. p. 360—362, şi indicele alfabetic, dela urmă, pg. 24, unde *Radu Post ot Cepturoaia e trecut la familia Buzescu.*

— cf. cu hr. dela 1620 Iulie 15. — Arh. Cant. Filitti şi hr. dela 1821 Ianuar 24 — V. I. Greceanu. — Cine şi al cui fiu a fost ?...

www.dacoromanica.ro

Balotesta, „şi au rămas *Radul Postelnicul* [1]) şi cu *Jupâneaşa lui Calea* de lege şi de judecata dinaintea domniei mele şi tot au stăpânit Ivaşco aceste sate cu bună pace [2])". . . . .
(Arh. St. Mitrop. Buc. pach. 289 (108—netr. doc. 3).

* * *

37. — 7130 (1622) Iunie 21. Radu-Vodă „*jupânesii Catalina Băneasa* [3]) şi cu feciorii ei, câţi Dumnezeu le va dărui, ca să-i fie ei moşie la *Cepturoaia*, însă jumătate de funie, partea jupăneasii *Marica* şi a *Predei*, din satu din *Albeşti*, fecioru Badei Spătariu dela Sărata, şi din satu dela Hobaga iarăşi jumătate de funie" : dăduse pe aceste pământuri 18000 de aspri. „Şi, când au vândutu *jupâneasa Marica şi fecioru ei Preda Post.*, au întrebat pe *toţi fraţii ei:* pe *Radu Post.* şi *Preda Slug* şi *Stroie*, voru ca să o cumpere ei aciastă moşie ce s'au zis mai sus, s'au nu... iară ei n'au vrut". Boerii: Vintilă Vel Vor., Papa Vel Log., Hriza Vel Vist., Nicolae Vel Spăt., etc. — St. şi doc. V. 5 Iorga pg. 297—298 — doc. Nr. 20.

* * *

38. — 7133 (1625) April 27. „Jupâneasa Cheajna [4]) a jupânului Cernicăi bivvel Dvornic şi Calea şi Neacsa,

---

[1]) Radul Post. (Buzescu) ot Cepturoaie. Să fie Radu, fiul Clucerului Radu Buzescu ?...

[2]) Vezi Genealogii Boereşti — St. Greceanu V. I. p. 360—362, şi p. 24. — indice alfabetic —, unde e trecut la familia Buzescu. — cf. cu doc. 1621 Ianuari 20.

[3]) *Catalina Băneasa soţia lui Preda Buzescu — mare Ban —* cu care a avut copiii: *Marica (Mara), Radu Postelnicul, Preda Slugerul* şi *Stroie.*

Alte hrisoave vorbesc că a mai avut şi pe *Chera* † 1671, căsătorită cu *Paraschiva Paharnicul Cocorăscu* zis şi *Buzescu.*

[4]) Ea era din *Cîrsteneşti Vîlcei* şi în acest sat — ajuns apoi al lui Ştirbei — „din sus de mânăstirea din Argeş", se făcu la 1611 sfatul de răsboiu al boierilor veniţi din Ardeal, după peirea lui Mihaiu Vodă, acolo se uniră şi *Buzeştii*, proclamând cu toţii pe Radu Şerban. (Magazin, IV. p. 302).

www.dacoromanica.ro

fetele jupânului Cernicăi Vornicul", dau „jupânului Dumitru Dudescu „Vtor Vistiiar" *Crâstieneşti.* [1]) — Cotroceni.

*
* *

39. — 7134 (1626) Iulie 5 Buc.

Alexandru Voevod, fiul lui Radu dă mânăstirii Sf. Troiţă din Bucureşti satul Islazul din fund. Romanaţi, cu vecinii. Satul fusese cumpărat ½ de bunicul Domnului, Mihnea Voevod, „dela răposatul *Dobromir Banul*" pentru 70.000 aspri de argint. „Iar cealaltă jumătate în Islaz a fost dăruită de *Mihaiu Postelnicul,* fiul lui Dobromir Banul, la moartea lui, Sf. Mânăstire Sf. Troiţă. Supt Mihaiu Vodă se pustiieşte Mânăstirea. Supt Radu Şerban se iea satul de *Radu Clucerul Buzescul,* iar supt Alexandru egumenul, are proces cu *Radul Postelnicul, fiul Buzescului,* urmează boerii din divan. [2])

40. — Hrisovul lui Alexandru Voevod, feciorul lui Iliaş Vodă, prin care dărueşte satul Risipiţi Dolj — mai multor moştenitori ai satului. [3])

1627 Aprilie 2.

Cu mila lui D[u]mnezeu Io Alexandru v[oe]v[o]d domnu a toată ţara rumânească fecior[ul] marelui răposatului Io Iliaş v[oe]v[o]d datam domnia mea această poruncă a domniei meale *satului Risipiţi din sud Meh[e]d[inţi]* şi moştenitorilor satului anume i Pătru şi lui Mănila i lui Ciortan şi lui Pătrăgoi şi popei Albului şi lui Brătilă i Botoe şi Suricea şi Stanciului şi lui Lepădatu şi lui Risipă şi lui Ghidoe şi cu toţi fraţii

---

[1]) Expl. doc. Iorga V. 5 Nr. 4 pag. 625.

[2]) St. doc. Iorga V. 5 pag. 438.

[3]) Document ce se află în păstrare la D-nul *Ion M. St. Găman,* vechilul satului Risipiţi.

www.dacoromanica.ro

lor şi cu toată ceata lor şi cu feciorii lor câţi Dumnezeu le va dărui ca să le fie lor acest sat ce s'au zis mai susu tot cu tot hotarul şi cu tot venitul şi cu viile d[upre[tutindenea, din hotar să fie păn la hotar şi hotarărele satului să să ştie din măgura Cerătului până la lacul Singur la doauă măguri Gemen[e] şi la dealu pă calea Cuşmirului la piatra [*lui*] Nan şi pă drumul Prutului sau a Fântânii la hotarul lui Dobridor, de aci pe drumul Ascunsei apoi iarăş la măgura din vii pentrucă astă moşie şi satu ce s'au zis mai sus au fost bătrână şi dreaptă moştenire încă mai de nainte vreme din zilele altor bătrâni domni şi tot au stăpânit moşenitori[i] ce s'au scrisu mai susu, acestu satu şi moşie cu bună pace până în zilele Mihnei v[oe]v[o]d: apoi *când au fost atunci în zilele Mihnei v[oe]v[o]d: s'au sculat buzăştii cu pâră...*[1]*) jupânul Radu biv vel armaş....*[2]*) şi fratesău Preda biv: spătari, şi...*[3]*) Stroe biv: 2: post[elnic]: pentru acest sat ce s'au zis mai susu pentru căci au fost iei atuncea stăpânitori şi cu sila ei i-au năpăstuitu pe acestu satu de l-au rumânit şi le-au luat moşiia lor cu sila [e]i au mai zisu cum că le-ar fi fost satul acesta de moştenire, iar dupe aceia acei moştenitori ce s'au scris mai susu ei să plângea de strâmbătate înaintea Mihnei v[oe]v[o]d.* Dupe aceia domniea lui Mihnea vvd. au luat seama şi au judecat după dreptate şi după lege cu toţi cinstiţii boerii domnii lui şi au dat ace...[4]) tari lege: 12 boeri ca să jure cum că *n'au fost avut [c]u buzăştii nici un amestecu* cu satul lor apoi că au fost la zi şi la sorocu iar *satul Răs*[ipiţi]...[5]) atu deplin acei 12 boeri şi au jurat înaint[ea] Mihnii vvd. *cum n'au fost avut buzăştii nici un amestec nici treabă* că d... ...[6]) [a]u luat lege peste lege=24=de boeri... copere pre acei: 12: boeri sau să'i supu[e] apoi câţi au fost la zi şi la sorocu iar....

[1]) *Ras în document.* [2]) *Iarăşi şters.* [3]) *Idem.* [4]), [5]), [6]) *Man. rupt.*

www.dacoromanica.ro

aduna la lege să jure ci au răma[s]... ca Mihni v. v. d. cum că nici un amest[ec] şi treabă să nu aibă cu oamenii şi... *ţi apoi de aceia buzăştii ei n'au vrut să să lase ci... s'au sculat făr de nici o dreptate ci le-au înst[*ăpânit*?] cu sila moştenitorilor ce s'au zis mai sus r... şiea şi le-au luat moşiea şi cartea ce au avut dela mâini[*le*] sătenilor din Răsâpiţi* făr de cale şi făr de judecată şi făr de nici o dreptate şi nici au fost *[ju]*rat cu = 24 = de boeri nici nimic apoi de atunci până în zilele domnii meale întâi *domnie tot au buzăştii....*[1]) acel sat însă în s[*am*]a lor iar când au fost acum când am stătut domniea mea a fi stăpânitorii ţării rumâneşti în scaunul domni i meale cu schiptrul dela cinstitul împărat iar acei moştenitori ce s'au zis mai sus ei au venit înaintea domnii meale la marele divan şi înaintea cinstiţilor boerii domnii meale de să plângea şi să jăluia cu multe lacrimi pentru multa nevoe şi greutatea şi asupreala ce au avut *ei de către buzăşti cum că i-au fost asuprit* d[e] i-au *rumânit şi le-au luat moşiile lor cu sâla pentru căci era ei stăpânitori şi era de faţă la divan şi jupânesele buzăştilor înaintea domnii meale iar dupe aceia domnia mea am luat* seama şi am judecat dupe dreptate şi după lege şi toţi cinstiţii boerii domniei meale din d[*iva*]n şi bine am adeverit domnia mea cum că au fost asupriţi aceşti moştenitori ce s'au zis mai sus de *către buzeştii făr de cale şi făr de drept[ate] în care au intărit toţi boerii mari şi mici înaintea domniei meale pentru dreptatea acestor moştenitori ce s'au zis (mai sus) cum că au fost ei asupriţi de către buzăşti aci au rămas jupâneasa Sima stolniceasa şi jupâneasa Catalina şi fiesă Mara şi jupâneasa Mariea şi frate-său Radu post; (elnic)* de lege şi de judecată dinaintea domnii meale cum că până în veacu amestec şi treabă să nu aibă cu satu

[1]) Ras.

www.dacoromanica.ro

Râsipiţi şi să fie ei slobozi şi megiaşi cu moşiile l[o]r de acum înainte în veac cum au fost ei şi mai de nainte vreme şi am luat dela dânşii domniea mea şi cărţile lor ce avea de pâră iar după aceia jupănes[ele] ce sau zis mai sus ele au jurat pe sfânta evanghelie cum că nu iaste nici o carte la mâna satului Râsipiţii iar de va scoate de acum înainte...[1]) nişte [căr]ţi de pâră vre odată la alt domnu să nu crează ci să fie mincinoase apoi dupe aceia tot au fost acei moştenitori satu Râsipiţi ce s'au zis mai sus în pace pe glo[...] cu moşiile lor până în zilele lui Gavriilu v. v. d. iar când au fost în zilele lui Gavriilu v. v. d. s'au sculat cu pâră un boer stăpânitor *jupân Ianai[he Ca?]targiu biv vel ban: ce au fost luat pe jupâneasa Mariea [f]ata buzăscului jupanului Radu clucer:* apoi iarăş s'au pus în spinarea acestor moşte*[nitori]* zis mai din împreună cu jupâneasa Sima stolniceasca... i cumnatu-său Radu post: [elnic] apoi iarăşi i-au ru[mânit] în sila lor şi le-au luatu toate căr*[ţile]*... satu de moştenire ce s'au zis mai sus întâi luând şi [...do]mniei meale altă carte iarăş a do*[mniei meale]*... şi iarăşi catu... v. v. d. toate aceste cărţi ce s'au zis mai sus... dă şi *banul Catargiu şi cu jupâneasa Sima [postel]niceasca şi cu Radu post[elnic] feciorul Buzăscului cumnatul banului Catargiu* şi i-au ru*[mânit]*... şti moştenitori ce s'au zis mai sus: ne având ei unde 'să să m*[ai]* pârască apoi de atuncea pănă acum în zilele domnii meale tot au aşteptat aceşti moşte*[nitori]* ce s'au zis mai sus cu multe lacrămii: iar când au fo[st ac]um când s'au milostivit domnul Dumnezeu şi cinstitul înpăratul de m'au dăruit şi m'au milu[it] cu domniea şi cu schiptru de stăpânirea ţării într'al doilea domnie iarăş la scaunul domniei meale iar satul *Râsipiţi* ce s'au zis mai sus şi moşteni[torii] satului anume *Nan*

[1]) Şters.

www.dacoromanica.ro

şi Badea şi Nicoară şi Manea cu fraţii lor şi cu ceata lor ei iarăş au venitu înaintea domniei meale de jeluia şi să plângea cu lacrămi pentru multa nevoe şi asupreală ce au fost avut ei în urma domniei lui de către *jupan Ianaiche banul Catargiu şi de către jupâneasa Sima stolniceasca şi de către Radu post[elnic] feciorul jupânului Radu Cluceru Buzescu* cum iarăşi s'au fost pus acei boieri ce s'au zisu mai susu în spinarea lor de i-au rumânit şi le-au luat moşia lor cu sila şi le-au luat şi cărţile lor de moştenire ce au fost avut satu şi au venit şi jupâneasa *Sima stolniceasa şi Radu post[elnicul]* toţi de faţ înaintea domniei meale de s'au pârât apoi întru aceia şi domniea mea iarăş am luat seama şi am judecat după dreptate şi după lege cu toţi cinstiţii boerii domnii meale din divan mari şi mici şi am văzut domniea mea cum i-au fost asuprit pe aceşti *moştenitori satu Râsipiţi Buzeştii ne având nici o treabă şi amestec cu satu Râsipiţi.* Apoi iarăş au rămas de lege dinnaintea domniei meale *jupâneasa Sima stolniceasa şi Radu postelnicu* al doilea rând cum până în veaci amestec şi treabă să nu aibă ei cu *satu Râsipiţi* de acum înnainte *şi am luat domniea mea toate cărţile lor ale jupâneasii Sima stolnicesei şi ale lui Radu post Buzăscu* şi cele ce au avut la *satu Râsipiţi* încă după aceia iarăş au jurat al doilea rând jupâneasa Sima stolniceasa şi Radu post[elnicul] pe sfânta evanghelie cum că altă carte veiche. de pâră de ale satului Râsipiţi nu au la mâna lor iar de va scoate ei vre'o carte de pâră de acest sat ce s'au zis mai susu să nu să crează ci să fie mincinoasă, pentru aceasta am dat şi domniea mea satului Râsipiţi şi tuturor moştenitorilor satului ca să fie lor satu ce au zis mai sus de moştenire şi ohavnicu lor şi feciorilor lor nepoţilor şi strănepoţilor şi de nimeni să nu să clătească după zisa domnii meale. Iată mărturii am pusu domniea mea

www.dacoromanica.ro

pe jupân pa vel dvornic i jupân Hriza vel logofăt i jupân Dumitraşcu vel vist[ier] i Gorgan sp[ăta]r i Dumitraiche stolnicul i Romadă comisul i Diamandi pah[a]r[nic] i jupân Candiloi vel post[elnic] şi ispravnic jupân Hriza vel log[o]f[ăt] şi eu Neagoe log[o]f[ăt] am scris în scaunul Bucureşti.

Acest izvod s'au tălmăcit dupe hrisovul sârbescu pe limba românească din cuvânt în cuvânt de popa Radu Prot[o]popu ot sud Doljiu.[1])

1781 Sep[tem]b[rie] 2.

Popa Radu Protopopu.

* * *

41. — 7136 (1628) Iunie 10. Alexandru Voevod fiul lui Iliaş Voevod dă poruncă *jupânesei Simei Stolnicesei, nepoata de soră a jupânesei Toamnei* ca să-i fie satul *Voinigeşti din Gorj* pentru că a fost de baştină al jupânesei *Neacşăi Călugăriţei din Drăgoeşti.* Apoi în zilele răpos. Alex. Voevod, *jupân Dobromir Vel Ban* a cumpărat acest sat dela *jupâneasa Neacşa* şi dela nepotul ei *Radu Bidiviu* drept 60.000 aspri gata, însă pe banii *jupânesei Toamnei* ce i-a avut zestre dela părinţii ei. După aceia *Dobromir Banul* aşa a lăsat cu limba sa la moarte încă de când a fost el viu. în viaţa lui, să fie tot satul Voiniceşti a jupânesii lui, mătuşa *jupânesii Simei Stolnicesei.* Şi a văzut domnul Cartea Mihnii Voevod de cumpărătoare pe satul Voiniceşti dela 7091 (1583). Apoi iar în zilele Mihnei Vodă, după moartea lui *Dobromir Banul, Buzeştii Radu Clucer, Preda Banul şi Stroe Stolnic au ridicat pâră* înaintea domnului ca să ia acel sat dela jupâneasa Toamna zicând că a fost al lor de baştină, iar domnul a adeverit că n'au avut *Buzeştii* nici o treabă şi au rămas Buzeştii de lege cu cartea din anul 7095 şi

[1]) Vezi arhivele Olteniei Nr. 6.

www.dacoromanica.ro

deatunci tot au stăpânit Sima. Acum în a doua domnie a domnului în Țara Rumânească, a avut pâră Sima Stolniceasa, *după moartea jupânesii Toamnei cu Radu post. feciorul Radului Clucer Buzescu. Radu post. a zis că satul Voiniceşti este al lui de baştină.* Sima scoate cartea răpos. Mihai Voevod şi zapisul dela mama mătuşii ei Toamnei de dăruire din 7094 (1586). Şi a mărturisit şi Radu post. în divan şi a rămas de lege, iar de va scoate Radu post. vreodată nişcari-va cărţi pe satul Voiniceşti, să nu se crează ci să rămâie mincinoase căci nici o carte la divan n'au arătat. Divan: Papa Vel Vornic, Hriza Vel log., Dumitraşco Vel Vistier, Aslan Vel spătar, Dumitrache Vel Stolnic, Romandi vel Comis, Diamandi Vel pah. Condilo Vel post. Perg. slav. Pecete pe hârtie. Trad. Doicescu 1897.[1])

* * *

42. — 7137 (1629) Iulie 8 Bucureşti.

Eu *Teodosie spătarul* (Corbeanu, zis şi *Buzescu* după soţie) cu fiul meu *Preda post. din satul Cepturoaia,* dăm zapisul nostru la mâna jupânului *Barbu post. din satul Poiana,* că i-am vândut satul *Scorila* din sud Mehedinţi.

Martori: Stamatie aga, Matei (din Brâncoveni, viitorul Matei Vodă Basarab), aga, Stanciulog din Fundeni.[2])

* * *

43. — 1630. — Sub Leon Vodă — după o scrisoare din 1630 mulţi boeri pribegiră peste munţi... între alţii şi Stroie Postelnicul, *Teodosie Spătarul* (ot Clăteşti, viitorul mare Ban sub Mateiu Vodă şi care, deşi era fiul lui Vintilă Vel Vornicul din Clăteşti, totuşi

---

[1]) Arh. Gr. Cantacuzino-Filitti pag. 221.

[2]) Arhiv. Olteniei Nr. 43-44, pag. 296-Filitti.

www.dacoromanica.ro

el iscălea a fi *Buzescu*, căci ţinea în căsătorie pe *Mara Sin Preda Vel Ban Buzescul)* şi alţi mulţi boeri dela Olt, Romanaţi, Jiul de jos şi Mehedinţi. [1])

* * *

44. — 7140 (1632) Aprilie 20. Zapisul lui Vasile post. ot Brăteşti, feciorul Savei ot Târgovişte, cu feciorii lui Udrea, Sava şi Vladul că a dat zestre ginerului său Gheorghe post. feciorul lui Ivasco biv vel vornic, şi fiicei sale Chiajna, din partea lui de ocină cu rumâni din sat din Băleni, jumătate şi i-a mai dat şi nişte ţigani . . . .

Au fost martori la tocmeală Hriza biv vel Ban, *Teodosie Vel Ban* [2]) *Craiovei* [3]); şi alţi boeri ..

* * *

45. — 7142 (1633) Nov. 27. Matei Voevod lui Chivul iuzbaş i Stan iuzbaş, ot sud Prahova le-a dăruit siliştea Dedulestelor pe lângă Târgşor cu toţi rumânii, pentru că acest sat a fost domnesc mai înainte vreme, iar acum domnul s'a milostivit „pentru pomana domniei mele".

Divan: *Radu Buzescu Vel Ban,* Ivasco (Băleanu) Vel vornic, Radu Năsturel vel log. Teodosie (Rudeanu) Vel spătar, Buzinca Vel comis, etc. [4])

* * *

46. — 7144 (=1635/6) — Matei Vodă Basarab întăreşte lui Barbu Clucer din Poiană satul Scorila, arătând că a fost de faţă, ca velagă, când s'a cumpărat dela *Tudosie* (acum) logofăt, *ginerele Predei Banul (Buzescu) ot Cepturoaia* în zilele lui Alexandru Vodă Iliaş în al

---

[1]) St. doc. Iorga V. II. pag. 340.

[2]) Fiul lui *Vintilă dela Corbi.* Semnează şi *Buzescu,* soţia lui fiind *Maria fiica* lui *Perda Buzescu.*

[3]) Vezi arh. Cant.-Filitti pag. 26.

[4]) ibid. „ „ „ pag. 212—213.

www.dacoromanica.ro

2-lea an de domnie, drept 320 galbeni gata şi că Barbu i-a dat atunci un cal bun „pentru căci am făcut aşezământ".

Mai întăreşte lui Barbu şi satul Zlasoma din Mehedinţi cumpărat tot dela Tudosie log. şi dela feciorul său Preda, acum „în zilele Domniei mele". [1]

*
* *

47. — 7143 (1635) Iunie 12. Hrisovul lui Matei Basarab, prin care întăreşte „lui Radu vtori vistier să-i fie moşie la Andrăşeşti (Ialomiţa) partea Catrinei dela Rimniceni".

Divan: între Boieri cuprinde şi pe *Buzinca Vel Comis.* [2]

*
* *

48. — 7145 (1636) Sept. 22. Hrisovul lui Matei Voevod cinstitului boer Ivaşco Vel Vornic ca să-i fie moşie în sat la Băleni . . . .
şi în zapisul de vânzare au fost boeri marturie:

Hriza vel Ban, *Radu Banu Buzescu,* Buzinca Vel comis, etc. [3]

*
* *

49. — 7146 (1638) Aprilie 27.

Preda Spătarul (Corbeanu Buzescu ot Cepturoae) este martor într'o vânzare de moşie — Ciovârnişani

---

[1]) Arhiv. Olteniei Nr. 43—44 pag. 296—297.

[2]) Primul soţ al Grăjdanei fiica lui Miho Vel log. (Racotă). El avusese cu prima soţie doi fii, Preda şi Pană sau Papa care împreună cu boerii Băleni sunt ctitori la mânăstirea Nucet, metohul Panaghia, ca fiind sânge lui *Gherghina pârcălab*, fondatorul. (Vezi doc. 123, 192, 696, 710, 712 din Arh. Cant. Filitti, un Dimitrie Buzinca Sluger mare, e ctitorul, la 1639 al bis. Sf. Dumitru din Târgovişte (Iorga inscript. II 90). (Vezi Arhiva Cantacuzino-Filitti, pag. 2).

[3]) Arh. Gr. Cantacuzino-Filitti, pag. 28.

www.dacoromanica.ro

din Mehedinţi, — de către Jupâneasa Dospina, fata Radului post. din Bârseşti, Vlăsan log. din Albeşti, vărului ei Mihaiu post. ot Ohabă.[1])

*
* *

50. — 1639 (7147), Martie 16 Bucureşti. Matei Basarab confirmă lui *Dragomir Vel Armaş* stăpânirea satului *Cioreni* (Argeş) şi *Broscari* (Olt?) cu toţi rumânii; cum şi nişte ţigani: Lepădat cu sălaşul lui, cumpărat de *Sima Stolniceasa dela Dobromir;* apoi Paraschiva ţiganca cu fetele ei Diica, Stana şi Samfira, cumpărate de jupâneasa Sima dela *boerii din Buciumeni.* Îi mai confirmă lui Dragomir Vel armaş pe Draghia ţiganca şi cu tot sălaşul ei, pe care a dat-o Dobromir Banul Simei Stolnicesei. Apoi pe Ciorâca ţiganul cu sălaşul lui, pe care l-a dat de pomană femeei Stolnicesei, *Neaga Mitroaia Vorniceasa.* Toate aceste sate şi ţigani au fost ale Simei Stolniceasa, cumpărate şi căpătate *după moartea soţului ei, Stroe Stolnic Buzescu.* Moşiile, rumânii şi ţiganii i-a cumpărat *dela tatăl ei, jupân Gheorghe, dându-i 2000 de galbeni.* In timpul lui Matei Vodă, Sima moare şi, neavând copii, lasă toate averile sale fratelui ei *Chirca pah.* Acesta cât a trăit s'a hrănit cu satele „răposatului *Dobromir Vel Ban, moşul jupânului Dragomir Vel Armaş,* anume cu satul *Voinegeştii* şi cu satul *Runcul* din judeţul Vâlci[i] şi cu alte moşii câte sânt rămase dela Dobromir Banul". Dragomir Vel Armaş i-a dat şi zapis lui Chirca pah., ca să se hrănească toată viaţa cu aceste moşii şi ţigani ai lui Dobromir Banul, el şi soţia lui, Despa. Iar când a venit vremea ca să treacă moşiile lui Dobromir Banul la mâna lui Dragomir Vel Armaş, Chirca s'a înţeles cu Dragomir. S'a întâmplat apoi moarte şi lui Chirca pah. şi Despei,.

[1]) Arhiv. Olteniei Nr. 43—44 pag. 284.

www.dacoromanica.ro

şi la moarte, el neavând copii, a dat toate cărţile de moştenire la mâna lui Dragomir Vel arm., ca să treacă toate acele moşii iarăşi la sânge.

Divan: *Teodosie Vel Ban al Craiovei, Hrizea Vel dvor., Gligorie Vel log., Radul V. Vist., Preda Vel spăt.,* Buzinca V. Clucer, Socol V. Stol., Radul comis,... V. pah. Costandin V. post. Is. Gligorie v. log. Scrie Lepădat log., în Târgovişte. (După origin. Slavon.[1])

* * *

51. — 7150 (1642) Ianuar 5. Preda Spăt., nepotul *Predei Banul ot Cepturoaia,* dă zapis lui „*Mihaiu* snă jupan *Dumitru Vl Sluj. Filiiuşanul şi a surori-mea Caplei*". Rămăsese din zestrea făgăduită ei „1 rând de haine de sarasir, derept ug. 50, şi 1 cunună de aur, derept ug. 40, şi brăţări de aur, derept ug. 20, şi trei ineale, derept ug. 9, şi 2 părechi de cercei, derept ug. 6" şi cinci ţigani, „şi leag[ă]nul cu te[le]garu, drept ug. 120". Dă în loc Floreştii din Dolj, primind şi un rest de 100 ug. Marturi: Dragomir Ban, Dumitru Dudescul Vel Vor., Radul Vel Log., Stroe Vel Vist., Preda Vel Spăt., Socol Vel Cliuc., Dumitraşco Vel Stol., Radul Vel Comis, Marco Vel Pah., Dumitraşco Cliuc., Spineanul, Iacov Cliuc., of Cenaia. Mai semnează: Pârvul Căm[ă]raş, Drăguşin Vel arm., Diicul Vel Ag[ă], Ghinea Sluj., Costandin [Şerban], Udrişte Năsturel V. Log., Drăgoi Log. . . . şi alţii. Pecetea lui Preda cu: „*Pre-da Bu-ză*".[2])

* * *

---

[1]) Vezi arhiv. Olteniei Nr. 77—78, 1935. — I. Ionaşcu.

[2]) (St. doc. Iorga V. 5 pag. 298 doc. 23).

Explicaţii: La Nr. 23. Lui „*Preda Spăt. din Cepturoaia,* nepotul *Predei Banul Buzescu din Cepturoaia*", i se acordă un mare hrisov de intărire ce a fost publicat in *Tinerimea Română,* I, p. 89 şi urm. Cf. şi *An. Ac. Rom.,* seria veche IX şi *Col. lui Traian,* 1872, p. 291. (Vezi pag. 683 — V. 5 Iorga).

www.dacoromanica.ro

52. — 1642 Iunie 18.

Preda spătaru sin *Teodosie biv vel ban Buzescu* vinde moşie în Preoţeşti lui Oprea Vatafu — martor Iane Paharnicul din Băbeni. (Convorbiri lit. 1895 pg. 201) [1])

*
* *

53. — 1646 Iulie 5. Fiera Postelnicul ot Baloteşti era la data aceaste martor în zapisul lui *Radu Banu Buzescu* prin care iartă de rumânie pe sătenii din *Cerneţi.* [2])

*
* *

54. — 7158 (1650) Maiu 18. Paisie patriarchul de Ierusalim, înaintea lui vine *„jup[ă]neas[a] Elinca Băneas[a] Radului Banul Buzescul, cu coc[o]nul ei, cu Matei, în braţe,* cu mare jalbă şi cu lăcrămoasă plângere, cum, fiind o jup[ă]neas[ă] rămas[ă] săracă de soţul ei..., sculat-se-au nişt[e] boiari, numele lor Goran Log., şi Radul iuz. Bărsescul, şi cu oamenii lor, Barbul Cucescul i Necula *ot Răscăiaţ,* cu ciata lor, cu pâră şi cu mare asupriciune..., împresurându-i moşiile şi satel[e] şi ţiganii..., văzându-o pre dînsa un cap de femeae, neputând a-ş căuta lucrul cu dînşii... De care lucru... facem leg[ă]tură patrierşască cu sabia lu D[u]mn[e]zeu asupra acestor boiari ce scriu mai sus, cum, de vor fi luoat aceale moşii şi sate şi ţigani cu cale şi cu dreptate, căzându-li-s a le luoare, ei să fie ertaţ şi bl[a]gos[lo]viţ, şi să le fie de folos; iar de vor fi luoat făr de dreptate şi făr de leage, numai aşa în silă şi făr de cale, căci pot ei să fie proclaţ şi anaftima şi afurisiţ de Vlădică Hs." etc.

Semnătura greacă şi pecetea patriarchului. [3])

---

[1]) Genealogii boereşti, St. Greceanu, V. I. pag. 64.
[2]) ibid. " " " " " pag. 363.
[3]) St. doc. Iorga, V. 5, pg. 300, doc. Nr. 33.

www.dacoromanica.ro

55. — **Hrisovul lui Basarab**[1])

prin care slobozeşte de rumânie pe Lupul, cu fraţii săi Stan, Radul şi Ioan, din Birceşti, judeţul Romanaţi, de către logofătul *Teodosie, ginerele lui Preda Banul.*

Din anul [16]54. Ianuarie 21.

† Cu mila lui Dumnezeu Io Matei Basarab Voevod şi Domn a toată ţara românească dă domnia mea această poruncă a Domniei mele, acestor oameni anume Lupul cu fraţii săi Stan şi Radul şi Ioan şi nepoţilor săi Ioan, fiul lui Stan din Birceşti din judeţul Romanaţi şi cu fii lor câţi Dumnezeu le va da ca să fie în pace şi slobozenie de rumânie ei şi fii lor de către *jupân Teodosie biv vel logofăt, ginerele lui Preda Banul*[2]) *şi de către fiul său Preda Spătarul, nepotul lui Preda Banul din Cepturoaia şi de către fii lor şi de către toate rudele lor, de nici o bântuială* în veci să nu....[3]) veci. Deoarece aceşti sus numiţi oameni Lupul cu fraţii lui ei au fost vecini lui Preda Banul din satul Birceşti încă dinainte vreme, iar după aceia când a fost lor....[3]) jupân Teodosie logofăt împreună cu fiul său Preda Spătarul ei au s'au rugat în inimă de Dumnezeu ca să facă pomană şi să ierte pe Lupul în veci pentru multele....[3]) ce a slujit, şi spre bine şi spre rău prin acele ţarini şi cu trudă bună s'a ostenit pentru nevoia lor, iar fraţii lui Lupul, Stan şi Radul şi Ion şi nepoţii....[3]) lui Stan ei au spus că s'a cumpărat din slobozenie de către jupân Teodosie logofăt şi de către fiul său Preda spătarul cu 60 bani de argint gata numai capetele fără ocină ca să....[3]) ei şi părinţii lor. Astfel văzând Domnia mea şi zapisul lor de iertare şi de

---

[1]) După originalul scris pe pergament, în limba slavă, aparţinând D-lui Marin Dumitrescu, comerciant din comuna Bobiceşti-Romanaţi. Traducerea e făcută de D-şoara Elena Eftimiu, translatoare la Arhivele Statului din Bucureşti.

[2]) Preda Banul Buzescu.

[3]) Loc rupt în actul original.

www.dacoromanica.ro

cumpărătură în mâini de către oameni cu mare jurământ şi cu mulţi oameni buni, martori scrişi în zapis anume dela Balş, Stan Vatmanul şi fratele lui Ventilă şi dela Măineşti Preda postelnicul şi dela Chinteşti Bălin şi fratele lui Crăciun şi dela Morăni Glav şi Mihai logofăt şi fratele lui Petru şi Sli....[1]) numit Barbul şi fratele lui Pătru şi din Cepturoaia....[1]) Stan şi Ivancu spătar şi Miloş logofăt, fiul lui Scova logofăt, din Uscaţi Dumitru logofăt şi încă alţii câţi au....[1]) şi a lăsat jupân Teodosie şi fiul său Preda spătarul....[1]) din rudele lui de va îndrăzni să strice pomana şi ertarea acela să fie blestemat şi de....[1]) cari sunt la Niccheea să aibă parte cu Iuda şi cu Arie la un loc. Aşa dar am dat şi Domnia mea lui Lupul şi cu fraţii săi Stan şi Radul şi Ion şi nepoţii săi....[1]) să fie în pace şi slobozenie de rumânie, ei şi fii lor toţi de sus scrişi şi de către nimeni clintiţi după porunca Domniei mele.

Iată şi martori a pus Domnia mea....[1]) jupân Ivaşcu vel vornic şi jupân Gligorie vel logofăt, jupân Dumitru vel vistiar, jupân Preda vel spătar, jupân Vasile vel stolnic şi Buzinca vel comis şi Vuina vel paharnic....[1]) vel postelnic şi ispravnic jupân Gligorie vel logofăt şi eu Dumitru logofăt am scris în oraşul de Scaun Bucureşti luna Ianuarie 21 zile şi dela Adam până acum.... [1])

† Io Matei Voevod. Cu mila lui Dumnezeu Domn[2])

* * *

56. — 1656, Iunie 10. Constantin Voevod întăreşte jupânesei *Elena,* fostă soţia *Banului Radu Buzescu,* şi fiului *ei Mateiaş Postelnicul,* stăpânirea peste mai mult de 120 de sate, între care „să fie lor *satul Costeştii* din judeţul Vâlcea, tot satul şi cu tot

[1]) Loc rupt în actul original.
[2]) Vezi arh. Olteniei Nr. 24.

www.dacoromanica.ro

hotarul şi cu toţi vecinii, pentrucă s'au vândut a fi vecinii lui pan Radul Clucerul în zilele răposatului Mihaiu Voevod la anul 7108 dânşii şi cu toţi fii lor, şi cu toate părţile lor de moşie de a lor bună voie pe bani gata". Apoi numeşte pe cei ce s'au vândut: „însă Diicul şi Lepădat fiul lui Lăudat, şi Vlaicul şi Stan şi Stoica şi Popa Vâlsan şi Lupul ginerele lui Lăudat, şi alţi vecini veri câţi se vor alege că se află în acest sat, drept 7000 aspri de argint". Spunând acestea documentul motivează dece: „Apoi după aceea a plătit el pă sătenii acestui sat de dăjdiile şi birurile şi de nevoile lor şi de toate (globirile) mâncătoriile câte sunt preste an, de a dat 9600 aspri de argint". [1]

* * *

57. — 7164 (1656) Iunie 18. Constantin Şerban Vodă lui „Necula Glogoveanul V[l] Pit", ca să poată opri moşia Bărseşti, „partea lui Tudor Log.", pentru partea din Căzăneşti, ce era de fapt a *„Bănesii Buzeasca"*. Pecete mică, rotundă, cu chinovar. [2]

* * *

58. — 7169 (1661) Iulie 15. Arvat fratele lui *Manolache Călugăru,* nepotu *banului Dragomir* [3] dă zapis lui sin Toader spătărelu că-i vinde 8 st. din Lucieni. [4]

* * *

---

[1] Arhiv. Olteniei Nr. 47—48, pag. 10.

[2] St. doc. Iorga V. 5, pag. 301 — doc. 36.

[3] Poate acelaş cu *Dragomir Vel vornic la 1648,* văr cu *Dumitru Filişanu* şi nepot *Banului Dobromir (Hrisovul Buzeştilor din 1656 — în Rev. Tinerimea* română, *anul 1898 pag. 119,* Buletin Com. monom. ist. V. 184). *Dobromir are fiu pe Mihai Post.* care are moş despre mamă pe *Manea fiul lui Magoş, din neamul cărora era şi mama vestiţilor fraţi Buzeşti* (Ştefulescu, Gorjul istoric, 203 — Stoica Nicolaescu, Slavo-române 278—9. *Dobromir* e cumnat prin soţie *cu Gheorghe* din Corbi (căsătorit cu sora *Toamnei,* având nepot pe Oprea fiul lui *Gheorghe.* Alţi *trei fii ai lui Gheorghe, Chirca ot Corbi, Ivan din Ruda şi (?) Teodosie Vel log. încep şirul boerilor zişi Rudeni,* prin încuscrire cu *boerii dela Ruda.*

[4] Vezi arhiv. Gr. Cant. Filitti pag. 88.

www.dacoromanica.ro

59. — 7176 (1668) Ian. 30. Cartea lui Radu Leon Voivod către *Barbu Spătaru Filişanu,* care s'a pârât la divanul Domnesc cu *Matei Postelnicul, fiul* lui *Paraschiva Buzescul Paharnicul,* pentru jumătate de sat din *Berila,* pe care o au fost vândut *Preda Spătarul Buzescu* lui *Dumitru Filişanul;* dar fiind vândută reu de *spătarul Buzescu* a remas la *Paraschiva Buzescu Paharnicul* ori să o ia dela cine o stăpânea, sau să dea moşie pentru moşie şi neputând isbuti s'a întărit stăpânirea asupra lui *Barbu Spătarul,* (pos. 1231. Episcopia Rumnic Pach. Nr. 103, doc. Nr. 3. [1])

*
* *

60. — 7176 (1668) Aprilie 16, Bucureşti. — Radu Vodă Leon, pentru *„Mihart Păh.,* feciorul Coanei Comisul ot Zmărdăsteţ ot Sud Mehdţ., şi Barbul feciorul lui Stepan ot Babrova", dîndu-li Moştiştea din Mehedinţi, şi cu rumînii...

Unii se împart „cu *Pătru Cămăraşul,* ginerele *Paraschivii Pahr.".* Mai departe, alţii ca: Udrea Bălănescu, Zmădu. Partea *Buzeştilor* e cuprinsă: „iar, când au fost în zilele răposatului Matei Voevod, dum. *Radul Banul Buzescul,* el a vândut aciastă jumătate de sat... lui Coană Comisul din Zmărdăşteţ". Fusese şi un proces cu *„Pătru Cămăraşul,* feciorul *Danciului Post. Părăianu,* carele ţine o fată a *Paraschivăi Pahr. Cocorăscul,* fiind nepoată *Buzeştilor,* căruia i s'au fost dat de zăstre ceilaltă jumătate de sat din Moştişte". Se făcuse hotărincie de „Stoica al 2-lea Dvornic Săntescul". Boieri: Gheorghe Vel Ban, Mareş Vel Vor., Radu Vel Log., Ianachie Vel Vist., Şerban Vel Spat., Neagoe Vel Cliuc., Mihaiu Vel Post., Balăşache Vel Pah., Gheorghe Vel Stol., Papa Vel Comis. Scrie Dumitraşcu Log. — Copie modernă. [2])

*
* *

---

[1]) Revista istorică a Arhiv. Rom. pag. 99. (Broşura I.)
[2]) St. doc. Iorga V. 5, p. 803, doc. 50.

www.dacoromanica.ro

61. — 7179 (1671) Iunie 24. Eu *jupâneasa Caplea fata răposatului Banului Theodosie nepoata Banului Predi* din *Cepturoaia,* împreună cu nepoţii mei *Barbu* şi *Costandin...* [1]) *Matei Postelnic,* scris-am acest al nostru zapis, ca să fie de bună credinţă la sfânta *mânăstire Dobruşa,* unde iaste hramul Vovedeni B[ogorodi]ţei, cum să să ştie că am luat noi nişte rumâni dela Sfânta Mânăstire ce să scrie mai sus, însă rumâni anume Stancul şi cu frate-său Vladul şi cu un copil anume Ion, feciorii lui Bogdan din sat din Crivina. Iar pentru aceşti rumâni *dat-am noi la mânăstire partea de moşie din Dobruşa, care o au fost cumpărat Radu Cluceru Buzescu încă mai de înainte vreame dela Socol Bengescul,* însă de peste tot hotarul Dobruşii a şasea parte, ca să fie sfintei mânăstiri aciastă moşie stătătoare în veci şi părinţilor de hrană, iar noaă încă să ne fie aceşti rumâni de moşie şi stătătoare cu bună pace. Pentru[că[aciastă tocmeală şi schimb l-am făcut cu bună voia Părintelui Bogoslav năstavnicul sfintei mânăstiri şi cu ştirea şi celorlalţi ctitori a tuturor. Şi la tocmeala aciasta a fost *Chirca Logofăt de[la] Curtişoară* şi alţi mulţi cari îşi vor pune deagetile şi iscăliturile. Şi pentru mai bună credinţă am întărit cu iscăliturile şi peceţile noastre. Pisah Radu Stolnicu fiul lui Gheorghe Şuf[ariul].

Eu *Jupâneasa Caplea* am pus pecetea noastră.

Barbul Costandin.

Chirca Logofăt mârturie, *Paraschiva Paharnic mărt[urie],* Preda martor, Diicul Postelnic mărturie, Stoichiţa ot Strejeşti mărturie, Radul şi Pătru Logofăt ot Preajba, mărturie. [2])

*

* *

[1]) Nelizibil în vechiul manuscris al Condicii, însă în original scrie: *„fii lui Matei Postelnicul“.*

[2]) Cond. metoş. Ep. R. fila 156 (verso), la Acad Rom. ms. 2082, (Din colecţia Pr. T. Bălăşel).

www.dacoromanica.ro

62. — 1671 Decembrie 15. La data aceasta era *Cârstea Logofătul* nepotul lui *Mareş Banul,* ginerele *Caplei Buzeasca.* [1])

*
* *

63. — 7182 (1674) Iulie 12. „Curuia biv. Vl. Pah. i *Costandin Brâncoveanul* Vel Post. şi *cu Stroe Cluc. Leurdeanul"* dăm *„Barbului Fil[i]şanu Vel Slug."* că-i vînd „satul Moştiştea, partea lui *Pătru Căm[ă]raşul* jum[ă]tate". *Era al lui Petru „de zestre dela socru-său Paraschiva Pah. şi dela soacră-sa —, fata Banului Predei Buzescul;* deci cându au fost acum..., iar *Pătru Căm[ă]raşul* el au fostu luat o dijmărie şi au fost rămas dentr'acel dijmărit să dea la Domnie t[1] 455; deci l-au apucat cu strânsoare ca să dea banii la Domnie, deci el, neavându de unde da, au venit la noi cu rug[ă]ciune de am mersu de ne-am băgat chezaş la *Husăin-Ag[a] Boşneagul,* de i-am luat în chezăşia noastră aceşt[i] bani... Şi i-am dat de s'au plătit de către Domnie". Moşia era pusă zălog la ei. Aşteaptă „o lună preste zi; atunci au trimis tal. 265, bani[i] 44, iar tal[e]re 214, 88, el nu i-au trimis; ci am mersu cu aceste tal. 265 la *Husăin-Ag[a] Boşneagul,* ca să-i ia şi să-i scrie în dosul zapisului. Iar el banii nici de cum nu au vrut să-i ia, ce au rămas peci[e]tluit la noi, precum i-au şi trimis Pătru... şi ne-am rugat de i-au mai pus zi preste o săptămână, dar fără folos. Ieau ei banii dela „Isuf-Ag[a]". Nouă cereri la Pătru. „Iar el n'au mai trimis nimic, ce au fugit în Ţara Ungurească. Deci, fiindu cu noi împreun[ă] chezaş şi *Barbul Fil[i]şan vl Slug.* şi neîntâmplându-ne noi a fi aici, fostu-l-au apucat Isuf-Ag[a] pre dînsul, de i-au plătit... iar dup[ă] ce am venit şi noi aici la curte", lise cere de Barbul partea lor: dau partea din sat.

[1]) Genealogii V. II. Şt. Greceanu, pag 84.

www.dacoromanica.ro

Semnează: Constandin vl Post. Brâncoveanu, Preda Vel Stol., Stroe Cliuc. Leurdeanul (pecete cu ramuri), Paraschiva..., Dum[i]tru Cap. ot Fratoştet, Mihai, Cliuc. Drosul mart. [1])

* * *

64. — 7183 (=1675) Mai 2. Adecă eu *Caplea Buzeasca*, fata [2]) *Predi Banului Buzescu*, dinpreună *cu nepoții mei* anume *Barbul* i *Costandin*, scriem şi mărturisim cu acesta al nostru zapis, ca să fie de mare credință şi de bună mărturie la sfânta Episcopie [a] Râmnicului, unde iaste hramul sfântului şi de ciude făcător Nicolae dela Mir[a]lichia, şi la mâna cinstitului şi Preasfinţitului Părintelui nostru Chir Ştefan Episcopul Râmnicului, cum să să ştie, când au fost acum în zilele bunului creştin, Mării Sale Domnu[lui] nostru Iö Duca Voevod, iar eu dimpreună cu nepoţii mei, ce sînt mai sus zişi, noi de a noastră bună voe am cugetat în inimile noastre pentru Dumnezău şi pentru sufletul părinţilor noştri şi al[or] noastre, de *am dat şi am închinat sfânta mânăstire Dobruşa ot sud Vâlcea*, cu toate satele şi cu rumânii şi cu ţiganii şi cu alte moşii şi cu tot venitul cât să va afla să fie toate spre seama sfintei Episcopii, *precum a fost închinat* a fi metoh sfintei Episcopii şi *de strămoaşa noastră Jupâneasa Stanca a Radului ce au fost Armaş mare*, încă mai dinainte vreame, den zilele răposatului Mihnei Vodă feciorul lui Alecsandru Vodă, făcut de strămoaşa noastră care scrie mai sus. Deci am dat şi noi ne-am scris toate numele părinţilor noştri şi tot neamul nostru şi ale noastre, la Sfânta Episcopie, la Sfântul Pomealnic, ca să ne pomenească la Sfântul jertfenic, la Sfânta le-

[1]) St. doc. Iorga V. 5, pag. 303—304, doc. 52.

[2]) Şi în originalul dela Arhive tot „fata" este scris, dar e greşală fiindcă în iscălitură este „nepoata" ca şi în Condică.

www.dacoromanica.ro

turghie. Drept[aceea] am dat şi noi scrisoarea noastră la Sfânta Episcopie a Râmnicului, ca să fie Sfânta Mânăstire Dobruşa metoh Sfintei Mânăstiri Episcopii şi să oblăduiască toate satele şi ţiganii şi moşiile Sfânta Episcopie, precum am văzut şi zapis nou al celorlalţi ctitori într'acest chip la Sfânta Episcopie. Şi să fie Sfintei Episcopii de ajutor şi de întărire, iar neamului nostru şi părinţilor răposaţilor noştri şi noao pomeană în veaci. Şi încă am întărit aciastă scrisoare a noastră şi cu mare blestem, în urma petrecaniei noastre, care s'ar ispiti a strica şi a călca aciastă scrisoare a noastră dela Sfânta Episcopie, au din feciorii noştri, au din nepoţii noştri, au din neamul nostru, au dintr'alt neam, unii ca aceia să fie procleţi şi afurisiţi şi de 3 ori anatema de Domnu nostru I[isu]s H[risto]s şi de 318 părinţi dela Nichea şi să fie lăcaşul lor cu Iuda vânzătoriul lui H[risto]s şi odihna lui să fie în Tartarul cel îngheţat şi în Gheena cea fierbinte în veaci amin.

Eu *Jupâneasa Caplea nepoata Predi Banul Buzescu ot Cepturoaia.* [1])

* * *

65. — Caplea Buzeasca [2]) = Ghiorma i, Vel post. avea parte din moşia Voinigeşti. Pătraşcu Vodă cel Bun ia moşia dela Caplea şi o dă de zestre fiicei sale *Maria,* căsătorită cu *Radu Dragoescu.* (Filitti, Arhiva G. Gr. Cantacuzino doc. 101.) Moşia revine apoi Caplei Buzeascăi şi trece iarăşi la Radu Bidiviu, Drăgoescu. (Ibid). (Arhiv. Olt. Nr. 32—33 pag. 277 Filitti).

* * *

---

1) Cond. metoş. Ep. R. fila 157 (recto) la Acad. Rom. ms. 2082. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel).

2) A cui fiică era? (Vezi şi doc. 23), căci Caplea întâlnită în doc. era nepoata Banului Preda Buzescu, fiica Marei.

www.dacoromanica.ro

66. — 7183 (=1675) Maiu 4. Adecă eu *Jupâneasa Anca,* care am fost soţie dumnealui răposatului *Hamza Clucer ot Velciu* dinpreună cu gineri-meu *Calotă şi cu featele meale*[1]) *Stanca* şi cumnată-mea Cârstina, scris-am şi mărturisim cu acesta al nostru zapis, ca să fie de mare credinţă şi de bună mărturie la Sfânta Episcopie a Râmnicului, unde iaste hramul Sfântului şi de ciude făcător Părintelui nostru Nicolae Arhiepiscopului dela Miralichia, la mâna Sfiinţii sale cinstitului şi Prea sfinţitului Părintelui nostru Chir Ştefan Arhiepiscopul ot Râmnic, cum să să ştie când au fost acum în zilele bunului creştin Mării Sale Domnul nostru Iö Duca Voevod, iar noi, eu denpreună cu featele meale şi cu ginerimieu ce e zis mai sus, noi de a noastră bună voe am cugetat întru inimile noastre pentru Dumnezeu şi pentru sufletile părinţilor noştri şi pentru ale noastre, de am dat şi am închinat *Sfânta Mânăstire Dobruşa* ot sud Vâlcea, cu toate moşiile şi cu toate satele şi cu rumânii şi cu ţiganii şi cu alte moşii şi cu tot venitul cât să va afla, să fie toate pe seama Sfintei Episcopii, pecum au fost închinat a fi metoh Sfintei Episcopii şi *de strămoaşa noastră Jupâneasa a Radului ce au fost Armaş mare,* încă mai de înainte vreame, din zilele răposatului Mihnei Vodă feciorul răposatului Alecsandru Vodă, precum am văzut şi noi cartea răposatului Mihnei Vodă, făcută de strămoaşa noastră ce scrie mai sus. Deci am dat şi noi şi ne-am scris numele părinţilor noştri şi [a] tot neamul nostru şi ale noastre la Sfânta Episcopie, la Sfântul Pomealnic ca să să pomenească la dumnezeiasca liturghie. Dreptaceea am dat şi noi scrisoarea noastră la Sfânta Episcopie a Râmnicului, ca să fie Sfânta Mânăstire Dobruşa metoh Sfintei

[1]) Şi în originalul dela Arhive tot „featele meale" scrie de şi arată numai pe una Stanca, care şi semnează actul.

www.dacoromanica.ro

Episcopii şi să oblăduiască toate satele şi ţiganii şi moşiile Sfânta Episcopie, precum am văzut şi zapis nou al celorlalţi ctitori într'acest chip la Sfânta Episcopie, ca să fie Sfintei Episcopii de ajutor şi de întărire, iară neamului nostru şi răposaţilor părinţilor noştri şi noao pomană în veaci. Şi încă am întărit aciastă scrisoare a noastră şi cu mare blestem, în urma petrecaniei noastre, care s'ar ispiti a strica şi a călca aciastă scrisoare a noastră dela Sfânta Episcopie, au din feciorii noştri, au vericine din neamul nostru, au dintr'alt neam, unii ca aceia să fie procleţi şi afurisiţi şi de 3 ori anatema de Domnul nostru I[isu]s H[risto]s şi 318 sfinţi părinţi dela Nicheia, şi să fie lăcaşul lor la un loc cu vânzătoriul lui H[risto]s, cu Iuda şi cu afurisitul Aria în veaci. Aciasta scriem. Şi pentru credinţă ne am pus şi peceţile mai jos.

Ipisah az Ştefan erodiacon cu a lor poruncă.

Eu Anca Jupâniţa ot Velciu.
Eu Stanca fata lui Hamza Clucer.
Eu Calotă Paharnic.[1])

* * *

67. — 7183 (=1675) Iulie 25, Bogoslav Călugărul „carele m'am chiemat mai nainte *Barbul Comisul ot Dâlga,* împreună cu fecioru-meu *Tănasie*" scrie al său zapis către Sfânta Episcopie Râmnicul şi către Ştefan Episcopul „cum să să ştie" că „de a noastră bunăvoe am pus gând întru inimile noastre, pentru Dumnezeu şi pentru sufletile noastre şi ale părinţilor noştri", de au închinat *sfânta mânăstire Dobruşa* din judeţul Vâlcea, cu toate moşiile şi cu toate satele şi cu ru-

[1]) Cond. metoş. Ep. R. fila' 158 (recto) la Acad. Rom. ms. 2082. Se observă că în originalul dela Arhive, ambele Jupânese se servesc de aceeaş pecete pe care scrie: Voica Clu[cereasa]. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel).

www.dacoromanica.ro

mânii şi cu ţiganii să fie toate pe seama Sfintei Episcopii *„precum au fost închinat a fi metoh Sfintei Episcopii şi mai dinainte vreme şi de strămoaşa noastră Jupâneasa Stanca a Radului ce au fost mare Armaş,* încă mai dinainte vreame, din zilele răposatului Mihnea Vodă, feciorul răposatului Alecsandru Vodă, precum am văzut şi noi cartea răposatului Mihnii Vodă, făcută de strămoaşa noastră".

Scris de Ştefan Ierodiaconu.

Bogoslov monah.

Eu Tănasie fiul lui. [1])

* * *

68. — Hrisov. leat 7184 (1676) Maiu 23. Vorbeşte de Fera logofătu ot *Cacova* şi Dima Iusbaşa ot *Cacova-Vâlcea.* [2])

* * *

69. — 7196 (1687) Decembrie 23. „Barbulu Post. ot Ciuturoia, de împreun[ă] cu frate-mieu Costantin, snă *Matei Post. Buzescul“*, vinde lui „Vas[i]lie Ciorboreanul" partea sa din Moştişte. Semnează ambii, şi-şi pun peceţiile, cu arabescuri neînţelese. [3])

* * *

70. — 7200 (1692) April 29. „Matei Cliuc., snă Iancului Căp. dela Dobriceani“, dă zapis „naşului

[1]) Arhivele Statului, doc. Episc. Râmnic. pach. LXXV doc. 15. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

[2]) Arhiv. Olt. Nr. 32—33, pag. 306.

[3]) St. doc. N. Iorga V. 5, pag 308, doc. nr. 59.

Explicaţii la doc. nr. 59: *Ciuturoaia e Cepturoaia, leagănul Buzeştilor;* acest nume e şi astăzi întrebuinţat în partea locului.

Pentru *Matei Buzescu* şi mamă-sa, *Elinca* a lui *Radul Banul,* V. mai sus, nr. 33 Cf. şi n-le 61, 63, 73 şi facsimilele acestui ultim nr. (V. 5, pag. 684).

www.dacoromanica.ro

Costandin, feci[o]rul lui Matei Post. Buzescul ot Cepturoaia", „că mi-au fostu vândut dumnealui, *împreună cu fratel[e] dumnisal[e]*, naşul *Barbul*, o parte de moşie ce-s chiamă Grădiştea, ot sud Rom..., încă den zile][e] răposatului Şerban-Vod[ă]". Acum *Matei o revinde lui Costandin.*

Semnează şi „az Papa Ot[eteliseanu] V[ă]t[av] za copi" şi „Matei Pah. Poenariul". [1])

*
* *

71. — 7203 (1695) Aprilie 25, Bucureşti. Constandin Vodă Brancoveanul dă un mare hrisov [2]) M-rii Hurezii (Vâlcea). Arată că s'a săvârşit „toată zidirea pân' la al şaselea an de d[o]mniea noastră... iar pentru a părinţilor ce vor fi locuitori într'ânsa hrană şi traiu vieţii, am adaos şi am ajutorat cu ceale după putinţă sate şi moşii"... anume: satul *Hurezii* cu rumânii-citaţi... „pentrucă *acest sat Hurezii* fiind mai denainte vreame *rumăni de moşie Buzeştilor* şi răscumpărându-se de *rumănie dela stăpânii lor, dela Buzeşti,* cu toate cărţile lor de moşie" . . . . şi alte multe moşii şi sate, vii, sare şi sălaşe de ţigani, între care sunt şi „5 sălaşi de ţigani cumpărate dela *Constantin, fiul lui Matei post. Ceptureanul,* cu 15 tal. capul, mare cu mic". [3]) . . . . . . Divanul . . . . . .

*
* *

72. — 7203 (1695) Mai 17. Doisprezece boieri hotarnici, luaţi „de dumnealui *Costandin Post. Ceptu-*

[1]) St. doc Iorga V. 5, pag. 308, doc. nr. 61.

[2]) Ac. Rom., ms. 2206, ff. 1—22, copie după hrisovul original. — (Vezi Istoricul M-rei Hurez de I. Ionaşcu—Arhiv. Olteniei nr. 79—82, p. 300—301, 403—407).

[3]) Tot în acest istoric, la p. 301, între donatorii M-rei Hurez este trecut şi *un urmaş al Buzeştilor, Constantin Post. Cepturoianul,* închină 100 stj. *la Strejeşti.* — Ac. Rom. ms. 1396 f. 15.

www.dacoromanica.ro

roianul şi de Matei Cliuc. Dobriceanul, „şi de fraţii lui, şi de verii lui", la moşia Berbeştei, fixează hotarele. „O crivin[ă] a Grădiştei, ce au fost în fundul Daei". Semnează: „Pârvul Sluj. Pleşoianu, Ivan, Capt. Zătrenol, Oprea Ciulescul, Radul Vladolovic ot Otetiliş, Gorgan, brat ego, [1]) ot Oteteliş, Costandin, brat eg., ot Oteteliş".

*
* *

73. — 7204 (1696) Iunie 1. Brîncoveanu dă către *mânăstirea* sa, Hurezul, „ocina *(sic)* satului (Aniniş)..., cît au fost partea Hrizii biv Vel Vist. (Popescu) şi a Danciului Pah., feciorul Neagului Com[i]s din Bueşti, şi a jupâneasii lui, *Chiajnei* [2]) *fata Paraşchivei Post.* nepoata Cernicăi Vornicul" (e vorba de *Paraschiva Cocorăscul,* ce ţinea pe o rudă a *Buzeştilor;* [3]) mai sus, p. 303, nr. doc. 50).

*
* *

74. — 7207 (=1699) Iunie 9. Intr'o hotărnicie, făcută de 7 boeri „ce suntem luaţi pe răvaşele Mării sale Domnului nostru Iö Costandin Voevod, de părintele Ioan, egumenul dela Hurezi şi de părintele Daniil egumenul dela Dobruşa şi de Dumitraşco diaconul dela Morunglav" pentru alegerea părţilor *de moşie din Dobruşa* a mânăstirii Hurezii, a mânăstirii Dobruşa şi a diaconului Dumitrasco dela Morunglav, scrie. „şi le-am căutat cârţile şi zapisele tuturora şi le am luat

---

[1]) St. doc. N. Iorga — V. V. pag. 309 — doc. nr. 63.

[2]) *Chiajna* era deci fiica *Paraschivei Cocorăscu* zis şi *Buzescu* pentru că ţinea în căsătorie pe *Chera* † 1671 fiica Banului *Preda Buzescu* şi era căsătorită cu *Danciul Paharnicul,* feciorul *Neagului Comis din Bueşti,* sau cu *Pătru Cămăraşul Pârâianu,* feciorul *Danciului Post. Pârâianu?* (A se vedea şi hrisov. 1668 şi 1674 — V. 5 Iorga).

[3]) Vezi pag. 687 st. doc. V. 5 Iorga.

www.dacoromanica.ro

seama pre amăruntul şi pre dreptate şi am aflat [că] *din tot satul Dobruşii să ţie mânăstirea Dobruşa toată moşia a Radului Buzescu Clucer,* însă a treia parte din sat ce au fost şi *Radului Clucer* de schimb dela *mânăstirea Vierăşul,* pentru altă moşie dela *Izvorani* şi la moartea lui o au fost dat danie mânăstirii pentru sufletul lui. *Şi să mai ţie mânăstirea Dobruşa iarăş partea Jupânesii Caplei, fata lui Tudosie Banul* a şasea parte de sat, ce o au fost dat schimb mânăstirii pentru trei case de rumâni".

. . . .

Aciasta scriem şi întărim. Pisah Iunie 9 leat. [1])

*
* *

75. — 7207 (=1699) leat. Scris-am eu *Jupâneasa Vlădaea călugăriţa* acest zapis al mieu de mare credinţă, *Nepotu-mieu Radu Logof[ătul]:* să ştiţi că eu sînt în mâna morţi[i], pentru căci că eu moriu şi mulţ[i], cad asupră-mi, că Salomiia dela Stăneşti, călugăriţa, au venit să mă ia să mă ducă la *Stăneşti,* eu n'am vrut, că voiu să mă îngroape aici la chilia mea, ci şti[i] că ţi-am dat, Salomio, pe Dabul Ţiganul cu feciorii lui, iară tu nepoate Vlădislava, ce-mi cazi asupră-mi, şti[i] că ţi-am dat *Gludul* şi 3 sălaşe de Ţigan[i], iar câte sînt acuma, toate le dau Nepotu-mieu Radu, toate moşiile cu Ţigani cu tot, pentru căci m-au căutat şi la bine şi la rău. Şi să fiţi, fraţilor, toţi mărturie, cum că i-le dau toate lui, anume moşiea din *Drăgăşani,* o funie de ocină, şi din Momoteşti jumătate, şi Ostrovul jumătate şi Ţigani anume: Jugălie cu feciorii lui, şi Bobe Ţiganul cu feciorii lui, şi Dan Ţiganul cu feciorii lui, şi . . . . . [2]) Ţiganul cu feciorii lui, şi Reaba Ţiganul cu featele lui, aceştea ai lui sînt toţi, dela tatăl

[1]) Cond. Ep. R. fila 158 (verso) şi 159 (verso) la Acad. Rom. ms. 2081. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

[2]) Este loc gol.

www.dacoromanica.ro

lui de moşie *Stan marele Clucer.* Iar ai mei sînt, ce acuma îi dau lui: Răpa Ţiganul cu fraţii lui, i Pădure, i Stancul, şi Stan Ţiganul, ai miei de zeastre, îi dau lui, şi dau Coroiul jumătate, şi Hrastul tot; aceste toate i-le dau lui că-m[i] sînt date de zeastre dela frate-mieu Stan, ce este scris mai sus, şi din Drăgăşani Rumâni[i]: Alecsandru şi Duşa . . . . [1]) Brumare, şi [în] Momoteşti Rumâni[i]: Badul şi Radu, Bobe, i Iacov Sârbul. Aceaste toate le-am dat toate Nepotului mieu Radu. Iar noi, fraţilor, toţi să fiţi mărturie, anume: Dobrin ot Gârdeşti, i Mardalie ot tam, i G[i]ura ot tam, i Dobrul ot tam, Ţiţiiu ot Suteşti, Sparţa ot tam, Dan ot tam, G[i]ura ot tam, Popa ot tam, Banea ot Voiceşti, Pârvul ot tam, Irimiea ot tam, Cobotea ot Drăgăşani, Grozav ot tam, Fârtat ot tam, Măzdăvan ot tam, G[i]ura ot tam, Miclea ot Boznet, Bogdan ot tam, Creciun ot tam; ca să fie acest zapis de mare credinţă Nepotului mieu Radu, că au fost toate de moşie şi mi-le-au dat zestre dela frate-mieu Stan ce am scris mai sus, şi să ştiţi megiaş[i], că cărţile sînt la Rumânul mieu Ţigănaş. Iară Dobrin [cu] zisa Jupâneasă[i] scrie hotarăle, că sîntem toţi strânşi şi fraţi de moşie; să să ştie hotarăle: din Mirâea pogoară la vale în Şipotul Berenilor şi ia prin Frăsănei la Frasinul cel mare, ce dă ocol Duşăi în Salciea la Pogan din Locani, de[a]ci la Salciea Gârbovă în capul Locanului de jos; de[a]ci în vadul lui Bobe; de[a]ci din Vânj; de[a]ci la Batca de sus; de[a]ci la Câmpeni, la Plopi, Colnicul la deal prin viea Râcosului în deal în Tufa de tei; de[a]ci calea în sus până în Colnicul ce vine la viea lui Măzdăvan; de[a]ci sus pre Poiana Vornicului, în Groapa Porcului, ce ia slemea în sus până în Mirâia, cum să să ştie aceşti magiaş[i], să fie de mare credinţă. Leat 7207 (=1699).

[1]) Loc gol.

www.dacoromanica.ro

Eu Dobrin, Mardarie, G[i]ura, Dobrul, Ţiţiiu, Sparţiu, Dan, Muşat, Banea, Pârvul, Irimiea, Ciobotă, Grozav, Fârtat, Măzdăvan, G[i]ura, Miclea, Bogdan, Creciun, martur[i]. [1])

* * *

76. — 7209 (1701) August 17. Mai mulţi megieşi dau o scrisoare „la mâna Părintelui egumenul Daniil ot Dobruşa şi la tot soborul sfintei mânăstiri ca să le fie de bună credinţă şi mare mărturie, pentru o moşie ce se chiamă Sârbii pe marginea Oltului din hotarul Drăgăşanilor până în hotarul mănăstirii de aici, cum să să ştie *că aciastă moşie Sârbii au fost a mânăstirii Dobruşii dată de pomană de dumnealui Radul Buzescul carele au fost Clucer mare la leat 7079 (=1571).* [2])

* * *

77. — 7220 (1712) Mai 11—73. † Io Costandin Voevod, [3]) bj. ml. gospodin zemle Vlahscoe.

† Boiarului Domnii Meale Constandin Buzescu, săn[ă]tate. Cartea ce ai trimis, au venit, şi, ce scrii am înţeles. Pentru bir ce ne scrii, că-ţ iast[e] cu greu, şi te rogi să te mai uşurăm cevaş, dă aciasta ni se pare că pă aceşti 20 de galbeni eşti cu *nepotă-tău Costandin;* însă, ce se va putea, tot te vom mai uşura. Pentru neşte Ţigani dă la Mihai Post. Corbeanul, ce scrii, am înţeles. Dă care lucru dumneata zici că sânt ai dumitale, Mihai Post. zice că sânt ai lui; ce noi pen scrisori, nefiind dă faţă, nu putem isprăvi; făr dă cât, dând Dumnezeu să te mai scoli cevaş, vei veni într'a-

---

[1]) Condica Sf. Episcopii a Râmnicului, fila 472 (recto şi verso). (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

[2]) Cond. E. R. fila 182 (verso) la Acad. R. ms. 2082. (Din colectia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea)

[3]) Scrie Constandin Vodă Brâncoveanu, domnul Ţerii Munteneşti la 1712 Mai 11, *lui Constandin Buzescul (I) Cepturoianul.*

www.dacoromanica.ro

coace, şi-ţ vei isprăvi. Ce, dă vor fi ai dumitale, ţi-i vei lua, iar, dă vor fi ai lui, şi-i va ţinea. Numai ne pare rău dă dumneata, căci ne scri că eşti tot slab şi neputincios; ci, dând Dumnezeu să te mai scoli cevaş, să ca[n] vii într'acoace, că n'ai venit dă mult. Aciasta, şi fi săn[ă]tos. *Mai 11 dni, lt 7220.* — Vo: *Boiariului Domnii Meale Costandin Buzescul,* cu săn[ă]tate să se dea.[1])

Pecete roşie octogonală.

* * *

78. — *7222 (1714) Mart. 18.* Constandin Vodă lui „*Costandin Cepturoianul*" [2]); i s'a plâns „*Amza Păr[ă]ianul,* brat eg, zicând cum că, rămăind ei mici de părinţii lor, şi având şi moşăi aci lângă tine, care moşăi să chiam[ă] *Curţişoara i Grădiştea* şi din *Bărbeşti,* şi au mai venit astă toamnă de au jăluit, pentru această moşăi, şi ţ-am făcut Domniia Mea şi altă poruncă, de vei fi având scrisori pe aceale moşăi, să le scoţ acolo de faţ[ă] înnaintea megiiaşălor, iar tu nu te-ai uitat la porunca, Domnii Meale, că pă seamne, cum spun ei, n'ai nici o scrisoare adevărat[ă], ci umbli de stăpâneşt[i] moşăele oamenilor făr de nici o dreptate. De care lucru ia[tă] că-ţ poruncesc Domniia Mea de a doa oar[ă] să cauţ de vei fi având zapise bune de cumpăr[ă]toare de la părinţii lor, au de la ei, să le vaz[ă]; iar, neavând zapise, să-i laş să-ş stăpânească moşăile părinţilor cu bun[ă] pace, precum le-au stăpânit şi mai nainte. Că, de va mai veni să mai jeluiască cum că nu-i laşi să-ş stăpânească moşăile părinţilor, să ştii că voi trimite Domnia Mea un Armaş de le va aduce făr de voia ta, şi vei da şi treapăd, şi nu-ţ va fi cu nici o cinste". Monogramă şi pecete.[3])

---

[1]) St. doc. N. Iorga V. 5, pag. 311. (Vezi doc. nr. 73 în facsimil).

[2]) Costandin Cepturoianul e Buzescu dela Cepturoia (vezi pg. 685 V. 5 Iorga—Expl. doc.)

[3]) St. doc. Iorga, V. 5, pag. 312—313 doc. 75.

www.dacoromanica.ro

79. — 7223 (1715) Maiu 3. Ştefan-Vodă, „voao 6 boiari, anum[e] Dumitraşco Mo[rîn]glavul i Matei Dobreceanul Pit. i Matei Diculesculu—[sic] . . . Aici naintea Domniei Meale, la Divan, în Văcăreşti, jălui *Hamza Părăianul* cum că are moşie împreună cu *Costandin Ciupturiuianul*, în hotarul Grădiştii şi al Berbeştilor şi Curtişoara, şi-i împresoară *Costandin Ciupturiuianul* partea lui dintr'aceste moşii". La sosirea aducătorului, un vtori Portar, să facă alegere după documente. Preda e învitat a-şi arăta şi el cărţile.[1])

* * *

80. — 7233 (= 1725) Iunie 20 Craiova. „Din porunca Chesariceştii Administraţii" a Olteniei, Gheorghe Cantacuzino, Radu Golescu şi Ştirbei, scriu:

„Dumitale *Costandine Buzescule* şi dumitale Ilie Otetelişane, ce ai fost Vornic, după sănătate cu aceasta facem ştire dumneavoastră că ne scrie Sfinţia Sa Părintele Episcopul, cumcă având *mânăstirea Dobruşa o moşie* care se loveşte în capete au să alătură cu o moşie a lui Dumitraşco Morunglavul. Şi se face poftire acestor 2 boeri ca „pre amăruntul şi cu dreptate să luaţi dumneavoastră seama şi să îndreptaţi acest lucru". [2])

* * *

---

[1]) St. doc. V. V. Iorga — pg. 313—314. doc nr. 77.

Explicaţii: La nr. 77. *Constantin Cepturoianul e Buzescu de la Cepturoaia.* (Vezi pag. 685— V. 5 Iorga.)

[2]) Cond. metoş. Episc. Râmnicului fila 161 (recto) la Acad. Rom. ms. 2082. *Costandin Buzescu,* din acest document, trebuie să fie *Costandin Buzescul II-lea,* aceasta pentru următoarele considerente: Strejeştii, căminul lui Constandin Buzescu II-lea ţinea de jud. Vâlcea, asemenea şi Oteteleşu şi Oteteleşenii erau tot din Vâlcea cum şi schitul Dobruşa, de care se vorbeşte în act. Pr. T. Bălăşel-Vâlcea.

www.dacoromanica.ro

81. — 7238 (1730) Iunie 17. „Foia de zestrile dum. jup[ă]neasei *Predei Cepturoiancăi*" [1]) „O cunună de aur", „un inel de aur cu zmaragdu albu s'au îngropat cu el *răposatul fiul dumneaei*"; „nasturi bătut cu mărgăritar, cu zmaragd în vârfu: sânt la dumnealui *Şărban Ştirbeai*... Sucuă de tabin piersăcie", „mîneci de tulpan cu colţurile de fir, cu fluturi de argint poleit" la o ie. „Scoarţă de Ţarigrad". [2])

*
* *

82. — 1736 Febr. 17. — „Preda Buzasca" şi *„Mariia Buzeasca"* către administraţia olteană, în procesul cu Tismana. „Am văzut cărţile mân[ă]stirei Tismeanei, şi iaste dată acea moşie (Balta Vearde) de jupăneasa *Caplea Buzasca,* de cându au venitu Şerban Vodă de la Beci, încă fiindu Domnia la Cerneţ şi au fostu trăindu şi *Cămăraşul Pătru Milescu,* care zicu ei că au fostu zăstraş; şi, mergându Domniia la Bucureşti, l-au trimis capichihaia la Ţarigradu, şi, dup[ă] ce au venitu dela Ţarigradu, au murit... Să scoat[ă] foaia de zestre, dar să nu ia moşiia numai cu gura". Se pune rezoluţie la *17 Februar 1736.* [3])

*
* *

---

[1]) *Preda Cepturoianca* era soţia lui *Costantin Buzescu Cepturoianul.*

[2]) St. doc. Iorga V. 5, pag. 318 doc. 90.

Explicaţii: La nr. 90. *Maria* era văduva lui *Constantin Buzescu.* Vezi mai sus, şi nr 104. *Maria Buzescu* şi la nr. 93. Un *Constantin Buzescu,* la nr. 99. *El era nepotul Predei. Nicolae Buzescu* şi *un frate Ilie,* la nr. 116, 129. *Ilie* are de soţie pe *Maria* (nr. 130). (V. 5 Iorga pg. 689.

[3]) St. doc. Iorga V. 5, pag. 318—319, doc. nr. 93.

Explicaţii la doc. Nr. 93. „Preda Buzasca" era văduva lui *Constantin Cepturoianul Buzescu,* fiul lui *Mateiaş.*

„Maria Buzeasca" era văduva lui *Constantin Buzescu (II)* ce locuia la Străjeşti, fiul lui *Barbu,* crescut de *Constantin Cepturoianul* fratele lui *Barbu.* (Vezi V. 5 Iorga, pg 685 şi 689).

Caplea Buzasca este fiica lui *Teodosie Corbeanul Buzescu,* zis *Buzescu* după soţia sa *Mara,* fiica *Predei Buzescu Mare Ban.*

www.dacoromanica.ro

83. — 7248 (1740) Mai 2. Mai mulţi *boieraşi*, între cari şi *Costandin Dobriceanu*, dau zapis „la mâna dumnealui *Costandin Ştirbei*, pentru moşia *Grădeştii*, care iaste lângă *Cepturoaia*", că au auzit, fiind vecini, „că aciastă moşie Grădiştea iaste de de mult a dumnealor *Buzăştilor* veache, tot *Buzăştii* au stăpânit-o pănă acum, iar acum să scoală *Pârâianii* zicând cum că ar fi fost a lor mai denainte vreme. Noi de aciasta mărturisim cu sufletele noastre, înaintea lui Dumnezău şi înaintea judecăţii, cum că Pârâian'i n'am pomenit noi, nici alţi bătrâni, de câte 100 de ani, nu ne-au spus ca să fi fost stăpânitori Părăiani pă acel hotar, afar ce ştim s'au sculat iar în zilele lui Ştefan-Vod[ă] Părăiani dă zicea cumcă iaste acea moşie a dumnealor şi s'au dus si la Măriia Sa Ştefan-Vod[ă], şi s'au judecat; şi de atuncea până acuma, am văzut tot pe *Buzăşti* stăpânindu acea moşie, iar *pe Pârâiani* nu i-am văzut stăpânind". [1])

*
* *

84. — 7251 (1743) Februar 12. „R. Bg. (Bengescu), biv. Văt. za aproz." *Matei Milescul*, Matei Vlădoianul, Pârvul Ruşianul, arată că „din porunca dumnealui Antonache Caliiarh Vel Ban", s'au judecat înaintea lor „dumnealui *Costandin Ştirbeai Post.*, cu dumneai jupâneasa *Mariia Buzeasca, mătuşa dum[nea]lui*, pentru pricina unor moşii, anume *Cepturoaia, Floreştii* şi *Strejeştii*, care moşii mai nainte vreame, la aşăzământul părinţilor dum[nea]lor, când s'au împărţit, aşa s'au tocmit şi s'au aşăzat, ca să ţie pentru Scaun şi pentru temei dum[nea]lui *Costandin Ştirbeai* moşiia *Cepturoaia şi dum[nea]lui Costandin Buzăscul* să ţie, iar pentru Scaun şi pentru temei, moşiia sau satul Floreşti ad sud Dolj; iar moşiia *Străjăştii* au rămas

[1]) St. doc. Iorga V. 5, pg. 319—320—doc. 96).

www.dacoromanica.ro

dă fraţ, după cum au arătat dum[nea]lui Costandin Ştirbeai o foae iscălită de dumnealui Stroe Vel Dvornicul, Diicul Vel Logf., Radul Vel Stolnic, Ianache Văcărăscul Vel Agă, care boiari au fost orănduiţ din porunca Mării Sale Costandin-Vodă Brâncoveanul ca să-i impartă şi să-i aşază". Supt Nicolae Mavrocordat *„s'au mutat dum[nea]lui Costandin Buzăscul din Floreşti în Străjăşti,* şi au rămas Floreştii dă fraţ. Dar Costandin Ştirbeai, nefiind odihnit, zicând că moşiia Strejaştii iaste mai mare decât Cepturoaia, ci căuta Costandin Ştirbeai, au să ţie *Mariia Buzasca* Floreştii, după împărţala acelor mai sus numiţi boieri şi Strejăştii să rămâie da fraţ, au, dă vreme ce au apucat *de au făcut Mariia Buzasca temei în Strejăşti* şi nu poate să-şi mute din temeiul dumneai, să să măsure moşiia Strejăştii cu moşia Cepturoaia şi, pă cât va treace mai mult în Strejăşti şi i s'ar face partea dumnealui Costandin Ştirbeai să aibă a da Mariia Buzasca moşia într'alt loc, au din Oboga, au din Bărbeşti, au din Floreşti. Măcar că *Mariia Buzasca* răspundea, de zicea cu[m] nu şi-au căutat mai înainte vreame acest lucru; dar dum[nea]lui Costandin Ştirbeai au răspuns că ş'au căutat mai nainte, dar nu s'au putut isprăvi, că au dat *răzmiriţa.* Deci noi aşa am socotit: să *dea Mariia Buzasca altă moşie, trecând în Strejăşti moşie mai multă,* — că aşa am socotit că iaste cu dreptate. Iar dă s'ar găsi vre un aşăzământ făcut de dumneai *jupâneasa Preda Buzasca cu dumnealui Costandin Buzăscul, nepotul dumneai,* pentru aciasta pricină, în cel feal va fi acel aşăzămănt, aşa să fie". [1])

* * *

[1]) Vezi St. doc. Iorga V. 5, pag 320—321, doc nr. 99. Preda Buzasca soţia lui Constandin Buzescu (I), Cepturoianul, unchiul lui Constantin Buzescul (II), căsătorit cu Maria de care este vorba în acest document.

www.dacoromanica.ro

85. — 7254 (1745) Octombre 1. Testamentul „Despinei Strâmbeanca, jupâneasa dumnealui Jaupan Costandin Strâmbeanul biv Vel Pit." pomeneşte între alţii *„Lealea Preda*[1]) *Buzeasca*[2]).

*
* *

86. — 7254 (1745) Noemvrie 7. „Noi Caimacamii Scaunului Craiovei": „Velisarie vătaful de puşcărie dela Bucureşti" e trimis de „dumnealui Iosif, Vel Arm.", pentru nişte „Ţigance domneşti", luate de Ţiganii *„boiarilor Buzăşti".* Merge „dumnealui *Constandin Ştirbeai Post., ce să trage den neamul Buzăştilor,* şi cu dumneaei jupâneasa *Mariia Buzeasca,* ce au fost soţie răposatului *Costandin Buzescul Vornicul",* şi se plînge. Domnul restituie, prin „dumnealui Iordache ce iaste ispravnic, peste Ţigani". „Vătaşii de Ţigani, anume Dumitru Burghiava ot Târgovişte, Alexandru Vârnava ot Piteşti, vătaful de rudari, şi vătaful Pârvul Bărnescul ot tam". Semnează patru boieri.[3])

*
* *

87. — 1750 Februar 20, Craiova. „Avându pricin[ă] cu dumnealui nepotu-mieu Costandin Ştirbeai pentru câte scrie aicea mai jos, m'am aşăzat cu dumnealui, ca să nu mai fie pricin[ă] şi gâlciav[ă] între noi: (vor lua în jumătate din moşia, *frăţească* pănă acum, a *Berbeştilor).* Din Câmpu, iar pădurile, câte dobitoace să vor băga pă moşie, să avem a lua suhatul

---

[1]) Preda Buzeasca era soţia lui Constantin I. Buzescu Cepturoianul.

[2]) St. doc. Iorga — V. 5, pag. 322, doc. nr. 103.

[3]) Ibid. „ „ „ pag. 323, doc. 104.

Explicaţii la doc.: La nr. 90, 93 şi 104, Maria era văduva lui Constandin Buzescu. Un Constantin Buzescu, la nr. 99. El era nepotul Predei. Nicolae Buzescu şi un frate, Ilie, la nr. 116, 129. Ilie are de soţie pe Maria (nr. 130) — V. 5, Iorga, pag. 689.

www.dacoromanica.ro

în doao, frăţeşte. Aşisderea şi pă celelalte moşăi, iară să avem a lua venitul în doao, *păcum au luat mai nainte părinţii noştrii.* Iară cari din noi să va întinde mai mult, să ia fără dă cale, fără dă judecat[ă], fără dă dreptate, mai mult, să fie supt globa, de or-ce judecat[ă] vom merge, să ias[ă] cu ruşine, iar, neplăcându-ne, au la o parte, au la alta, să avem a ni lua hotarnici să ne îndrepte. Aşijderea şi pentru moşăia *Floreştii,* să avem a împărţi venitul în doao; păcum şi oamenii din sat, să avem a-i împărţi în doao, ca să ştie fiştie cari om pă stăpânu-său şi ca să nu mai facem pricină între rumâni să săchiri *(sic)* că au lucrat dă la un stăpân la altul... Craiova.

Mariia Buzeasca [1]) Barbul Zătreanul Mart.

*
* *

88. — 1750 C. Hotărnicie a opt boiari „luaţi cu cartea dum[nea]lui Ianache Hrisosculeas, Vel Ban al Scaunului Craiovei", la moşia „orez" sau „urez" din Romanaţi. *Se arată cărţi de răscumpărare dela Buzeşti.* [2]) *(Copie).*

*
* *

89. — 1753 Octombre 26. Constantin-Vodă Racoviţă lui *Ştefan Prăşcăveanul* biv Vel Medl., Radul Socoteanul biv. Vel Şăt., Dumitraşco Zătreanul biv. 3 Log., Pârvul Roşiianul biv. 3 Log. *Costandin Ştirbei vel Sărd. se plânge „cum că ar fi mai mare hotarul Strejăştilor, care îl stăpâneşte mătuşe-sa, decât al Cepturoai, care îl ţine dumnealui,* şi cerându-vă la Domniia Mea ca să vă orânduim îndreptători" *să tragă hotarele şi în lung şi în lat, să le facă masă şi să potri-*

---

[1]) St. doc. N. Iorga V. 5, pag. 325, doc. nr. 112. — Maria Buzeasca era soţia lui Constantin Buzescu (II) Vornicul, vezi doc. 7 Noem. 1745, — V. 5, Iorga.

[2]) Ibid. Iorga, V. 5, pag. 235, doc. nr. 111.

www.dacoromanica.ro

vească: „să ţie atât o parte cât şi alta potrivă şi frăţeşte". Şi pentru nişte „ţigani, lăeţi neîmpărţiţi, să potriviţi sălăşile şi sufleţile, ca să ţie atât unul cât şi altul, frăţeşte, pen doao". Monogramă cu roşu, pecete cu chinovar. [1])

*
* *

90. — 1757 April 15. Nicolae Buzăscu şi *un frate al său* dau zapis lui *Costandin Ştirbeai* biv Vel Stolnic că al doilea a „dat în arendă, în 2 ani, t[l] cinzăci tocma", partea sa din *Berbeşti:* 25 se vor da după un an însă. Partea unuia din cei doi fraţi era lăsată pe sama celuilalt, pentru o datorie. [2])

*
* *

91. — 7274 (1766) Ianuarie 22. (Dupe documentul presentat scris pe hârtie). Adeverim cu această scrisoare a noastră la mâna fiului nostru sufletesc Dumnealui Ştefan Pârşcoveanu, biv vel Paharnic, precum să se ştie, că *în judeţul Romanaţilor* peste Olt, având Sf-ta Mitropolie moşie ce se *chiamă Rusăneştii* i *Vâlsăneştii* [3]) stânjeni 505 ce iaste închinată şi dată danie de *Dumnealor boerii Ştirbei,* la schitul Sântei Mitropolii ce se numeşte Didescii ot sud Teleorman, care această moşie este împietrită şi hotărâtă de 12 boeri hotarnici, în zilele reposatului întru fericire Io Grigorie Ghica Voevod; dar fiind depărtată şi peste mână de a se căuta de către Sânta Mitropolie, şi necunoscând noi mai nici un folos sau vre-un venit ca să se aducă casei de la acestă moşie, care mai în toţi timpii nu am văzut nimic, ne-am tocmit şi ne-am învoit cu Dum-

---

[1]) St. doc. Iorga V. 5, pag. 326 — doc. 114.

[2]) Ibid. „ „ „ pag. 326, doc. nr. 116.

[3]) Catrina Vâlsănescu † 1766 soţia I-a lui Nicolae Buzescu, era din neamul boerilor Vâlsăneşti, dela Vâlsăneşti. (Vezi Reconstituiri istorice p. I-a, pag. 7—9).

www.dacoromanica.ro

nealui, de i-am vândut această moşie Dumisale stânjeni po talere unul, care fac talere 505 adică cinci sute cinci şi ne-au dat Dumnealui aceşti bani deplin în mâna noastră, cu care bani şi noi dupe ce'i am luat, mai puind şi alţii dela noi, am cumpărat Sântei Mitropolii altă moşie aici împrejurul Bucurescilor ce se numeşte . . . .

Deci de acum înainte să aibă Dumnealui şi toţi care se va trage din Dumnealui a stăpâni această *moşie Rusăneştii i Vâlsăneşti,* cu bună pace, după semnele şi hotarele care se coprind în scrisorile şi zapisele ce s'au dat la mâna Dumisale, şi pentru mai adevărată credinţă s'au dat la mâna Dumisale şi această scrisoare a noastră, întărită cu pecetea şi cu iscălitura

Leatu 7274 Genarie 22 dni.

Grigorie al Ungro-Vlachiei.

Pârvu Cantacuzino bil vel vornic martor. [1])

Cărţile Domnesci şi zapisele ce au fost aici la Mitropolie şi s'au dat la mâna Dumisale Ştefan Pârşcoveanu biv vel Paharnic cum arată, însă *pentru moşia Rusăneştii i Vâlsăneştii.*

1. Carte a 12 boeri, de hotărnicie, luaţi din porunca lui Costandin Şerban Vodă, cu leatu 7165 Iunie 9.

1. Zapis al Radului Vatachu Ştirbei ot Isvoară, împreună cu nepoţii lui Preda i Popa ot Milcov şi Teona Egumenul ot Mânăstirea Butoiu la mâna Spachiului sin Stroe *Ceauşu ot Vâlsăneşti* cu leatu 7178 Aprilie 28.

1. Zapisul megiaşilor *din Rusăneşti după Olteţ sud Romanaţi* la mâna Radului biv vel Jicnicer cu leatu 7181 Mai 17.

1. Foae a sătenilor din Rusăneşti pentru socoteala părţilor de moşie cu leatu 7181.

---

[1]) Vezi arhiv. Olteniei nr. 10, pag. 463.

www.dacoromanica.ro

1. Zapis al Spahiului sin Staroc nepot lui Teodor Călugăru *ot Vâlsăneşti* la mâna Radului biv vel jicnicer leatu 1672 Iunie.

1. Zapis al sătenilor din *Rusăneşti ot Olteţ*, la mâna Radului biv vel jicnicer, cu leatu 1673 Iulie 8.

1. Zapis al lui Teona Egumenu ot M-rea Butoiu, la mâna Radului vel Medelnicer cu leatu 7182 Aprilie 25.

1. Carte Domnească a lui Costandin Vodă, *de volnicie pentru nişte Rumâni fugiţi din satul Rusăneşti cu leatu 7206 Iulie 21.*

1. Carte Domnească a lui Grigorie Ghica Vodă pe numele Mitropoliei ca să stăpânească Mitropolia această moşie cu leatu 7259 Decembrie 14.

1. Carte Domnească iar a lui Grigore Vodă de poruncă, către Iordache biv vel Sărdar, ispravnicu din Romanaţi, ca să hotărască *moşia Rusăneştii, leatu 7259 Mai 25.*

1. *Carte Domnească iar a lui Grigorie Vodă, de înştiinţare, iar către isprăvnicie cum că nu este odihnită Mitropolia nici beorinaşii Rusăneşti pe hotărnicia ce s'au făcut cu leatu 1751 Septembrie 23.*

1. Carte Domnească iar a lui Grigorie Vodă, de poruncă, ca de isnoavă să aleagă moşia, cu leatu 1751 Iulie 29.

1. Cartea a Dumnealor caimacamilor Craiovei, de poruncă ca să aleagă moşia cu leatu 1752 Februarie 4.

1. Carte a boerilor ce au ales moşia întărită şi de Dumnealor Căimăcamii, cu leatu 7260, Februarie 9.

1. Carte de hotărnicie a 12 boeri, întărită şi de Dumnealor veliţii boierii cu leatu 7266 Sept. 7.

* * *

92 — 1779 Iunie 17. Din porunca Dumnealui Ştefan Pârşcoveanu biv vel Vornic fost-am orânduiţi ca să mergem, să tragem cât-va moşie ce

www.dacoromanica.ro

au *cumpărat dela D-lor boeri Rusănesci*[1]) *cu bani gata stânjini 300 adecă trei sute stânjeni câte bani 90 însă de la Dumnealui Căpitan Rusănescu i de la Ştefan Rusănescu văru-său;* drept aceia mergând la facia locului am mers la căpătâiul moşiei despre Olteţ şi am tras moşia din piatra moşiei Vlădiceasca drept la plopul râios pe drum până la părul din drumul Vadului Repez ce dă în Olteţ în apă şi de acolo am mers drept la luncă făcând semne prin mijlocu *livezii lui Cârstian* prin luncă pe din jos de poiana lui Georgie şi de acolo drept sub coastă iar la piatra Vlădicească la mijlocu moşiei şi am tras iarăş cu stânjenu, din piatră drept pre drum pe sub coastă până în semnu ce am pus stânjeni 300 adecă trei sute şi de acolo am mers la capul moşiei dinspre Teiş şi iarăş am tras moşia din hotarul moşiei Vlădiceşti până în dreptu capului Piscului Teiuşului pe din sus de poiana Voivodei stânjeni 300 adică trei sute, făcându-se masă moşia, care fiind noi cei orânduiţi împreună şi cu *D-lui Căpitan Costandin Rusănescu, vânzătorul facie şi într'acestaş chip trăgând* cu dreptate şi în frica lui D-zeu. Aceasta Iunie 17, 1779.

Costandin Rusănescu, Mihaloş Căpitan, Sava Portaru, Seina Costin.[2])

* * *

93. — 1781 Decembre 14. „Barbul Ştirbeiu biv vel Sărdr., din Craiova", către Domn. Se plinge contra lui *„Ilie Buzesc[u]* biv *Logof. za Visterie, că moşii şi părinţii miei cu ai dumnealui fiind tot un neam,* cate moşii şi altele au avut, le-au împărţit frăţeşte şi, căzând

---

[1]) Maria Rusănescu, soţia II-a a lui Nicolae Buzăscu, era din familia boerilor Rusăneşti. Trăia pela 1805 (vezi p. I. Rec. istorice pag. 8).

[2]) Vezi arhiv. Olteniei nr. 10, pag. 465.

www.dacoromanica.ro

moşiia *Cepturoaia Scaun şi cămin în partea părinţilor miei* şi moşia *Strejeşti* în *partea părinţilor dumnealui*", *Constandin*, tatăl lui *Barbu*, începe proces. *Răsmiriţa* împiedică a se ajunge la un capăt. Cere şi el doi boieri pentru aceasta. Reclamă şi o „ocolnică a moşiilor noastre, întru care să coprindă toate moşiile şi Ţiganii", împrumutată de *Constantin, Mariei Buzeasca*. „Şi dup[ă] ce Domnul Dumnezeu au adus pe Măriia Ta în luminat Scaunul Mării Tale, şi viind şi eu de unde am fost, mi-am găsit moşiile coprinse": cere ocolnica. Cel lat n'o dă, nici la ordinul de înfăţişare al caimacamilor: „Şi, când bolnav să face, când trage la altă parte". „Şi mai vărtos dumnealui caimacamul Grigori Razo în trei rânduri au trimis cătane, ca or să vie să stăm faţă, sau să dea ocolnica; şi nici la Divan n'au venit nici ocolnica nu-m dă". „Şi acum are nevoie, viind iarna la moşii, ca să le apere de încălcările egumenului de la Morunglav şi „sătenilor de Orezu". Să-l silească a da ocolnica la Bucureşti, sau să i se trimeată „bumbaşir", să-l aducă „la Divan Craiovii, să stăm faţă". La 14 Decembre 1781, Domnul ordonă lui „Grigore Razul, biv vel Clucer, caimacamul Craiovii", să aducă pe *Ilie* la judecata lui. [1]

*
* *

94. — 1782 Iuniu 12. „Barbu Ştirbei Sărd." către Domn, contra *Şătrăresii Mariia Buzescu, a răp. Ilie Buzescu*. Repetă plângerile anterioare. In ultima dată, se întâmplă de se schimbă caimacamul şi *moare Buzescu.*

---

[1] St. doc Iorga, V. 5, pag. 329—330, doc. 129.

Exp.— Este vorba de Constantin Ştirbei, fiul lui Şerban Ştirbei ginerele lui Barbu Buzescu, care se găsea în ceartă (judecată) cu mătuşa sa Maria Buzeasca, soţia lui Constantin (II) Buzescu Vornicul, ceartă şi judecată ce se continuă şi de fiul său anume Barbu Ştirbei, căsătorit cu Ecaterina Creţulescu, şi care adoptează pe Barbu D. Bibescu, domn sub numele de Ştirbei. (Vezi fam. Ştirbei).

www.dacoromanica.ro

Ştirbei pierde 500 de stînjeni la egumenul de Morunglavu şi cheltuielile de judecată. Rezoluţie din 12 Iunie 1782: se ordonă a-l mulţămi, lui Ştefan Prăşcoveanu biv v. vor., lui Coste biv v. Stol., caimacamul Craiovei, şi la „dumv. ceilalţi boieri ai Divanului de acolea". [1])

* * *

95. — 1786, Aug. 30. Zapis de înţelegere între moşneni şi slugereasa Catrina Poenaru, întărit de Barbu Otetelişanu şi *Ioniţă Buzescul* Cluceri Zaarie. [2])

* * *

96. — 1802 Decembre 1. Orânduiala lefilor Divanului.

Departamentul de patru.
Sluger *Aleco Bengescu 80.* [3])
Sluger Constandin Buzescu 80.

* * *

97. — 1809 Februar 22. Se pomeneşte de *Radu Buzescu,* fiul lui *Constantin* [4]) (II) *Buzescu.*

* * *

... *Radu Vel Comis* [5]) *(Buzescu) şi fiilor lui* pentru o ocină cumpărată de el. [6])

* * *

---

1) St. şi doc. Iorga V. 5, pag. 330, doc. nr. 130.

2) Arhiv. Olteniei nr. 41—42, pag. 11. Din Condica Poenarilor—Almăjani de I. C. Filitti.

3) Arhiv. stat. jud. vechi nr. 81, (350). — Arhiv. Olteniei nr. 45—46, pag. 448.

4) După acest doc., *Constantin Buzescu* (II) ar fi avut pe lângă fiii: *Ilie, Nicolae, Ion* şi pe *Radu.* Rămâne de cercetat. (Vezi şi R. istorice p. I-a). (Vezi St. doc. Iorga V. VII pag. 354—355.

5) Care Radu?... Cel pomenit de hris. 1809? Atunci a avut copii?

6) St. doc. Iorga V. 7, pag. 22.

www.dacoromanica.ro

98. — 1814, Maiu 9.[1]) Pricină pentru moşia Pieleşti a lui Radul Măinescu din Craiova prin care se plânge contra bivel *Slugerului Constandin Buzescul* că i-au încutrupit 73 stânjeni şi o cistă din hotarul Pieleşti, care i s'au fost încutrupit de către moşia dumisale Nichitoaia [2]) . . . .

*
* *

99. — Pomealnicul boiarilor Buzeştilor, cari au dat satul *Cioroiul ot sud Doljii* şi satul *Drăgăşanii* şi satul *Orleştii* şi ţiganii de pomeană. Şi au închinat *mânăstirea Dobruşa* metoh Sf[i]ntei Ep[i]scopii, cu toate moşiile şi cu ţiganii.

Iată numele scrise în acest pomelnic:

Preda Ban, Catalina Paniţ[a] ego, *Mara* fica lor, *Radul Cliuc[er], Preda* Paniţa ego, *Mariea* fica lor, *Nicola* fiul lor, *Stroe Stolnic, Sima* Paniţa ego, *Vlădae* ot Drăgăşani, *Elena, Matei.* [3])

*
* *

100. — La biserica din *Strejeştii din vale,* am găsit un Ceasoslov bogat, *ediţia din 1817,* a lui Veniam Costache, Mitropolitul Moldovii, în care *stă însemnat cu propria mână a lui Costandin Buzescu biv vel Căminar:*

„Acest ceaslov înbogătăţit cu multe sfinte rugăciuni şi slujbe bisăriceşti, cumpăratu-s'au dă cel mai mic între robii lui D[umne]zău *Costandin Buzăscu biv vel Căminar* şi s'au afierosit sfintei bisărici ot strămo-

---

[1]) Doc. aparţinând Dlui G. Orman şi comunicat de George Fotino.

[2]) Arhiv. Olteniei nr. 31, pag. 203—205.

[3]) *Elena* poate fi *Ilinca* soţia lui *Radu Banul Buzescu* şi *Matei* fiul lor. Pomelnicul Nr. 1, al Sfintei Episcopii, fila 6 (recto). Vezi Istoricul Eparhiei Râmnicului Noul Severin, pag. 246. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

şască d[umi]sale moşie *Strejeşti din sud Vâlcea,* pe care bisărică au zidit-o din temelie cu [a]d[umi]sale strădanie şi cheltuială spre vecinică pomenire a tot neamul creştinesc, unde [se] prăznuieşte hramul Tuturor Sfinţilor şi al Maimarilor V[oevo]zi Mihail şi Gavriil fiind cursul anilor *1820 Noembrie 8,* când s'au târnosit biserica, în zilele Prea înălţatului nostru Domn Alexandru Nicolae Şuţu V[oe]vod şi ale Prea Sfiinţiei sale de D[umne]zău iubitoriul Episcop [al] Râmnicului Chirio Chir Galaction".

„Costandin Buzescu biv vel Căminar". [1])

* * *

101. — La biserica parohială Sfânta Treime din parohia II-a Bodeşti, com. Bodeşti, jud. Vâlcea, am găsit un Triodion, tipărit la Blaj în 1813, în *care stă scris propriu de mâna lui Costandin Buzescu, biv vel Căminar:*

„Această carte ce să numeşte Triod, în carea să coprinde slujba sfintelor păresimi, cumpăratu-s-au de cel mai mic între robii lui D[umne]zeu *Costandin Buzăscul biv vel Căminar,* şi s'au afierosit la sfânta bisărică, carea cu a sa sârguinţă au zidit-o din temelie spre vecinică pomenire, *la strămoşasca sa moşie Străjeştii din sud Vâlcea,* unde să prăznueşte hramul Tuturor Sfinţilor şi al Maimarilor V[ooe]vozi Mihail şi Gavriil, fiind cursul anilor dăla mântuire *1820, Noemvrie 8,* când s'au târnosit bisarica, în zilele Mării-Sale Preaînălţatului Domn Alexandru Nicolae Şuţu V[oe]vod şi ale Preasfinţiisale Părintelui Episcopul Râmnicul[ui] Chirio Chir Galaction".

„Pisah: *Costandin Buzescu biv vel Căminar ot Străjeşti".* [2])

* * *

[1]) Din colecţia Pr. Teodor Bălăşel-Vâlcea.

[2]) Ibid. " " " " "

www.dacoromanica.ro

102. — 1839 Iunie 24. Tot pe filele Ceasoslovului dela *Strejeşti,* cel cu însemnarea lui *Costandin Buzescu,* se mai găseşte şi această însemnare:

„Anul 1830—1839: am fost, cel ce mă văz iscălit, ipistat pe moşia *D[umnealui] marelui Căminar Mihalache Darvăr Buzăscu.* [1]) Ca să fie ani[i] ştiuţi am iscălit. *1839, Iunie 24,* zioa Sfântului Ion Botezători. Cel ce va ceti, să zică: Dumnezău să-l erte".

Semnat „Pascu".

* * *

103. — Stambe ctitoriceşti în biserica din Comuna Strejeştii din vale:

Jupan *Costandin Buzescu.*

Jupaniţa *Maria.*

Coconii: *Nicolae, Ilie,* [2]) *Păuna* şi *Maria.*

* * *

104. — 1896 Aprilie 20. Pisania bisericii parohiale din comuna *Ştirbei, fosta comună Ciuturoaia* sau *Buzeşti,* din jud. Romanaţi:

„Această biserică s'a fondat, după toate probabilităţile, înainte de anul *1590, de către ascendenţii fraţilor Buzeşti,* după cum arată portretele ctitorilor şi pietrele mormântale, ce să văd aci. Iar după trecere de timp, ajungând cu desăvârşire ruină, s'a restaurat precum se vede prin bunăvoinţa d[umnea]lor: Ion Filipescu, Ilie Ştirescu . . . . etc. etc. *în anul 1896 Aprilie 20".*

---

[1]) Din această notă se vede că încă dela moartea lui Constandin Buzescu, Dărvărăştii aveau intenţia de a se numi şi Buzeştii. Pr. Tr. Bălăşel-Vâlcea.

[2]) După această stambă ar reeşi că *Constandin (II) Buzescu,* ce locuia la *Strejeşti,* căsătorit cu *Maria,* a avut şi 2 fice *Păuna* şi *Maria,* pe care în alte doc. nu le-am găsit. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel).

www.dacoromanica.ro

Stambe ctitoricești în această biserică:
Jupan Costandin Buzescu. [1])
Soția sa (numele șters).
Jupân Barbu ⎫
Jupân Radu ⎬ feciorii lui
Constandin ⎭
Jupân Șerban Vornic Știrbei, ginerile lui Costandin Buzescu. [2])
Incă un ctitor al cărui nume e șters. (Din colecția Pr. Bălășel-Vâlcea).

* * *

105. — 1834, August 14. Pisania — Mânăstirei Căluiu — Romanați. † Acesta și Dumnezeiască Biserică, unde, se Prăsnuește hramul Sfântului Erarh Necolaiu. Din *Temelie sau început di Vlad Ban și frați săi, Dumitru Părcălabu, și Balica spătaru,* în zilile lui Băsărab Voivodu. După acia trecându, multă vreme, sau *sculatu Radu Buzescu marile spătar,* și o au sfărșito de ziditu înfrumusițindo, cu zugrăveala și tote cele trebuinceoase, precum și zidurile curți și casile ci se vadu, li au făcut, și din înpreună, cu frații Dumnealui, *Preda Marile spătar, Stroie Marile Stolnic,* o au în zestrato cu moșie și cu robi și cu altile, și capre o Fecioară

[1]) *Constandin Buzescu Cepturoianul* cu soția sa *Preda,* ar urma după această stambă, din biserica parohială *Ciuturoaia* — azi com. *Știrbei,* după numele nouilor stăpâni — că au avut fii pe *Barbu, Radu* și un copil ca de 5—6 ani, la care se poate descifra numele de *Constandin* și 2 fetițe mici. La una se poate descifra numele Ancuța. — Scrise de Pr. T. Bălășel-Vâlcea.

[2]) Tot după această stambă *Șerban Vornic Știrbei ar fi ginerele lui Constandin Buzescu Cepturoianul,* deci ar mai fi avut și o fată, care? *Despa?* aceasta a fost găsită după doc. *fiica lui Barbu,* iar fiul ei Constandin Știrbei, nepotul Mariei Buzescu, soția lui Constandin Buzescu vornicul, era veșnic în ceartă pentru moșii, cu mătușa sa Maria Buzescu.

www.dacoromanica.ro

curată au o închinato Sfăntului Mormăntu, al Mântuitorului nostru Isusu Hristosu, spre veşneca pomenearea, în zilele lui Mihnea Voivod, la leatul, dila Adam 7102. Iar acum al 2-lea fiind cu totul înnegrită şi la toate bolţile surpată, tencuiala precum şi catapeteasma din nou sau refăcut şi sau reînoit din în ceput pănă în sfârşitu cu totă serdiia şi cheltuiala Cuviiosului Chir Păvasie Protosenghil, Igumenul acestea sf. Mănăstire, în zilele Măriei Sale Alexandru Ghica Voivodu.[1])

* * *

106. — Pomelnicul ctitorilor Sf. Schit Dobruşa : Vădislov, Voica, Hamza, *Anca,* Crăstina, Calotă, *Stanca,* Ilina, Preda, Lavrentie monah, Mihart, Pătraşco, Diicul, Anca, Vlaicul, *Ion,* Stana, Vădislov, Ilina, Macarie monah, Ha[m]za, Jane, *Neagoe,* Vintil[ă], Ilina, Dumitraşco, Tudosca, Socol, *Stanca, Radu,* Crăstina, Dumitru, Udrişte, Vădislov, Stana, Dobromira, Udrea, Dima, Vădislov, Bălaci.[2])

* * *

107. — Pomelnicul boierilor Bengeşti, i ot Corbii, i ot Pade, cari au închinat Sf[ă]nta mânăstire Dobruşa metoh Sf[i]ntei Ep[i]scopii, precum au fost închinat şi mai de nainte vreame de *moaşa-sa Stanca, care a fost a Radului mare Armaşi, la anul 7182 (=1674):*

Stoica, *Radul,* Vintilă, Dumitraşco, Stanciul, *Matei, Ilinca, Barbul,* Danciul, Hamza, *Barbul,* Stanciul, Socol, *Radul,* Bălaşa, Dima, Tănasie, Dobromir, *Matei, Stanca,*

---

[1]) Comunicat in 1906, Iulie. in 4, de Ir. Iochim Pâslaru.

[2]) Vezi Ist. Ep. R. N. Severin, pag. 344 şi Pomelnicul Schit. Dobruşa la Acad. Rom. ms. 2197, (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea.

www.dacoromanica.ro

Vlăduţul, *Caplea, Anca,* Stoica, *Mariea, Radul,* Balava, Calotă, Ioan, Barbul, Bogoslav monah. [1])

*
* *

108. — Din Pomelnicul *Schitului Gănescu* din Craiova, se vede că un *Ilie Buzescu,* cam *pela 1789,* sau ceva mai înainte, a dat danie acestui sfânt lăcaş 20 de oi pentru pomenire în veaci. [2])

*
* *

109. — Inscripţia dela biserica Mânăstirii Surpatele din jud. Vâlcea : „Aciastă sfântă şi dumnezeiască bisearică a mânăstirii de călugăricioare ce se chiamă *Surpatele* în carea să prăznuiaşte un Dumnezeu, Făcătoarea de viaţă Preasfânta Troiţă, *zidită au fostu oareşcând de Buzeşti,* însă mică şi prost lucrată, iară apoi după multă vreame stricându-să, surpându-se, blagoceştiva şi buna creştină Doamna Mariea a luminatului şi înălţatului Ioan Costandin Băsărab Voevod mişcându-se den bunătatea sa au vrut a o preface şi aşa den temelie au rădicat-o cu toată chieltuiala Măriei Sale, cum astăzi să veade făcută : frumoasă şi iscusită, înpodobindu-o cu de toate şi miluindu-o precât unei sfinte bisearici şi mânăstioare ca aciasta să cade şi să cuvine pentru buna pomenire şi spăseniia sufletelor în veaci, a părinţilor şi a Măriei Sale. Şi ispravnic fiind chiar Ioan Arhimandritul de Hurezi, şi săvârşindu-se la anul dela Adam 7214 M[e]s[e]ţa August 1 d[ni]. (Comunicat de Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

*
* *

---

[1]) Pomelnicul Schitului Dobruşa la Acad. Rom. ms. Nr. 2197, ibid Istoricul Eparh. Râmnicului p. p. 247 şi 345. (Comunicat de Pr. T. Bălăşel, Ştefăneşti-Vâlcea).

[2]) Vezi Ist. Ep. R. N. Severin, pag. 424 şi Pomelnicul acestui schit la Acad. R. ms. 2098. Pomelnicul e scris în 1789. (Comunicat de Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

www.dacoromanica.ro

110. — Pomelnicul Boerilor Buzeşti dela Schitul Surpatele, Vâlcea. [1]

Preda, Constandin, Tudor, Staicul, *Barbul, Ioan,* Stana, *Ana,* Maria, Vasile.

Ioan, Stan, Maria, Marina, Vasile, Maria, *Ana,* Paraschiva, Maria, *Ioan,* Pancu, Pascu, Chesarie, Ilarion, *Alicsandru, Nicolae, Ioan, Ioan,* Stoica, Stana, Stanca.

Aceşti blagorodnici sunt vechi ctitori ai Schitului Surpatele, în vreame că mai nainte de a zidi Măria Sa Costandin Voevod acest de piatră, l-au avut numiţii boeri clădit de lemn. Iar cum s'au luat de Măria Sa ctitorul dela dânşii şi l-au zidit pe numele Mării Sale, în cărţile ce le are acest schit pre larg cuprinde, la care ca pre nişte făcători de bine s'au scris ca să fie pomeniţi în veci la Sfântul jărfelnic. (Fila 15 recto). [2]

* * *

111. — Diviziunea proprietăţii rurale în Oltenia la *1845* în jud. Romanaţi:

— *Rusăneştii,* proprietatea Dlor *Serdaru Nicolae Rusănescu şi vistier Dumitrache Rusănescu,* familiei 80;

— *Vâlsăneştii,* proprietatea Dlui Marco Lazaru din ţara grecească, familiei 49;

— *Strejeştii* ai Dlui *Mihalache Darvar,* familiei 98 şi mahalaua de sus fam. 150. [3]

* * *

[1] Din colecţia mea de inscripţii din bisericile jud. Vâlcea. Cf. şi N. Iorga: Inscripţii din bisericile României, Fasc. I., p. 764. Pr. T. Bălăşel-Vâlcea.

[2] Acest Pomelnic este scris în anul *1832, luna Ghenarie 30,* după altul mai vechiu, care se stricase, de către Anthinu Ierodiacon dela Sf. M-re Hurezu. (Din colecţia Pr. T. Bălăşel-Vâlcea).

[3] Arhiv. Olteniei nr. 25—26, pag. 217—218.

www.dacoromanica.ro

112. — 1848 Dec. 20.

Departamentul Visteriei
cinstitei ocârmuiri

a jud. Vâlcea.

Dumnealui Căminaru Mihalachi Darvaris [1]) prin hârtia ce au înfăţişat-o departamentului, arată dorinţa de a vinde Statului 301 fiinţe de ţigani ce-i are aşezaţi cu lăcuinţa în cuprinsul acelui judeţ, acăruia cerere primită fiind . . . .
{Din arhiv. Prefecturii „Episcopiei". [2])

[1]) *Darvaris era* un boier bogat, ce avea moşii întinse prin jud. Vâlcea şi Romanaţi, având robi mulţi pela moşiile lui nu s'a îndurat să-i libereze fără nici un profit, cum au făcut mânăstirile şi mulţi din marii proprietari. El a cerut să-i fie cumpăraţi de Stat, care i-a îndeplinit dorinţa.

[2]) Arh. Olt. Nr. 31, pag. 212.

www.dacoromanica.ro

Doc. nr. 73.

www.dacoromanica.ro

Extras

din cele publicate de Gr. Tocilescu despre Buzeşti, în Revista: „Foaia Societăţii Românismul" Nr. 8 şi 9 apărute în 1870.

Boerimea română la început n'a fost ca în celelalte state, o castă priveligiată, unde drepturile de naştere luau locul meritelor personale.

Hidra bizantină şi feudală cu armatele de baroni, burgrafi, şi margrafi n'a domnit în ţările noastre. Recrutaţi din popor, puşi mai întâi la încercare contra duşmanilor, învăţaţi a lupta şi muri voioşi pentru *lege* şi *moşiă*, boerii constituiau adevăratul element democratic, — braţul pururea tare şi sigur al domnilor români. Cu o astfel de boerime ţeara face veacuri piept bărbătesc tuturor inimicilor din întru şi din afară. Capii unei astfel de boerimi erau fraţii Buzeşti. [1])

* * *

Memoriile, cronicele, documentele sau inscripţiunile nu ne spun nimica despre originea numelui şi a familiei Buzeşcilor.

Un Italian numai, contiporan cu Mihai Viteazul, *Ciro Spontoni*, după ce vorbeşte despre duelul lui Stroiă Buzescu cu un Tătar, numind pe Stroiă: *uno de principali Boiari Valacchi, avido et disioso di gloria,* adaogă că neamul Buzeştilor se trage din glorioasa

[1]) storia della Transilvania, Veneţia, 1688, p. 208, ap. Haşdeu, loc. citat, p. 94.

www.dacoromanica.ro

familie florentină *Strozzi*, emigrată din Italia în evul mediu şi care-şi găsise azil în ospitaliara Dacă.[1])

Fiindcă Spontoni nu susţine prin nici un document ipoteza genealogică a familiei Buzeştilor, noi perzistăm a crede că această familie este neaoşă română, împrumutând numele său dela oraşul Buzeu, sau mai sigur dela vreun străbun: *Buză.*

Despre Buzeşti vorbeşte şi o cronică anonimă: „Şi a fost (Radu Cluceru) din familia Buzeştilor, *care familie e prea bătrână şi prea mare în Valachia*".[2])

Atât pentru numele familiei...

*
* *

„Buzeştii, după documentele cercetate până astăzi, încep a fi cunoscuţi pela anul 1500. Mai multe hrisoave ale ilustrului Neagoie Basarab (1512—1521) ne arată că în timpul său ca ban al Craiovei era *Vlad Buzescu „ce-şi vărsa sângele pentru ţeară"* şi pentru ale cărui servicii Neagoe îi dete satul Crucea".[3])

*
* *

Din un hrisov cu anul 1516[4]) se constată că *Vlad Buzescu* mai avea încă doi fraţi: *Pârcălabu Dumitru* şi *Spătaru Balica*, şi c'au pus câte-şi trei începutul mânăstirii Căluiu, din Romanaţi.

Vlad Buzescu avu trei fii: *Preda postelnicul*, mai pe urmă ban; *Radu Clucerul* şi *Stroiă Stolnicul.*

Câte-şi trei se întrec care de care a escela pe câmpul luptelor şi al politicei.

---

1) Anonymis Carolinensis, pag. 77, apud. Sincai, tom. 2, pag. 277.

2) Ibid. „ „ 77, „ „ „ 2.

3) Vezi doc. dela Alexandru Vodă, 1575, Febr. 12. Arhiv. St. m-rea Căluiu, legăt., nr. 13.

4) Condica Mitrop. nr. VI, pag. 716.

www.dacoromanica.ro

Cu venirea lui Mircea III Ciobanul la Tronul ţerei, familia Buzeştilor persecutată fugi în Transilvania *dinaintea* urgiei acestui tiran, care, după cum zice cronica munteană:

„Abia trecu două săptămâni şi au tăiat pe boiari, anume: Coadă Vornicul şi pe frate-său Radu comisul, şi pre Dragul Stolnicul, şi pre Stroiă Spătariul, şi pre Vintilă Comisul, şi pre mulţi boiari cari nu sunt scrişi aici, şi le au dat mare muncă pentru avuţie. Eară câţi boiari au scăpat, au fugit în ţeara ungurească, cu oaşti pe gura Praovei, şi au avut răsboiu mare cu Mircea-Vodă la sat la Periş, şi au fost ibânda Mircii" [1])

Tatăl lor murise.

Dela 1545—1573, ei steteră în Transilvania, servind la curtea lui Ştefan Batori: *„Scia Radu Clucerul şi ungureşte, pentrucă locuise în Ardeal, pe vremea aceea când era Ştefan Batori Voevodu Ardealului, şi fusese slujitor la measă".* [2]) Alexandru Voevod, fiul crudului Mircea, făcându-se domn, chiamă din exil pe fraţii Buzeşti şi le redeteră averea părintească. *Hrisov. din anul 1575 Febr. 12,* şi *Iunie 5,* [3]) prin care *satul Crucea,* răpit de Mihnea în timpul pribegirei lui Stroiă, se reîntoarce acestuia.

Dela această dată şi până la venirea lui *Mihaiu Viteazul,* Buzeştii se judecă cu hrăpitorii averi părinteşti, — *hrisov. lui Petre Vodă din 1585 Ianuarie 28.* [4])

In primul an al domniei lui Mihaiu, Radu Buzescu fu trimis Ambasador la Sigismund Batori, iar fratele său Stroie Stolnicul fu trimis la Iaşi ca să se înţeleagă cu Aron domnul Moldovei. [5])

---

[1]) Magazin istor. t. 4, pag. 272, apud Şincai, tom. 2, p. 187.

[2]) Anonymus Carolinensis, pag. 77, apud Şincai, tom. 2, p. 277.

[3]) Doc. Mânăstirii Căluiu, leg. nr. 13, în arhiv. st.

[4]) Idem, legăt. nr. 8, în arhiv. Statului.

[5]) Magaz. ist., tom. IV., pag. 278. Engel, pag. 230.

www.dacoromanica.ro

Amândoi fraţii reuşiră în solia lor şi alianţa fu făcută.

* * *

In 13 Noemvrie 1594, toţi Turcii din Bucureşti se măcelăresc. In acest răsboiu fu rănit *Stroiă Buzescu* la mâna stângă. La 8 şi 16 Ianuarie 1595, fraţii Buzeşti bat pe Tătari la Putinei şi Stoeneşti, aproape de Giurgiu. Stroie fu rănit de o săgeată la coasta stângă. [1])

In anul 1595, Mihaiu fiind poftit la nunta lui Sigismund Batori, el trimise în locu-i pe boiarii Stroiă Buzescul şi Radu Calofirescu cu scumpe daruri. Puţine zile şi bătaia din vadul Călugăreni sbuciumă imperiul turcesc. Stroie lipsia din ţară. Fraţii săi Preda şi Radu luptară ca demni urmaşi ai părintelui lor!

In 1598, când Mihaiu se afla peste Dunăre, bătând contra Turcilor sub cetatea Vidinului:

„Gonind pe Turci şi risipindu-i în toate părţile, ear Turcii o ceată deacă văzură peirea, ei se întoarseră cu mare hărbărie asupra lui Mihaiu-Vodă, şi atunci se alese unul din Turci cu suliţa, şi uă împoncişă asupra pântecului lui Mihai Vodă, şi o înfipse în pântece, ear Mihaiu-Vodă deacă văzu că pere, el apucă suliţa cu amândouă mânele de fer, şi căuta în toate părţile, ca să-i vină cineva din boiari ajutor să-l isbăvească din pieire, şi alţii mai aproape nu se aflară fără doui boiari, anume Preda Buzescu şi cu frate-său Stroia Stolnicul; ei grăbiră şi tăiară capul Turcului, şi pre cele lalte soţii ale lui şi isbăviră pre Mihaiu-Vodă, că se luptară cu vrăşmaşii şi isbăviră pre Domnul de pieire“... [2])

„Mari erau şi Buzeştii“!

---

[1]) Vezi inscrip. depe mormântul său mai la vale.

[2]) Magaz. ist., tom. IV, p. 282, Chron. lui Filstich.

www.dacoromanica.ro

Când Mihaiu trecea, ca acel geniu resbelnic al antichităţii — Anibal — munţii Carpaţi pentru a realiza măreţul vis al lui Ştefan: întemeierea bătrânei Dacie, *Radu Buzescu* se afla în Oltenia în fruntea oştilor Craiovei, Jiului şi Mehedinţilor. El, primind ştire ca să se unească cu Mihai în luncile Sibiului, plecă îndată acolo unde *„fu resboiu foarte tare până seara, şi birui Mihaiu-Vodă cu Muntenii şi mult sânge se vărsă, şi multe trupuri rămaseră pre câmpii Sibiului“.*[1])

* * *

Sub anul 1600, cronica munteană, după ce arată cum Mihaiu goni pre Ieremia Movilă şi cuprinse Moldova, zice: „Atuncea Mihai găti pe Marco Vodă, fiul lui Petru-Vodă, şi-l trimise la Moldova să fie domn şi trimise cu dânsul pe *Preda Buzescul*“ [2]) iar pe *Stroie Buzescu* îl trimise cu George Raţu la Sigismund, unde fu închis, dar după scurtă vreme îl liberă. [3])

„Alegerea de ambasador în persoana lui Stroiă, zice Haşdău, se explică în parte prin înrudirea Buzeştilor cu cea mai puternică familiă aristocratică a regatului, principii Wizniewiecki, deşi noi n'am sci a preciza cu amănuntul natura sau gradul acestei incuscriri, constatate nu mai în treacăt de către un analist polon al epocei. [4])

„Seau că un Buzesc ţinea pe vreo feată din neamul Wizniewiecki, ori vice-versa, destul că astă alianţă cu descedenţii marilor duci ai Litvaniei, din cari se trăgea însăşi dinastia polonă a Iagellonilor, areată însemnătatea aşa zicând europeană a boerimii române de atunci“... [5])

Stroiă scăpând din robiă se întoarse în Muntenia.

* * *

[1]) Magaz. ist., tom. IV, p. 293.
[2]) Idem ist., tom. IV, p. 298.
[3]) Anon. Carolin., pag. 67, apud Sincai, t. 2, p. 281.
[4]) Heidenstein, Rerum Polonie I: XII, p. 376.
[5]) Calend. rom., 1871, p. 92.

www.dacoromanica.ro

Sub anul fatal pentru Români şi mai cu seamă pentru Mihai Vodă — 1601 — cronica munteană scrie:

„Fiind Mihai Vodă la Ardeal în multe feluri de primejdii dela ai lui vrăjmaşi, Unguri, Nemţi, Leşi, Turci, şi fiind cu dânşii în luptă, multă vreme, atuncea şi Simeon Vodă răul vrăşmaş, vreme şi-a găsit că a venit aici în Ţeara Româneascā cu Leşi şi cu Moldoveni, de a gonit pre Doamna lui Mihai Vodă şi a şizut aicea domn în ţeară, găsind-o fără stăpânire, numai ce erau Buzeşcii câte-şi trei fraţi, că se viclenisera de către Mihai Vodă şi se închinase lui Simeon. O săracă de ţeară, ce a păţit atuncea cu Leşii şi cu Moldovenii! că au predat şi jefuit toată ţeara şi mânăstirile, şi boiari, şi săraci, pân' ce au luat tot ce au găsit la dânşii. *Atuncea Buzeşcii, văzând atâta răutate, n'au mai putut răbda, ci au fugit peste Olt la Craiova, şi în grab au strins toate oştile Mehedinţilor, şi numai decât s'au invârtejit înapoi la Simieon Vodă; ear el, prinzând de veste, n'a putut sta împotriva lor, ci a dat dosul a fugi. Buzescii încă după dânşii, gonindu-i au ajuns la o vale mare, ce este dincoace de Focşani, şi fără veste lovindu-i, foarte rău i-au tăiat, şi de abia Simeon Vodă cu puţinei oameni au scăpat, şi luară tot pleanul ce a luat din ţeară"*. [1])

Aci este locul de a ridica greaua acuzaţiune, c[illegible] unii istorici o fac vitejilor şi mărinimoşilor fii ai lui Vlad Buzescu, că ar fi vândut Tătarilor pe Mihaiu, Haşdeu spune:

„Ceea ce cronicarul numeşte viclenia Buzescilor, nu era decât resemnaţiunea de a suferi de'intru'ntâi la domniă pe Simeon Movilă, neputându-i rezista în primele momente de zăpăceală; căci altfel de nicăiri

1) Mag. 1 St., t. 4, p. 301. Engel, p. 268.

www.dacoromanica.ro

nu se vede, ca dânşii să-l fi chiămat la tron, ori cel puţin să-i fi dat vr'un ajutor direct sau indirect". [1])

Acestea probează că acuzaţiunea adusă fraţilor Buzeşti nu e nici decum întemeiată.

*
* *

După moartea lui Mihai Viteazul, Buzeştii împreună cu ceilalţi boiari se strâng la satul Cristieneşti şi aleg domn pe Şerban Basarab. [2])

Simeon Movilă cu ajutor polon, şi Tătari bat pe Şerban Vodă şi pe Buzeşti, gonindu-i în Ardeal. Atunci Stroiă se duse la împăratul Rudolf după ajutor. Radu Şerban Basarab prin *hrisovul din 1608*, recunoaşte imensele servicii aduse de Stroie în această ambasadă:

„Iar când s'a întâmplat moartea lui Mihai-Vodă, zice el, după ce trecuse din Ţeara românească în Ţeara ungurească, atunci domnia mea trămise pe jupân Stroiă vel Stolnic pentru serviciul domniei mele la Ţeara nemţească, către împăratul acelei ţere, spre trebuinţa Ţerei româneşti; şi mi-a făcut el domniei mele de mai sus acel serviciu cum se cade şi cu credinţă; drept care l-am miluit domnia mea pe acel jupân Stroiă Stolnic cu mai suszisul sat Ape-vie, ca să-i fie lui pentru bunele şi credincioasele sale servicie, pe care mi le-a arătat cu multă munca şi sudoare amestecată pe jumătate cu sânge. Iar după ce Dumnezeu a dăruit domniei mele sceptrul, cu ajutorul împăratului nemţesc, şi am venit cu multă oaste şi tăriă în Ţeara românească a domniei mele, iată şi han-Tătarul năvălind earăşi cu multă oaste, căruia i-a eşit înainte jupân Stroiă vel Stolnic, s'a băgat între ambele oşti şi s'a lovit cu un Tătar, şi l-au tăiat pe dânsul, însă şi Tătarul îi făcu lui o rană la cap, din care muri, să-i fie

---

1) Calend. rom. 1871, pag. 93.

2) Mag. ist., t. 4, p. 302. — Engel, p. 269.

www.dacoromanica.ro

eternă memoria, pentru serviciul Țerei românești și al creștinătății. [1])

In luna lui Septembre 1601, Simeon Movilă năvălește din nou în Muntenia cu 160 mii Tătari, afară de Moldoveni și Poloni. Lupta se dădu la Teiușani în gura Teleajanului și ținu trei zile. Stroiă, în vârstă aproape de 70 ani, bătându-se în duel cu un Tătar, ginere, cumnat sau nepot al Hanului, omorî pe acesta și victoria se decise în partea lui Șerban-Vodă.

Dar și eroul Stroiă fu rănit la cap și trecând la Brașov să se vindece, acolo a perit. Soția sa, Sima Stolniceasa, i-aduse cadavrul și-l îngropă la monăstirea Stănești, fundațiunea reposatului, punând peste mormântu-i o modestă piatră cu următoarea inscripțiune, publicată de Hașdeu: [2])

„Această peatră pe groapa jupânului Stroiă Buzescul, ce au fost Stolnic la Mihai-Vodă și au fost la toate resboaiele de preună cu domnu-său, ca o slugă credincioasă domnu-său: și la răsboiul dentaiu dobândi rană la mâna stângă de Turci și de Tătari; la răsboiul dela Giurgiu, când se loviră cu hanul, se răni în coasta stângă de săgeată; și ca un slujitor, lui Mihai-Vodă s'au ținut până peri în Țeara ungurească. De aci se sculară boerii Țerei cu Buzești și rădicară pe Radu-Vodă, ear Simeon-Vodă se sculă cu Tătarii, Moldoveni, Leși mulți fără seamă, de scoase pe Radu Vodă și pe Buzești din țeara lor la țeara ce au ținut-o cu oștile lor. De aci merse jupânul Stroiă Buzescul la împăratul nemțesc de ceru ajutor de eșiră la Țeara românească cu Radu-Vodă, și nu-i aștepta Simeon Voda, ci se duse de aduse Leși și Moldoveni și hanul cu 160 mii Tătari, și eșiră de se loviră în gura Teleajanului la Teiușani în luna lui Septembre

1) Traian, nr. 82.

2) Calend. Rom. 1871, pag. 95.

www.dacoromanica.ro

14 zile, anii 7110, luni dimineaţa până seara şi făcură năvală Marţi dimineaţa de trei ori de toate părţile, ear jupânul Stroiă atâta nevoie, pre care o văzu el, stătu împotriva tătarilor de se lovi cu cumnatul hanului şi-l înjunghiă pe Tătar şi dintr'acel răsboiu se răni la obraz şi preste 3 săptămâni se tâmplă moartea în luna lui Octombre 2 zile leat 7110, şi nu fu pe voia căinilor de Tătari. Scris'au jupăneasa Sima a Stolnicului Stroiă. Dacă voiu muri, să mă îngropaţi lângă dumnealui aice".

Lui Stroia nu i-a rămas nici un copil. Văduva sa Sima moare pe la 1617.

* * *

Oricât de greu suferea ţeara întreagă şi Şerban Vodă în parte, pierderea eroului Stroiă, totuşi durerea se uşura, rămânând în viaţă ceilalţi fraţi: *Radu* şi *Preda*.

Pre cel dintâiu îl găsim în toate hrisoavele lui Şerban, figurând în capul ministerului — cum zicem azi, în funcţia de *mare clucer*. Mâna dreaptă a lui Mihai Radu nu putea fi altfel lui Şerban Vodă — acest celebru viteaz, demn de a succede eroului dela Călugăreni.

La 1603, în urma strălucitei victorii repurtate de Şerban contra lui Moise Sekeli, care şi moare pe câmpul luptei, Radu Clucerul fu trimis la împăratul cu 180 de steaguri luate dela Moise Sekeli, împreună cu alţi 2 boeri: „Împăratul atâta cinste au dat solilor româneşti celor puturoşi de i-au pus să şeadă înaintea Episcopilor când era biserică. Atâta cheltuială s'a făcut atunci pentru solii acestea, de 200 oameni au trăit după dânşii. Ducerea steagurilor s'au zugrăvit în Praga şi pentru că s'au biruit Moise Sekeli, mare litie s'au făcut, în care au fost de faciă şi Archiduxul cu mulţi episcopi,

www.dacoromanica.ro

deară solilor româneşti tot locul cel mai de cinste li s'au dat de a dreapta", după cum spune anonimul Belgradului. [1])

La 1605 *Radu Buzescu* se trimite de Şerban în Cosovia, unde încheiă o strânsă legătură cu Bocicai, princepele Ardealului, contra nemţilor. [2])

In fine termenul unei vieţi îndelungate şi fecunde de fapte nemuritoare se apropia. Radu, bolnăvindu-se în anul 1608 Noembre 15, şi simţind că este aproape a-şi da sfârşitul îşi făcu testamentul la începutul anului 1609 (Septembre). El muri la 18 Ianuarie anul 1610, şi se înmormântă la monăstirea Căluiu, fundaţiunda sa. Pe mormântul marelui oştean se puse o piatră de marmură cu inscripţiunea (pisania) următoare: [3])

„Această peatră pe groapa Radului Buzescu ce au fost mare clucer, ctitorul sfintei mănăstiri; şi grea boală a bolit întru un an şi 9 luni, şi s'au pristăvit în luna lui Genarie 18 zile; în zilele bunului Iŏ Radu Voevod vă leat 7118=(1611); crugul soarelui 6; crugul lunii 12; epacta 7: (acestea sunt împrejur, iar la mijloc următoarele): In cuvent de această viaţă deşartă rugaţi-vă lui Dumnezeu în zi şi noapte, cetaş veţi fi cu cei din rai. Eară cine n'a făcut lucru dumnezeesc; închipueşti-să focului de veac; cine sature mânia lui cugetă cum, şi va ogodi trupul lui, şi să facă voia necuratului, şi cine nu va da din averea lui săracilor şi bisericilor, în blestem — vechi acela este sluga dracului, să nu zică nime că eu sunt Domn, sau Vlădică, sau boiăr, că cine-şi cui pre a lui lucru primi-va judecată; acolo vom sta înaintea judecăţii, goli cum am născut. Drept aceia fraţilor, nu lăcomiţi hainelor şi

[1]) Anonymus Carolinensis, apud Hevenesi, tom. 68, p. 180 cit. Sincai, tom. 2, p. 303.

[2]) Şincai, t. 2, p. 315.

[3]) Calend. antic., 1866, pag. 60.

www.dacoromanica.ro

aurului, ci vă faceţi cale largă şi curată spre cer cu milostenie cum zice însă-şi D-zeu: unde e averea voastră, acolo e şi inima voastră".

Lui Radu Buzescu i-a rămas doi copii: *Radu postelnicul,* mai pe urmă ban al Craiovei, şi *Maria* soţia lui *Ianache Catargiu.*

Radu banul moare în anul 1649 şi se înmormântează la satul său Strejeştii.

Inscripţiunea lapidară dela mănăstirea Căluiu, copiată de păr. Musceleanu[1]) este în contradicţiune cu documentele, în două puncte: 1. Radu nu poate să fi murit la 4 Februarie 7156 (1648), deoarece vedem acte semnate de el la Iulie 7156. 2. Toate documentele ne spun că pe soţia sa o chiama Ilinca iar nu Maria.

*
* *

Venim la *Preda Buzescu,* cel mai mare dintre fraţi. Acesta, sau din cauza bătrâneţei, sau poate că n'avea calităţile cerute, nu s'a trimes niciodată în ambasade ca fraţii săi. Serviciile aduse de el au fost mai mult pe câmpul luptelor şi prin sfaturile sale.

Până la 1600 fiind postelnic, Mihai în acest an îl *făcu mare ban al Craiovei în locul lui Manta.* Dela 1600 şi până la 1610 Februar 12, îl vedem figurând în toate hrisoavele domneşti ca martor cu funcţiunea de ban.

Anul când Preda moare nu se ştie pozitiv. Inscripţiunea ce se află la mănăstirea Căluiu, pe mormântul său, copiată de Pr. Gr. Musceleanu sună astfel:

„Se se scie că această peatră este pe groapa Predei Buzescul, ce a fost ban mare în Craiova, şi ctitoru sfintei mănăstiri şi grea boală a bolit 4 ani şi s'a

1) Calend. antic., 1866, pag. 59.

www.dacoromanica.ro

pristăvit în luna lui Decembre în 7 zile, în zilele bunului Domn creştin Radul-Vodă, cursul anilor au fost 7100". [1])

Oricine vede că copiatul n'a descifrat bine numărul anilor de pe piatră; deoarece 1592 (7100) nu poate fi anul morţii lui Preda. Din documente se constată însă că el a reposat între 1610 şi 1612 [2]), şi s'a înmormântat la mănăstirea Căluiu, lăsând în urmă-i pe soţia sa *Catalina* cu o fiică *Maria*".

„Nu mai ştim nimic despre urmaşii fraţilor Buzeşti". Un Constantin Buzescu găsim din inscripţiunea dela Căluiu că s'a pristăvit la anul 7241 (1733) Mai 12. [3])

*
* *

Fraţii Buzeşti, religioşi ca toţi boerii timpului, fundară două mănăstiri, Stăneşti şi Căluiu, înzestrându-le cu o mulţime de moşii şi toate cele necesare pentru întreţinerea călugărilor.

Şi sigiliul familiei, — reprodus la pag. 5 — ce reprezintă un cavaler cu coiful în cap şi crucea în mână, probează religiozitatea Buzeştilor.

Eroismul lor se vede din atâtea victorii câştigate cu punerea capului în primejdie; generozitatea şi prudenţa lor, din consiliele ce le dete viteazului Mihai ca să nu taiă pe nobili din Ardeal; în fine, dibăcia politică, din intreprinderea atâtor solii cu rezultatele cele mai satisfăcătoare. Toate condiţiunile unor mari bărbaţi şi generali buni se însuşiau de fii lui *Vlad Buzescu*. Pe lângă acestea mai aveau şi o avere strălucită. Anonimul din Belgrad [4]) zice că singur Radu Bu-

---

1) Calendarul antic, *1866*, pag. 59.

2) A vedea hrisov. lui Radu Vodă către Cătălina soţia lui Preda biv vel ban al Craiovei, în arhiv. statului.

3) Calend. antic, 1866, p. 59.

4) Anonym. Carolinensis, ap. Şincai, t. 2, p. *277*.

www.dacoromanica.ro

zescu „moştenia mai a treia parte din Valachia". Constantin Basarab printr'un hrisov din 10 Iunie 1654 întăreşte familiei Buzeşti stăpânirea a 128 moşii ce le avea parte rămase dela moşi strămoşi, parte cumpărate. Adăogaţi acum şi satele dăruite celor două mănăstiri, care trec peste numărul de 30, şi veţi confirma zisele anonimului citate mai sus.

Cei mai avuţi din ţeară, Buzeştii, însă erau şi cei mai viteji.

Aceşti campioni, floarea vitejilor, au fost aproape 60 de ani, zidul de oţel contra tuturor duşmanilor. Când cu sabia, când cu condeiul, când cu cuvântul, ei au apărat pururea legea şi moşia, până în fine au murit ca eroi pentru dânsele.

---

www.dacoromanica.ro

Gravura de faţă, luată după un portret mural ctitoricesc dela mănăstirea Căluiul — Romanaţi — înfăţişează pe *Stolnicul Stroe Buzescu,* aşa cum e pictat acolo, lângă ceilalţi Buzeşti [1]), iar cealaltă, pe soţia sa, *Sima Stolniceasa Buzeasca* [2]) — din neamul boerilor de la Ruda--Argeş Rudeni.

---

1) Vezi arh. Olteniei nr. 35, p. 25.

2) Vezi Ionescu Gion: „Sima Stolniceasa Buzeasca" şi „Trecute vieţi de Doamne şi Domniţe" de C. Gane, p. 152—158.

www.dacoromanica.ro

Stroe Buzescu Stolnic

www.dacoromanica.ro

Sima Stolniceasa Buzeasca

www.dacoromanica.ro

Din documentele — culese de Preotul Teodor Bălăşel-Ştefăneşti-Vâlcea —, cunoscut ca un harnic strângător de acte şi doc. vechi, ale trecutului nostru, şi din comunicările Sf. Sale, făcute în scris, pentru stabilirea adevărului istoric, ar reeşi:

1. — *Radul biv vel Armaş* ar fi *însăşi Radul Clucerul Buzescu,* având în sprijin documentele [1]) — nr. 11, 13, 14, 17 şi 31 — şi în deosebi, hrisov. lui Nicola-Voevod din 25 Iunie 7108 (1600), care e cel mai clar, căci în el se spune că *jupâneasa Stanca fiica Velicăi ot. Boldeşti* este *„jupâneasa boieriului Domnii meale, Jupân Radu Clucer“*, pe *care jupâneasă o am văzut ca soţie a „Radului biv vel Armaş“*, cu ocazia închinării *Schitului Dobruşa*, ca metoh al Sf. Episcopii dela Râmnic, cu care ocazie *lasă soţului său „Radul biv vel Armaş“* o parte din averea ei, cu anumite condiţiuni, întocmai ca şi în hris. lui Nicola Voevod, şi că din hrisovul lui Mihnea Vodă, dela 24 Mai 7095 (1587), se vede că acest *Radu era frate cu Preda şi cu Stroe Buzescu.*

Se pare că acest Radu Buzescu, a fost mai întâi „Vel Armaş", poate chiar în timpul domniei lui Alexandru Vodă — tatăl lui Mihnea —, când Buzeştii au venit în ţară din pribegia lor din Ardeal şi când li s'a şi

[1]) Doc. 24 Maiu 7095 (1587), doc. 7102 (1594) Mai 25, doc. 7104 (1596) Aprilie 14, doc. 25 Iunie 7108 (1600) şi doc. 27 Oct. 7118 (1610).

www.dacoromanica.ro

restituit satul Crucea, confiscat de Mircea Vodă Ciobanul.[1]) Armaşul era un fel de şef de poliţie, jandarm, care executa poruncile domneşti, era un boer în rang de mâna a doua.[2]) Pe acest Radu „biv vel Armaş" din 1586, îl găsim tot în vremea domniei lui Mihnea Vodă „biv vel Comis"[3]) în vremea domniei lui Mihai Viteazul în 1594, îl găsim „biv vel Spătar"[4]); şi la 1596 „Vel Clucer"[5]); în vremea lui Nicola Vodă 1600, îl găsim „biv vel clucer"[6]); în vremea lui Radu Vodă îl găsim iarăşi „vel Clucer"[7]); iar în 26 Aprilie 7118 (=1610) îl aflăm: „răposatul Jupân Radu Clucer Buzescul"[8]); Acest Radu marele Clucer Buzescu se dovedeşte a fi avut 2 soţii: 1 pe Stanca fiica Velicăi ot Boldeşti şi 2 pe Preda fiica Banului Mihalcea.[9]) Cam pe ce timp a luat pe Preda în căsătorie?... Din hrisovul lui Nicola Voevod din 25 Iunie 1600, se vede că jupâneasa Stanca era deja răposată, poate cu câţiva ani în urmă, fără copii. Se poate deci deduce că Radul Clucerul Buzescu era căsătorit a două oară cu Preda cu câţiva ani înainte de 1600. Aşa că a trăit cu Preda 10—15 ani, în care timp, deşi cam bătrân, a avut copii.

---

1) Gr. Tocilescu F. s. Românismul p. 402, I. 8—9.

2) Vechile ranguri boiereşti de mâna întâia erau: Ban, Vornic, Logofăt, Vistier, Spătar, Paharnic, Clucer, Comis, Stolnic, Pitar, Medelnicer, Sluger, Stegar şi Serdar — vezi magazin istoric V, p. 33—34 şi Iorga St. doc. V. 5 p. 49.

3) Vezi hrisov. 24 Mai 1587, doc. 11.

4) Ibid. 25 Maiu 1594, doc. 13.

5) Ibid. 14 April 1596, doc. 14.

6) Ibid. 25 Iunie 1600, doc. 17.

7) Ibid. 2 Iunie 1602, doc. 19.

8) Ibid. Regest doc. 31.

9) In Pomelnicul Buzeştilor — doc. 99 —, e trecută numai Preda ca soţie a lui Radu. Fiind căsătorit cu Preda, Radu Clucer Buzescu a adus dela Turda la Târgovişte, capul lui Mihai Viteazul. Vezi Iorga: Inscripţii, apud Reconst. istoric p. I., pag. 25.

www.dacoromanica.ro

— Cu privire la Radul biv vel Armaşul avem:

a) Grigore Tocilescu susţine că fraţii Buzeşti sunt fii lui *Vlad Banul Buzescul.*; [1])

b) Răposatul *Grigore Manu,* care a fost un foarte sârguitor strângător şi cititor de documente, cu ocazia venirii la Schitul Dobruşa, i-ar fi spus Pr. T. Bălăşel, că *tatăl Buzeştilor este un „Toader Buzea":*

c) Dl Prof. N. Iorga spune: *„Vlad* purtând un nume domnesc, lasă pe *Buzea,* acesta e tatăl lui *Radu Armaşul,* care ia pe *bogata jupâneasă Maria, urmaşa Logofătului Giura* şi *a lui Mogoş Banul* şi fiii acestor sunt cei trei mari Buzeşti: *Stroie, Preda* şi *Radu".* [2])

Rămâne de cercetat cum a chemat pe acest „Buzea" [3]) *Toader* sau *poate chiar Radu.*

2. — *Jupâneasa Stanca ar fi o Bengească,* bazat pe următoarele:

a) Din documente, pomelnice şi tradiţii se constată că *Schitul Dobruşa* este întemeiat de vechii *Boeri Bengeşti,* încă mai înainte de anul 7006 (1498), desigur pe proprietatea lor şi nu se putea să închine acest schit ca metoh Episcopiei dela Râmnic, o altă persoană din alt neam, decât al Bengeştilor; iar din altul de închinare reese că satul Dobruşa împreună cu altele pe care le închină *„au fost de moştenire ale jupânesii Stancăi a Radului vel Armaş"* dela mama sa *jupâneasa Velica,* şi după moartea lor să le stăpânească *Jupan Radul Clucerul Buzescul.*

Deci avem indiciul că însăşi *Velica ot Boldeşti" era o Bengească,* căci altfel n'ar fi putut avea moştenire *a şasa parte din Dobruşa".*

---

[1]) Gr. Tocilescu în Foaia Soc. Românismul I, 7—8, pag. 401—2.

[2]) Reconst. istorice p. I-a — pag. 26.

[3]) Legenda ce se păstrează prin Streјeşti — spune Pr. T. Bălăşel — este că acest *Buzea* avea buzele foarte mari şi le ţinea legate cu o toartă de aur.

www.dacoromanica.ro

Se vede că Velica din Boldeşti nu a avut băieţi, ci numai fete: pe jupâneasa Stanca şi pe jupâneasa *„Stana ot Boldeşti"*, al cărei fecior *„Nepotul Jupânesei Stanca"* primeşte dela *Radul Clucerul Buzescu „de pomană"* satul *„Ciociani"*, „două sălaşe de ţigani" şi „35.000 aspri gata în mână". [1]) Nu se ştie cu cine a fost măritată această *„Jupâneasă Velica ot Boldeşti"*. [2])

Aşa că — în baza celor de mai sus — *„jupâneasa Stanca soţia Radului" „biv vel Armaş"*, mai apoi *„Radul Vel Clucerul Buzescu"*, a moştenit satul Dobruşa în întregime dela mama sa *„Jupâneasa Velica ot Boldeşti"* — care *trebue să fi fost din neamul vechilor Boieri Bengeşti din Gorj.* [3]) Mai greu s'ar putea admite că ea a intrat în neamul Bengeştilor prin căsătoria sa cu un Bengescu, căci în acest caz ea n'ar fi putut avea Dobruşa ca moştenire, ci numai ficele ei.

b) — In vechiul *„Pomeanic"* al Schitulul Dobruşa, se găseşte *„Pomelnicul ctitorilor sfântului Schit Dobruşa"*, unde sunt multe nume ale boerilor Bengeşti, între care: Vlădislav, Hamza (Benga), Calotă, Vlaicul, Neagoe, Vintilă, Socol (Postelnicul Bengescul) [4]) Udrişte, *Stanca (jupâneasa Radului Buzescu), Radu (Buzescu)*, etc. Şi aceasta e o probă că jupâneasa Stanca e din neamul Bengeştilor.

c) Tot în vechiul *„Pomeanic"*, al Schitului Dobruşa se găseşte un alt Pomelnic al *„Boierilor Bengeşti i ot*

---

[1]) Hrisovul lui Nicola Voevod din 25 Iunie 1600 — doc. 17.

[2]) *Boldeştii* sat vechiu de moşneni în Prahova. Idem sat vechiu mânăstiresc în Buzău. (Vezi Frunzescu Dicţionar topografic p. 53).

[3]) *Bengeşti* sat în Gorj, V. Frunzescu op. c. p. 39.

[4]) Socol Postelnicu, feciorul lui Hamza Benga, poate fratele jupânesei Stanca, vinde partea lui de ocină, în Dobruşa, lui Radu biv vel Comis (Buzescu) „încă din pribegie", doc. 11 — din 24 Maiu 1587.

www.dacoromanica.ro

Corbii [1]) *i ot Pade,* [2]) cari au închinat Sfânta Mânăstire Dobruşa metoh Sfintei Episcopii, precum au fost închinat şi de nainte vreame de *moaşe-sa Stanca, care a fost a Radului mare Armaş,* la anul 7182 (1674)".

3. — Gr. Tocilescu susţine că *Vlad Banul* şi cu fraţii săi *Dumitru Pârcălabul* şi *Balica Spătar, au pus începutul mânăstirii Căluiu din Romanaţi.*

E puţin probabil aceasta, deoarece în acest caz biserica şi mânăstirea Căluiu ar fi fost neisprăvită 50—60 ani, fiindcă tocmai în 1588 e terminată de fraţii Buzeşti, [3]) şi poate şi mai târziu. [4])

Ceeace se poate susţine cu temeiu este, că *Vlad Banul* şi cu fraţii săi *Dumitru Părcălab, Bălică spătar* au zidit vechea biserică din *Cepturoaia,* [5]) în apropierea Căluiului, cu hramul Sf. Nicolae, în pisania căreia se citeşte că, *„a fost fondată de ascendenţii fraţilor Buzeşti"* şi în care se *află mormântul lui „Jupân Dumitru Pârcălab",* mort în vremea lui Moisă Vodă, şi al *jupâniţei Mariea* [6]) pristăvită în leat 7092 (1584) luna Mai 19 — deci cu patru ani înainte de a se fi terminat Căluiu de fraţii Buzeşti, poate fiii ei. [7]) Acestei biserici, cele două jupâniţe: Velica ot Boldeşti şi fie-sa Stanca, soţia marelui Clucer Radu Buzescu, lasă cu limba lor, la moarte să se dea jumătate din dania ce ele dedeseră lui Radul Clucerul Buzescul. [8])

4. — *In vechime Buzeştii s'au numit şi Băsărăbeşti,* având în sprijin un doc. de pe vremea ocu-

---

[1]) *Corbii* sunt sate în Argeş, Muscel şi Vlaşca. (Frunzescu op. c. p. 132).

[2]) *Pade* sat in Dolj. (Frunzescu op. cit. p. 338).

[3]) Vezi Biserica ort. Română, seria II, an. 4,5 nr. 4, p. 225

[4]) Aceasta, întrucât în biserica acestui schit se află şi portretele lui Mihaiu Viteazul ca domn şi al Doamnei Stanca.

[5]) *Cepturoaia* s'a numit mai târziu *Buzeşti,* — cum chiar şi azi i-se zice — ; iar acum i-se zice *Ştirbei,* după numele nouilor stăpâni.

[6]) Această *Marie* poate fi fiica lui *Giura Logofăt* şi deci soţia lui *Buzea,* tatăl Buzeştilor.

[7]) Vezi nota precedentă.

[8]) Vezi doc. 25 Iunie 1600 — nr. 17.

www.dacoromanica.ro

pației Austriace a Olteniei că *„Schitul Stănești s'a numit mai întâi Cornel și fu întemeiat de Buzeștii Băsărăbești' în 7000 (1492),* [1]) și de aci se poate trage concluzia, că Schitul Stănești este cu mult mai vechiu decât anul 7045 (1536), când l-a rezidit Giura Logofătul cu soția lui Vilaea și i-a schimbat numele din *Cornel în Stănești,* și că însăși Logofătul Giura ar fi din neamul Buzeștilor, întrucât nu se putea atinge de vechea clădire decât tot unul din neamul lor?...

5. — O clădire a marilor boieri din veacul al XVI-lea, în apropiere de Strejești — tot o așezare a Buzeștilor, [2]) este vechea biserică din satul Runcu — pendinte azi de Strejeștii de jos — cu hramul Sfântului Marelui mucenic Gheorghe, zidită de marele Ban Dobromir, pela 1590—6. El era frate cu Popa Gherghe, tatăl Simei Stolnicesei, soția Clucerului Stroe Stolnicul Buzescu, ambii îngropați în biserica SchituluiStănești. [3])

6. — Pe locul unde se află zidit *Schitu Mamu,* în vechime se afla o veche bisericuță de lemn, făcută tot de Buzești [4]).

7. — Asemenea pe locul unde se află zidit azi Schitul Surpatele, deasemenea a fost o veche bisericuță tot de lemn, zidită tot de Buzești. Aci — la Surpate — se găsește și un pomelnic al Buzeștilor. [5])

8. — Cele două jupânese Caplea, pe care le vedem în zapisele, ce se dau la mână Episcopul Ștefan

---

[1]) Hurmuzachii.

[2]) Și lui Mihaiu Viteazul îi plăcea să petreacă de multe ori în Strejeștii Buzeștilor, avem și un hrisov dat de el în Strejești la 20 April 7105 (1597) prin care confirma Episcopiei dela Râmnic stăpânirea peste moșia Voinigești din Argeș (Cond. Epis. R. fila 618).

[3]) Sima Stolniceasa era de fel din Satul Bogdănești dela Râmnic, fiică a lui Popa Gherghe, căruia i se mai zicea și „jupân Gherghiia". V. St. doc. Iorga, V. VI, pag. 601.

[4]) M-rea Mamul refăcută de Brâncoveanu pe Beica, puțin mai la Vest de Strejești, unde s'a găsit un zapis — cam pe la 1835 — al Magdalinii Buzescu, pentru un țigan ce a dat danie mănăstirii. (Vezi Reconst. istorice p. I, pag. 58).

[5]) Vezi inscripția M-rei Surpatele — Vâlcea — doc. 109 și 110, și Iorga ap. Schitul Surpatele.

www.dacoromanica.ro

al Râmnicului în 24 Iunie 1671 şi în 2 Mai 1675, este una şi aceeaşi persoană: Caplea, nepoata Predei Banului Buzescul ot Cepturoaia şi fiică a Banului Teodosie.[1])

Deşi în doc. cu data 2 Mai 1675, în fruntea lui scrie a fi: „fata Predii Banului Buzescu", totuşi la finele actului, atât în copia din condica metoaşelor Sf. Epis., cât şi în originalul dela arhiv. stat semnează: *„Eu Caplea nepoata Predi Banu Buzescu ot Cepturoaea"*. Mama acestei Caplea a fost Mara, fiica lui Preda Buzescu, înrudită de aproape cu Bengeştii, căci altfel nu se poate explica aflarea numelui ei în pomelnicul Bengeştilor şi jupăneasa Stanca socotită ca strămoaşa ei. Ea deci se ţinea de ambele aceste familii, a Buzeştilor şi a Bengeştilor şi în această calitate reînoieşte actul de închinare a Schitului Dobruşa către Episcopie, făcut de jupăneasa Stanca. *Caplea era vară primară cu Radu Banu Buzescu, fiul lui Radu Cluceru Buzescu, iar Matei postelnicul, fiul lui Radu Banu, îi venea nepot de văr, de aceia ea numeşte tot nepoţi şi pe Barbu şi Constandin, fiii nepotului ei Matei Postelnicu.*

Locuinţa ei trebue să fi fost într'unul din cele două sate, pomenite în Pomelnicul Bengeştilor: *Corbi* sau *Pade.*

9. — Că *„Şerban Vistierul fiul lui Constandin Ştirbei", n'a fost ginere lui Barbu sin Matei* — cum susţin eu — după doc. publicate aci şi în Rec. istorice p. I. — *ci al lui Constandin I Cepturoianul, care n'a fost sterp, ci a avut şi alţi copii pe Barbu, Radu, Constandin şi două fiice.*[2])

Preot T. Bălăşel se întreabă: „Cine au fost aceşti copii ai lui Constandin Buzescu Cepturoianul" ? *„Nu*

---

[1]) Vezi doc. 24 Iunie 1671, nr. 61 şi 2 Mai 1675, nr. 64. Posedă Pr. T. Bălăşel, calchiată după originalul dela arhive, semnătura Caplei *„nepoata Predii Banului Buzescu"*.

[2]) Vezi Pisania bisericii parohiale com. Ştirbei, fostă com. Ciuturoaia sau Buzeşti-Romanaţi, doc. 104.

www.dacoromanica.ro

cumva urmaşii lor s'au oploşit la Cacova [1]) *care vine în imediată vecinătate a Dobricenilor, unde era un vechiu şi vestit schit metoh al M-rei Arnota a lui Matei Basarab"? „In Cacova se aflǎ un vechiu schit, care a fost rezidit de un Matei Logofăt, în zilele lui Matei Vodă Basarab. Nu cumva o fi Matiaş Postelnicu Buzescu?"*.

10. — Vechea biserică din Cepturoaia, despre care s'a vorbit mai sus, trebue să fi fost restaurată de Constandin Cepturoianul, altfel nu se poate explica prezenţa chipului lui, a soţiei, a fiilor şi ginerului lui în această biserică.

11. — Tot cam pe timpul, când *Constandin Buzescu Cepturoianul* restaura biserica din *Cepturoaia* — sau ceva mai în urmă — *Constandin Buzescul II-lea* restaura şi el vechea biserică a *Radului Banului Buzescu sin Radului Clucer Buzescu,* care-i venea strămoş, biserică care se află în *Strejeştii din Vale* şi care prin arhitectura ei, arată a fi o biserică cu mult mai veche decât secolul al XIII-lea şi că în această biserică a fost îngropat Radul Banul Buzescu [2]).

12. — Hrisov. Mihnii Vodă din 1582, Cartea Mariei Monahia din 1602 şi zapisul Vladaiei din 1699 — în cari deşi nu se vorbeşte de Buzeşti, dar se vorbeşte de moşia *Drăgăşani* şi de *Vlădaea,* care a dat Episcopiei această moşie şi care *trebue să fie tot „Buzească"* fiindu-i numele trecut în pomelnicul Buzeştilor. [3])

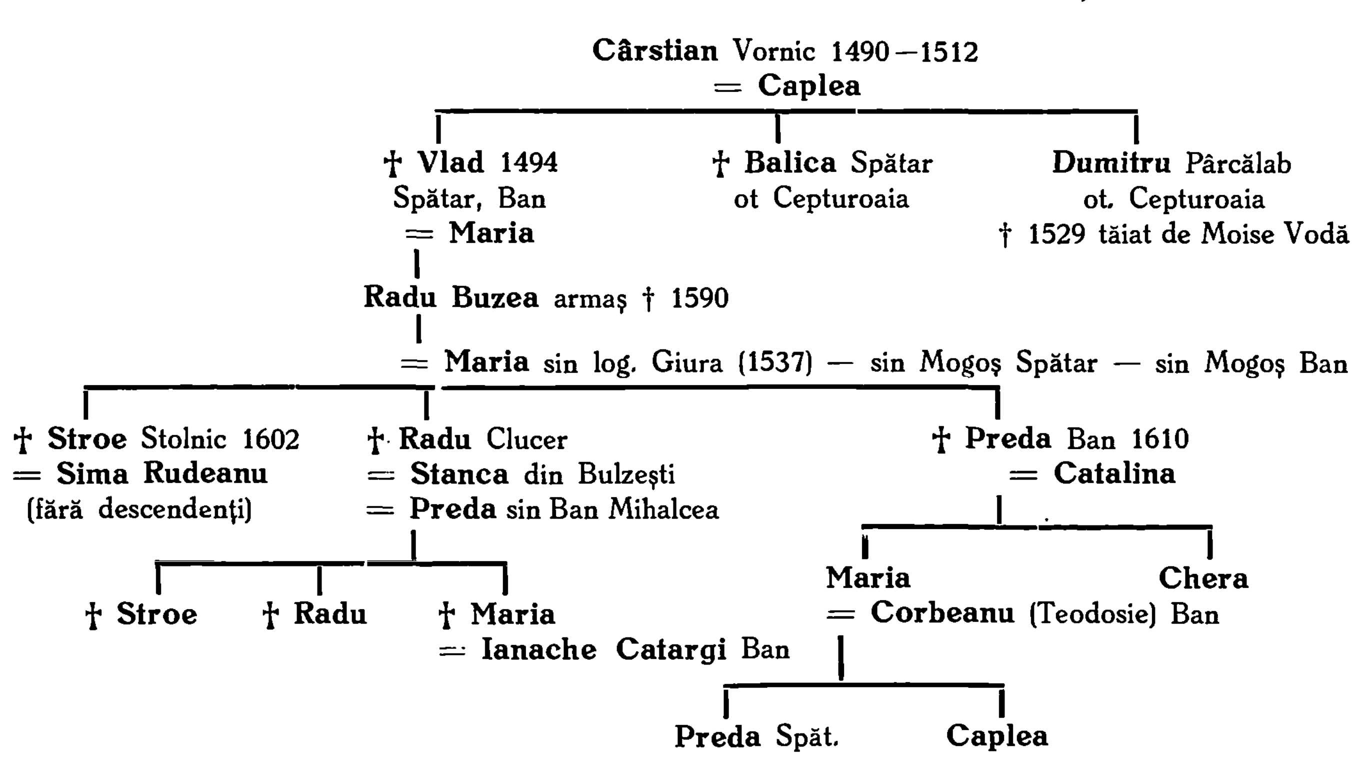
[1]) *Din Cacova — Vâlcea, — au descins Buzeştii din Costeşti — Vale depe Răstoaca — Dâmboviţa, prin Ion Buzescu — tatăl lui Paraschiv Buzescu — Pârcălabul, scoborîtori din Buzeştii din I jumătate a veacului al XVIII-lea.* (Vezi Reconstituiri istorice p. I-a).

[2]) Gr. Tocilescu spune, că Radul Banul Buzescu a murit la 1649 şi s'a înmormântat la satul Strejeşti, — desigur în ctitoria sa. (Vezi Foaia Soc. Rom. I, 7—8, p. 412). Grigore Manu a spus Pr. Bălăşel, că în biserica aceasta a fost înmormântat Radul Banul Buzescu, sin Radul Clucerul Buzescu.

[3]) Vezi pomelnicul Buzeştilor doc. 99.

www.dacoromanica.ro

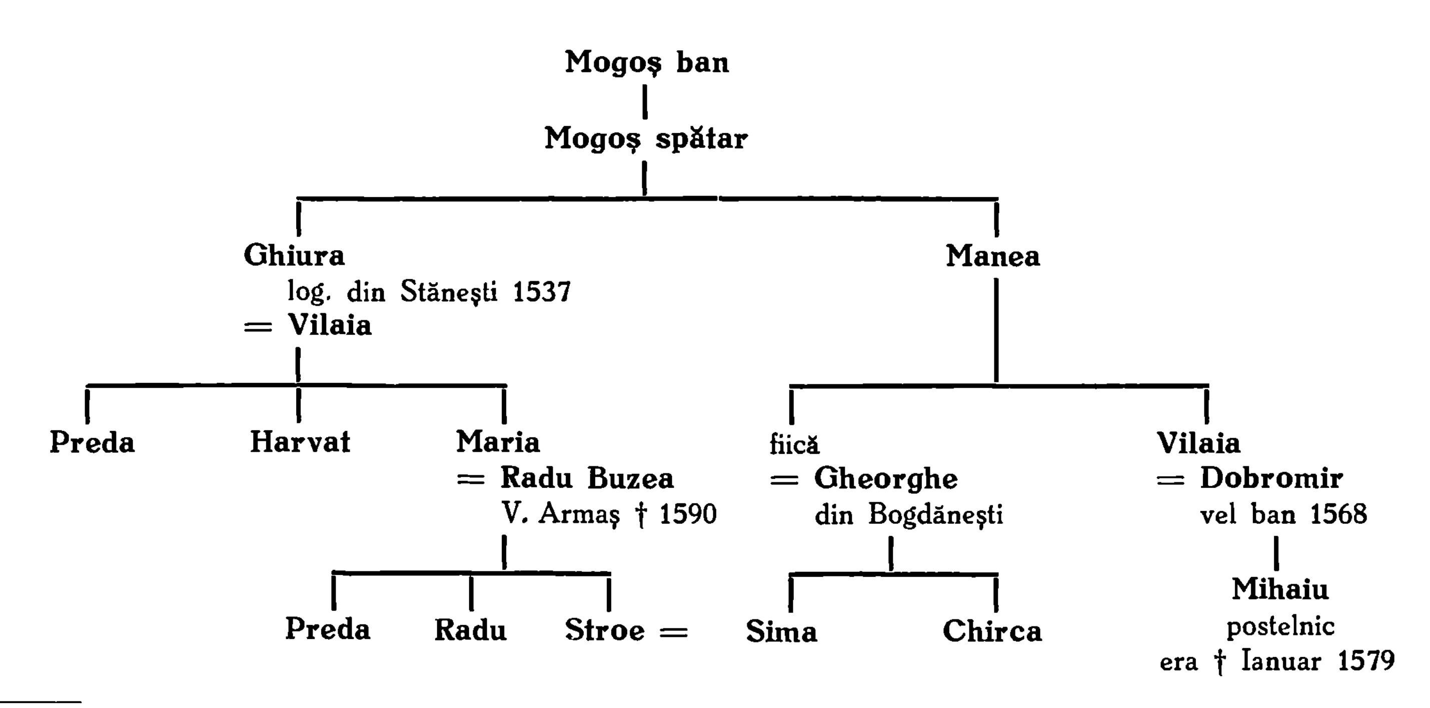
Neamul lui Stroe Stolnic Buzescu [1]

[1] Const. V. Obedeanu (vezi Arhivele Olteniei nr. 35 928, pag. 28).

www.dacoromanica.ro

Iată o posibilă spiţă a neamului Vilaei [1])

1) Cf. Rev. de ist. arheol. şi filol. XIV, p. 33 şi urm. — Stoica Nicolaescu, doc. slavo-rom. 56. (Vezi arhivele Olteniei nr. 32—33—1927, pag. 276 de I. C. Filitti).

www.dacoromanica.ro

Din hrisoavele, documentele, notele şi actele culese şi publicate în partea I şi a II-a „RECONSTITUIRI ISTORICE",

arborele genealogic

al

„NEAMULUI BUZEŞTILOR"

ar fi următorul:

— *Cârstian (Cârstea) Vornicul,* care trăia între anii 1482—1512, pare să fi avut de fii pe: *Vlad, Dumitru Părcălabul* ot Cepturoaia şi *Balica Spătarul* ot Cepturoaia, pomenit în doc. printre anii 1516—1520 [1].

— *Vlad* [2] găsit în hrisoave spătar la 1494 şi mai apoi mare ban la 1516, — ar fi lăsat un fiu *„Buzea"*, care pare a fi numit *Radu Buzea* [3]. El este tatăl celor trei mari Buzeşti: *Stroie, Preda şi Radu.*

Acest *Buzea* a fost căsătorit cu *Maria fiica logofătului Ghiura,* ce trăia pe la 1537, ot Stăneşti, fiul *Mogoş Spătar,* sin *Mogoş ban* şi al *Vilaiei* [4])

---

[1]) Vezi hr. dela 1492 Iulie 9, 1494 Febr. 14 şi 14... Martie 9 — doc. 1, 2 şi 3.

[2]) Vezi hr. dela 1494 Febr. 16 şi nota 1 şi 2 dela doc. 2. Ibid hr. dela 1516 — doc. 4 şi 8. — (Vezi şi nota 4 de mai jos).

[3]) Din comunicările Pr. T. Bălăşel-Vâlcea şi după spusele răposatului Gr. Manu, s'ar fi numit *„Toader Buzea"*. Rămâne de cercetat, cum s'a numit acest „Buzea", *Toader* sau chiar *Radu.*

[4]) Vezi şi spiţa *neamului lui Stroie Stolnic Buzescu,* de Const. Obedeanu, — Rev. arh. Olteniei nr. 35 — pg. 28.

Ibid. Rev. de ist. arheol. şi filologie XIV, p. 33 şi urm., St. Nicolaescu, doc. slavo-rom. 56. — Rev. arhiv. Olteniei nr. 32—33, p. 276 — I. C. Filitti.

Ibid. c. f. Ştefulescu — Tismana — ediţia II, p 67 — Rev. arhiv. Olteniei nr. 43—44, p. 219, *Radu Armaşul* — după hr. dela 1586 April 23 — doc. 11 — 1600 Iunie 25 — doc. 17 — zapis Caplei 1671 — doc. 61— şi 1675 — doc. 64 — şi hrisov dela 1627 Aprilie 2, doc. 40, *pare a fi una şi aceeaşi persoană cu Radu clucerul;* iarăşi rămâne de cercetat.

www.dacoromanica.ro

a) *Stroe Buzescu vel Stolnic,* a fost căsătorit cu *Sima Rudeanu, din neamul boierilor Rudeni* [1]) şi a murit pela 1602, fără urmaşi;

b) *Preda Buzescu — din Cepturoaia —* îl găsim în doc. vel stolnic la 1601 şi vel ban la 1603, 1607; a fost căsătorit cu *Catalina* având 2 fiice: 1. *Mara* şi 2. *Chera.* [2])

1. *Mara* a fost căsătorită cu *Teodosie Corbeanu* ot Clăteşti, găsit în doc. spătar la 1612, vel logofăt la 1632 şi vel ban la 1638, semnând în acte şi *Buzescu.* Ei au avut de fii pe: *Preda Spătarul* (1638) ot Cepturoaie, *Caplea* [3]) căsătorită cu *Dumitru Filiişanul vel sluger sin Barbu Spătarul Filiişanul* şi pe *Alexandra* [4]) căsătorită cu *căpitanul Dragoi Fălcoianu.*

2. *Chera* [5]) a doua fiică a lui *Preda Buzescul* a fost căsătorită cu *Paraschiva Paharnicul-Cocorăscu,* având de fii pe *Matei Postelnicul* şi pe *Chiajna* (1696). măritată după *Pătru Cămăraşul Pârâianu (Milescu 1674) sin Danciul Pârâianul Postelnicul;* [6])

c) *Radu Buzescu,* găsit în doc. între anii 1605—1607, 1610 vel clucer, a fost căsătorit de două ori;

---

1) Vezi hr. 1639 — doc. 50.

2) Vezi hr. 1600 Decembre 21 — doc. 18; hr. 1620 Iulie 15 — doc. 31, hr. 1629 Iulie 8 şi 1630 doc. 42—43.

Ibid. hr. 1622 Iunie 21, doc. 37, după care *Preda Buzescu* pare să fi avut şi 3 băeţi: *Radu Postelnicul, Preda Slugerul* şi *Stroie,* morţi tineri, fără urmaşi.

3) Vezi hr. 1516, doc. 4 şi hr. 1642 Ianuar 5, doc. 51.

Ibid. hr. 1671 Iulie 24, doc. 61, hr 1699 Iunie 9 — doc. 74.

4) Vezi arhivă Gr. Cantacuzino — Filitti — îndreptări şi adăogiri — b. —

5) Vezi St. doc. vol. V. Iorga p. 303—4 (Rec. ist. p. I, p. 26). Ibid. St. doc. vol. VIII Iorga şi Rec. istorice p. I, p. 25—26. Ibid. doc. 63 — 1674 Iulie 12 şi 1675 Maiu 2 — doc. 64.

6) Vezi hr. 1668, doc. 59 şi 60, hr. 1674 Iulie 12, doc. 63 şi hr. 1696 Iunie 1 — doc. 73.

www.dacoromanica.ro

1. Cu *Stanca din Boldeşti* şi
2. Cu *Preda sin Banul Mihalcea* [1])

Din a doua căsătorie cu *Preda*, a avut pe *Radu* şi *Maria* căsătorită cu *Ianache Catargi vel ban.* [2])

— *Radu ajunse mare ban*, dar muri tânăr pe la 1648. Din căsătoria sa cu *Ilinca sin Papa logofătul*, a avut de fiu pe *Mateiaş Buzescu*, cu care *Ilinca Buzescu* venea în braţe în 1650, înaintea Patriarhului de Ierusalim, Paisie, ce sosise în acea vreme în ţară, cerând sprijin împotriva încălcătorilor ce sfâşiau moştenirea lui Radu [3]). Ea birui în 1656.

— *Matei* muri tânăr 1673, ca postelnic, la *Cepturoaia-Romanaţi*, unde era acum sălaşul familiei până ce în timpuri mai noui, ajunse a fi cunoscută sub numele de *Ştirbei* a nouilor săi stăpâni. Aici crescură fiii lui *Matei Postelnicul Buzescu*, cari purtau nume *„Brânceveneşti"* de *Barbu* şi *Constandin.* [4])

„Amândoi se ivesc între anii 1687—1695 şi li se ziceau *„Cepturoiani"*, cu toate că adevăratul şi gloriosul nume de *„Buzescu"* nu era uitat". [5])

— „*Barbu* muri încă tânăr şi nici celălalt frate nu se vrednicii de bătrâneţe. *Constantin-Vodă Brân-*

---

[1]) Vezi comunicările Pr. T. Bălăşel, relativ la *Stanca ot Boldeşti* şi *Preda.*

[2]) Vezi hr. 1627 Aprilie 2 — doc. 40 şi hr. 1628 Iunie 10 — doc. 41.

[3]) Vezi doc. 1650 nr. 54 şi 1656 nr. 56. (St. doc. vol. V. N. Iorga p. 300 nr. 33); Tinerimea Română, ser. II-a, I pg. 90 şi urm. şi extras din vol. VIII St. doc. Iorga din Rec. ist. p. I p. 26.

[4]) Vezi extras din vol. VIII St. doc. N. Iorga, din Rec. ist. p. I. pag. 26—27.

Ibid. zapis. Caplei dela 1671, Iunie 24, doc. 61.

Ibid. zapis dela 1687, Dec. 23, doc. 69, 1692 April 29, doc. 70, — 1695 April 25, doc. 71; 1712, 1714 şi 1715 doc. 77, 78 şi 79.

[5]) Vezi extras vol. VIII St. doc. Iorga — din Rec. istorice partea I, pg. 27.

www.dacoromanica.ro

coveanu îi făcea cea mai mare cinste scriindu-i [1]) şi de-a dreptul; dar *capúl familiilor Buzeştilor* nu părăsea bucuros odihna sa dela moşie, neavând nici o tragere de inimă pentru valurile lumii". „Viaţa lui era liniştită ca a unui călugăr". „In tinereţea cea dintâiu, el fusese Postelnic, ca şi tatăl şi fratele său; la 1712, când era acum slab şi neputincios, aproape de moarte, *Brâncoveanu* nu-i dădea alt titlu decât acela de *„boiariu al Domniei Meale“.* [2]) „Şi în acte şi doc. *Constantin Cepturoianul“* nu poartă numele vre-unei boierii". Soţia lui era *Preda;* [3]) care se întâlneşte în hrisoave pe la 1730. [4])

Constandin pare să fi murit după 1714, iar soţia lui *Preda* înainte de 1740.

---

[1]) Vezi doc. 1712 Mai 11 — doc. 77 şi 73 în faximil — pg. 81.

[2]) Vezi doc. 73 — in original şi extras din vol. VIII. St. doc. Iorga, publicat în Rec. istorice partea I-a, p. 27.

[3]) Vezi doc. 81—1730 Iuuie 17 — şi doc. 82 — 1736, Februar 17.

[4]) Din stambele găsite în biserica *Cepturoaia — Buzeşti — azi Ştirbei* — doc. 104, — se vede lângă *Constandin Buzescu Cepturoianul* feciorii lui: *Barbul, Radul,* bărbaţi în putere, şi 1 copil ca de 5—6 ani, la care se poate descifra numele *Constandin.*

Tot în stambe, lângă jupâniţa lui, al cărei nume e şters, mai sunt 2 fetiţe mici, — la una se poate descifra numele *Ancuţa.*

— Unul din feciori trebue să fi murit, doc. 81 — 1730, Iunie 17 — pomeneşte de *„răposatul fiul dumneai jupânesii Predei Cepturoiancăi".*

— Rămâne de cercetat, ce s'a făcut cu aceşti fii, deoarece din acte şi doc. se pomeneşte numai de *nepotul lor Constandin (II), care nu poate fi decât fiul fratelui său Barbu,* care a murit tânăr şi deci el cu soţia sa Preda l-au crescut şi îndrumat.

Vezi scrisoarea lui Constatin Vodă Brâncoveanu, dela 11 Mai 1712 — doc. 77 — în care se pomeneşte *„Boiarului Domniei Meale Constandin Buzescu, ... cu nepotă-tău Constandin".*

— Vezi şi doc. 84 — 1743 Febr. 12, — în care se pomeneşte de *„jupăneasa Preda Buzasca* (soţia lui Constandin Cepturoianul) cu *dumnealui Constandin Buzăscul, nepotul dumeai".*

www.dacoromanica.ro

Nepotul lui Constandin Buzescu Cepturoianul, — de care pomeneşte doc. şi hris., — este *Constandin Buzescu (II) Vornicul*[1]*; fiul fratelui său Barbu*, crescut de unchiul său şi mătuşa sa *Preda*[2]. *Barbu* se vede că a mai avut şi o fiică *Despa*[3] care ia pe *Şerban Vistierul*, fiul lui *Constandin Ştirbei*, şi cu care a avut pe *Constandin Postelnicul*, mai târziu vel Sărdar (1753), *„Nesăţiosul nepot Ştirbei“*, de care se pomeneşte în acte şi hrisoave[4]; că era în ceartă şi judecată pentru moşiile: *Strejeşti, Cepturoaia, Floreşti, Berbeşti*, etc., *„cu mătuşă-sa Mariia Buzasca“*[5], văduva lui *Constandin Buzescul Vornicul.*

Constantin (II) Buzescu Vornicul, căsătorit cu *Maria* trăia la *Strejeşti.* N'a avut nici el zile multe. La 1743 trăia *Maria Buzeasca*, care e văduva lui[6] şi care se găsea în ceartă cu nesăţiosul nepot *Ştirbei*, ce stătea el acum în *Cepturoaia*, aşa încât *Buzeştii nu se mai numiau Cepturoieni, ca în apropierea anului 1700.*

Constantin Buzescu (II) a avut ca feciori:[7] *Ilie (Iliaş) Buzescu, Nicolae Buzescu* şi *Ioan Buzescu.*

[1] Vezi doc. 86—1745 Noebr. 7.

[2] Vezi Extras din vol. 8, St. doc. Iorga — publ. în Rec. istorice, partea I-a, pg. 27. Ibid. doc. 81 şi 82 — 1730 Iunie 17 — şi 1736 Febr. 17.

[3] Vezi Extras din vol. 8 — St. doc. Iorga — Rec. istorice p. I-a, pg 27.

[4] Vezi doc. 84—1743, Febr. 12; doc. 87—1750 Febr. 20 — şi doc. 89—1753 Oct. 24

[5] Vezi doc. 86—1745 Nbre 7.

[6] Vezi hrisov. 1736, 1745 şi 1750 şi 1753 — vezi şi doc. din Febr — 7255 (1747), Rec. ist. p I, pg. 23.

[7] După doc. 97—1809 Febr. 22 — *Constandin Buzescu II Vornicul* ar fi mai avut şi pe *Radu*, de care iarăşi nu se mai ştie ce se va fi făcut în viaţă.

După stambele găsite în biserica Strejeşti-Vale — doc. 103 — reese că ar fi avut şi 2 fiice: *Păuna şi Maria.* Rămâne de cercetat şi stabili adevărul. Vezi Rec. istorice partea I, p. 28—29.

Vezi *Anaforaua Ancuţei Buzeasca dela 1777 Decembrie 19*, p. 7—10. — R. ist. partea I.

Ibid. doc. 1778 Februarie 14 — p. 10—11 şi p 23 — Rc. ist. partea I.

Ibid. doc. 1793 Oct. 29 — Rec. ist. p. I. — p. 10—11.

www.dacoromanica.ro

1. — *Ilie Buzescu biv vel logofăt de visterie 1763* şi *Şetrar de Vâlcea,* ctitorul bisericii din *Strejeştii din deal* a fost căsătorit cu *Maria,* care trăia pe la 1783, şi a avut pe *Constantin Buzescu* [1]) *(III)* şi *Hiera.*

Constantin Buzescu (III) vel Sluger la 1808 şi Căminar la 1820, a avut de soţie *pe Catinca (Ecaterina),* care la 1829 Iunie 8, era în judecată cu *ginerele ei, Căminarul Mihalache Darvari,* [2]) ce ţinea în căsătorie pe fiica ei *Elena.*

Constantin murise la aceea dată, nelăsând decât 2 fiice: *Elena* şi *Aristiea* căsătorită cu *Şerban Grădişteanu-Clucer 1829.*

2. *Nicolae Buzescu* — întâlnit în hrisoave pela 1760 cu moşii în Strejeşti, — a fost căsătorit de două ori: [3])

1. Cu Catrina Vălsănescu † 1766 şi

2. Cu Maria Rusănescu.

Din I-a căsătorie, a avut pe *Ancuţa,* — căsătorită cu *Preda Lepuşoiu.* [4]) (trăiau pela 1777 în jud. Argeş) — *şi alţi copii* . . . . pe cari doc. nu-i numeşte. [5])

[1]) Vezi doc. 1793 Decembrie 10 — Rec. ist. p. I — p. 14—15.

[2]) Ibid doc. 1829, Iunie 18 — Rec. ist. p. I. — p. 17.

Familia Darvaris, — de origine greacă — rudă cu fraţii Dimitrie şi Ioan, fii lui *Nicolae Darvari din Clisura,* cunoscuţi în literatura *neoelenică* la sfârşitul sec. al XVIII-lea, doctorul *Constantin Darvari* a fost căsătorit cu Elena, fiica lui *Ioniţă Băbeanu, Stolnic* şi a *Sofiăi.* sora marelui *log. Alecu Nenciulescu.* (Arh. Cantacuzino — Filitti pg. 260).

— Cu această familie am avut proces în 1903/904, voind a-şi *adăoga şi numele de Buzescu.* (Vezi Rec. Istorice p. I-a, pg. 56).

[3]) Vezi *Anaforaua Ancuţei Buzeasca* — 1777 Decembrie 19 — Rec. ist. partea I, p. 7—10.

[4]) Ibid. doc. 1775, Oct. 15, Rec. ist. p. I, p. 10.

[5]) *Şi între cari nu poate fi decât Ion Buzescu, începătorul neamului Buzeştilor din Costeşti — Vale, depe Răstoacă-Dâmb.,* descinşi aci în jum. I-a a veac. XVIII. Vezi Rec. ist. p. I.

www.dacoromanica.ro

3. *Ioan Buzescu,* găsit în hrisoave şi doc. biv. vel logofăt la 1777, paharnic la 31 Octomv. 1788, clucer 1790—1804,[1] a fost căsătorit cu *Maria,* fiica negustorului *Pătru Ilie* şi a *Zamfirei* şi făcea însuşi comerţ în Ardeal — la Sibiu — în 1804, unde se găsea fugărit, fiind urmărit sub domnia lui N. Mavrogheni, pentru o datorie de 3000 taleri, ce datora lui *Dervişu Aga.*[2]

N'a avut decât o fiică, moartă înainte de 12 ani.

El a murit la 1805 la Slatina, iar la moartea sa a luat parte *fratele său Nicolae Buzescu, Polcovnic de târg*[3]

— Dela această dată, în hrisoave sau doc. nu se mai pomeneşte de *Nicolae Buzescu* şi deci nu se poate şti când şi unde a murit.

— Legenda noastră, a *Buzeştilor din Costeştii-Vale — depe Răstoacă — Dâmboviţa,* pomeneşte de un *Neagoe Monahul*[4] *care s'a oploşit la M-rea Nucetul;* ce e situată la câţiva Km. Nord de satul Costeşti — Vale — *fiind urmărit şi unde l-au ascuns călugării, de frica urmăritorilor închinând M-rei Nucetul, moşia Nuceteanca,* ce se vecineşte cu *Costeştii.*

* * *

[1] Vezi doc. 31 Oct. 1788 — Rec. istorice partea I, p. 48.
Ibid. doc. 13 Febr. 1790 — „ „ „ I, p. 48.
Ibid. doc. 10 Nov. 1793 — „ „ „ I, p. 48.
Ibid. doc. 1804 — „ „ „ I, p. 48—49.
[2] Vezi doc. 13 Febr. 1790 — „ „ „ I, p. 48.
Ibid. doc. 10 Noembrie 1793— „ „ „ I, p. 48.

[3] *Polcovnicul de târg Nicolae Buzescu,* prevăzut în dregătoriile dela 1798 — (Vol. VII, de Urechiă, p. 482). Vezi şi Rec. istorice p. I, pg. 21, 23—4.

[4] *Neagoe Monahul — din pomelnicul Buzeştilor dela Căluiul — nu poate fi decât Nicolae Buzescu, de care nu se mai ştie, şi din cari descind Buzeştii din Costeştii—Vale—Dâmboviţa.* — Vezi Reconst. istorice partea I, p. 48, 59.

www.dacoromanica.ro

Acestea fiind zise şi ţinând seamă că *„arătările genealogice sunt prea des confuze sau greşite ca să se poată pune temeiu pe ele, când nu sunt întărite de alte isvoare"*, arborele genealogic al *„Neamului Buzeştilor"*, ce dau, este sprijinit numai pe hrisoave şi documente, — publicate aci şi în partea I-a Reconstituiri istorice.

Rog pe cei cari posed încă documente, hrisoave sau acte vechi, relativ la Buzeşti, să mă completeze, spre a se stabili şi mai documentat, firul genealogic al acestui vestit neam, pe care vitregia vremurilor, sub care a trăit, a aşternut praful uitărei; iar trecutul în loc să fie altarul viitorului, este de multeori, dinadins uitat şi prăfuit.

www.dacoromanica.ro

Erată.

La *„Arborele genealogic“:*

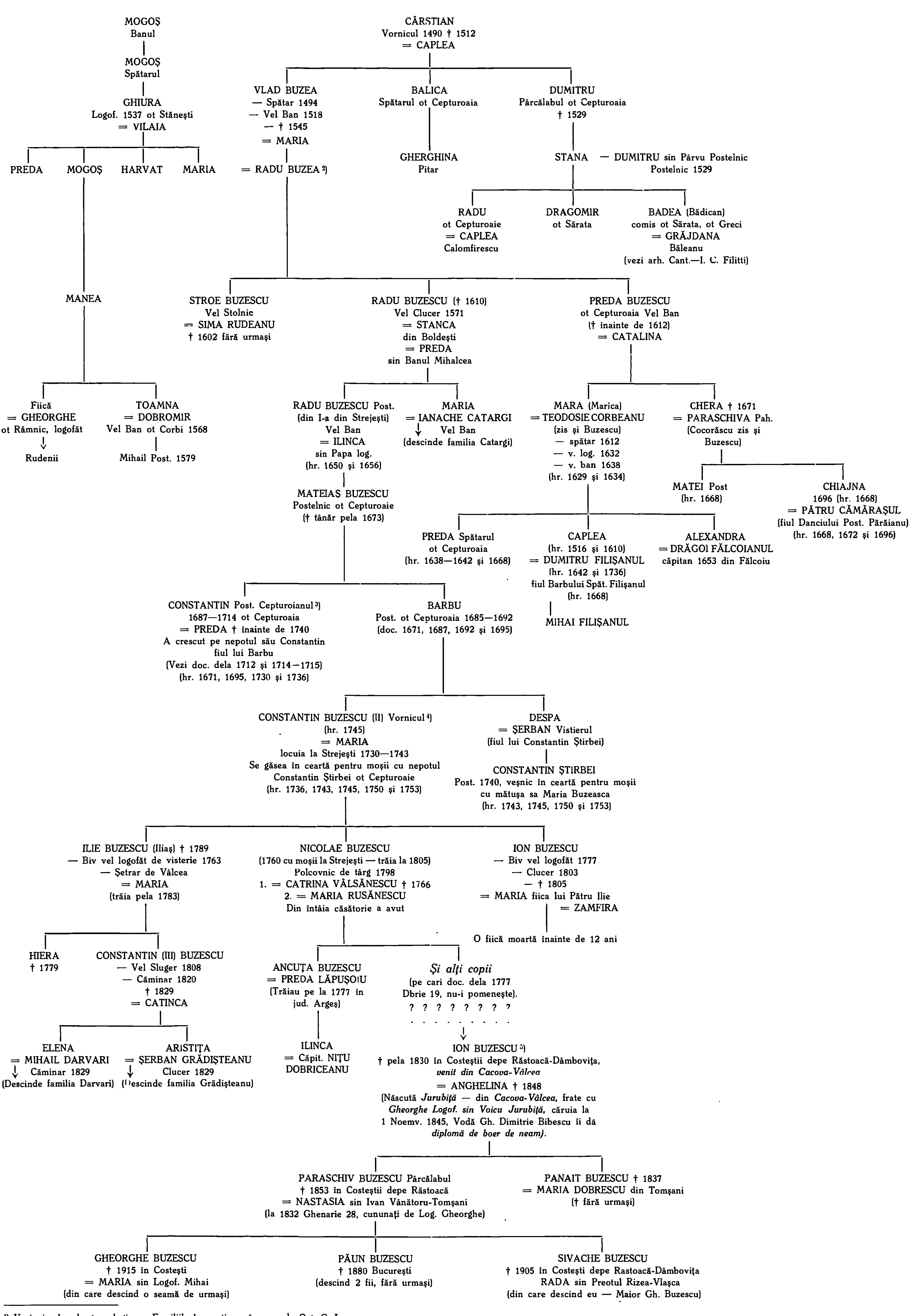
— In loc de *„Vlad Buzea“*
se va ceti *„Vlad Banul“*.

— In loc de *„din I-a din Strejeşti“*
se va ceti *„din a II-a din Strejeşti“*.

www.dacoromanica.ro

ARBORELE GENEALOGIC
AL
„NEAMULUI BUZEŞTILOR“

După doc. şi hris. publicate aci, *întregit şi cu Buzeştii din veacul XVIII încoace,* după doc. şi hris. publicate în Rec. istorice partea I-a. [1])

[1]) Vezi şi arborele genealogic — Familiile boereşti române, — de Oct. G. Lecca
Ibid. „ „ „ — Arhiva Gr. Cantacuzino, de Dl I. C. Filitti.

[2]) Sau poate chiar *„Toader Buzea“?...* după spusele răpost. Gr. Manu, cum susţine Pr. T. Bălăşel-Vâlcea.

[3]) *Constantin Cepturoianul,* — după *stambele din biserica Cepturoaia,* luate de Pr. T. Bălăşel-Vâlcea, doc. 104, — pare a fi avut urmaşi 3 băieţi: *Barbul, Radul* şi *Constantin* (de 5—6 ani) şi 2 fete, una numită *Ancuţa.* — De unul din băieţi, pomeneşte doc. 81—1730 Iunie 17 — *„răposatul fiul dumneai Jupânesii Predei Cepturoiancăi“,* dar de ceilalţi 2, nu se ştie, dacă au trăit şi au avut urmaşi, sau nu. Deasemenea nici de fete.

[4]) După doc. 97—1809 Febr. 22, — *Constantin Buzescu (II) Vornicul* ar fi mai avut şi pe *Radu,* de care iarăşi nu se mai ştie, dacă a trăit şi a avut urmaşi, sau nu —; iar după *stamba găsită în biserica din Strejeştii din Vale* — de Pr. T. Bălăşel, — ar fi mai avut şi 2 fete: *Păuna* şi *Maria,* de cari nu se mai ştie nimic.

[5]) Alt *Ion Buzescu, — începătorul Buzeştilor, din Costeştii-Vale — de pe Răstoacă — Dâmboviţa —, coborîtor din una din ramurile Buzeştilor,* — din prima jumătate a veac. al XVIII-lea, fie din a lui *Constantin Cepturoianul,* — prin fii lui: *Radu, Barbu* şi *Constantin,* — unul din ei era mort la 1730, — de cari nu se ştie ce se va fi făcut în viaţă; fie din a lui *Constantin (II) Buzescu,* — prin *Radu* sau *Nicolae,* — de ai căror urmaşi, nu se mai ştie nimic, deşi *Nicolae a fost căsătorit de 2 ori şi din I-a căsătorie,* — după cum pomeneşte doc. dela 1777 Decembrie 19 — din Rec. istorice p. I-a, pg. 7—10, — *ar fi avut urmaşi.*

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro